

150 753 paŝoj – Sinjoro Tadeo

& Sinjoro Tadeo:	862
(#Melodioj:	862
(&Strofoj:	863
,& Libro unua. Mastrumado:	863
,& Libro dua. Kastelo:	892
,& Libro tria. Koketado:.....	917
,& Libro kvara. Diplomatio kaj ĉaso: ...	943
,& Libro kvina. Kverelo:.....	944
,& Libro sesa. Nobeletejo:	944
,& Libro sepa. Interkonsilo:	945
,& Libro oka. Invado:.....	945
,& Libro naŭa. Batalo:	946
,& Libro deka. Emigracio. Jacek:	946
,& Libro dekunua. Jaro 1812:	947
,& Libro dekdua. Ni amu nin:	947
<&Notoj:	948
€☉	985

& Sinjoro Tadeo:

< Rekante per melodioj #Lublina 15 el 29 aŭ 31 batoj por strofo, entute 141 027?085 aŭ 150 753?815 paŝoj dum 23 aŭ 25 horoj, kaj #Poloneza 19 el 41 batoj por strofo, entute 199 465 paŝoj dum 37 horoj. Verkis Adam Mickiewicz (1834) je titolo "Sinjoro Tadeo aŭ la lasta armita posedopreno en Litvo. Nobelara historio de la jaroj 1811 kaj 1812 en dekdu libroj verse". El pola tradukis Antoni Grabowski (1918). Baladigis Martin Strid (2016) per pola popolmelodio "Zaŝwić Księżycu" el Lublina regiono kaj rekantaĵo el "Fragmentoj el epilogo" de la traduko, kaj poste per poloneza melodio de Wojciech Kilar el filma versio, ambaŭ baladigitaj als primtaktaj. Taktostreko (/) en verso finas ĝian (unuan) unusilaban takteron unutonon laŭ melodio #Lublina. Notojn (*) trovu post la strofoj.>

(#Melodioj:

(#Lublina: <1,7:29?31>

La Lado mimi mido Tire doTi (La So)?(LaSo); mimi domi so somi rere sofa (mi mi)?(mimi);

(Rekantaĵo: fami re mido dodo TiTi dore mimi; fami re mido dodo Tire doTi La La))

?

(#Poloneza: <1,5:41>

LalMi La aTi doMi do ore miilrelmi falmi doLa dolTi Ti; SiMi Si iLa TilMi Ti ido reeldolre milre doTi TilLa do;

(Rekantaĵo: doSo do olre miSo mi ifa so filso laso mido; so fiso laso mido mimi mifa (so do o)?(mi re e)))

)×4863?4865) +

(&Strofoj:

,& Libro unua. Mastrumado:

<&: Reveno de l' sinjorido –
Unua renkonto en ĉambreto,
dua ĉe la tablo – De l' Juĝisto
grava instruo pri ĝentileco –
De l' Ĉambelano politikaj
rimarkoj pri modoj –
Komenco de disputo pri
Stumpulo kaj Falko – Plendoj
de Vojski – La lasta Vokisto
de l' tribunalo – Ekrigardo je
la tiama politika stato en Litvo
kaj Eŭropo >

„& 1-a parto:

(&Lublina: Li/tvo! Patrujo
mia! simila al sano; Vian
grandan va/loron ekkonas
litvano*,

(×:; **Pri orfin', /kiu bela, kiel
rozaŭroro, ; Iris hejm/peli
birdojn en vespera horo.))**

?

(&Poloneza: Li2/tvo! Patrujo
mia! si3mi2la al sa2no; Vian
grandan va2/loron e3kko2nas
litva2no*,

(×:; **Pri orfi2n', /kiu bela,
kie2l rozaŭroro, ; Iris
hejm/peli birdojn en vespera
horo.))**

'2 Vin perdinte. Be/lecon vian
mi admiras, ; Vidas ĝin kaj
pri/skribas, ĉar mi
hejmsopiras. ....

„& 2-a parto:

'3 San/kta Virgin! Vi gardas
Ĉenstoĥovon helan, ; En
/Ostra-Brama lumas! Vi, kiu
kastelan .....

'4 Novogrodek defendas kaj
pi2an urbanon!* ; Kiel vi al
infano redo/nis la sanon - .....

'5 Ki/am mi, de l' patrino al Vi
oferite, ; La malvivan
palpebron ekle/vis subite .....

'6 Kaj /povis tuj al Via
sanktejo ekiri, ; Por /redonita
vivo Dion dankodiri, ...

'7 Tiel vi nin mi/rakle portos
hejman limon!* ; Du/me
transportu mian sopiran
animon .....

'8 Al montetoj arbaraj,
herbe2joj verdantaj, ; Large
apud la/zura Njemen
tiriĝantaj, ...

'9 Al la kampoj, per greno
dive2rso pentritaj, ; De sekalo
ar/ĝentaj, de tritik' oritaj, ...

'10 Ki/ujn la neĝeblanka
poligon' ornamas, ; Ki/e per
virga ruĝo trifolio flamas, ...

'11 Kaj /ĉion zonas, kvazaŭ
per verda rubando, ; Kun
maldensaj pirarboj la kam/pa
limrando. ....

„& 3-a parto:

'12 Inter ĉi /kampoj, antaŭ
jaroj, sur monteto, ; Staris
apud ri/vero, en betulareto, ...

'13 No/bela domo ligna, sube
masonita; de /malproksime
brilis murar' blankigita, ...

'14 Pli /blanka eĉ, kontraste al
verdo maljuna ; De /poploj,
ĝin ŝirmantaj kontraŭ vent'
aŭtuna. ....

'15 La /ĉiuflanke pura,
negranda loĝejo ; ha/vis tri
garbaregojn ĉe granda
garbejo, ...

'16 Ki/u ne povis ilin ampleksi
tegmente. ; Ĉirkaŭaĵo
a/bundas per gren' evidente;
.....

'17 Kaj /montras fojnaretoj
densaj sur herbaro, ; Bri/lantaj
kiel steloj, – montras
plugilaro, ...

'18 Tran/ĉanta nigroterajn
kampojn, kiuj trenas ; Sin
vastege kaj certe al dom'
/apartenas, ...

'19 Bon/kulturate, kiel bedaro
ĝardena, ; Ke en domo
bon/havo loĝas ordoplena. ....

'20 Malfermita pordego
ano2ncas ĉiame, ; Ke /ĝi
invitas ĉiujn pasantojn
gastame. ....

„& 4-a parto:

'21 Ĵus /veturilo tien venis
juna homo, ; Ĉir/kaŭveturis
korton, haltis antaŭ domo .....

'22 Kaj desaltis. – Ĉe/valoj, ne
tenataj bride, ; Al porde2g',
pinĉi herbon, iris malrapide.
.....

'23 Ne/niu estas dome:
frontpordo – fermita ; Per
/paliseto, en la riglujon
ŝtopita. ....

'24 La veninto servistojn
dema2ndi ne iris, ; Sed
malfermis; li hejmon salu/ti
deziris. ....

'25 Li ne vidis ĝin /longe, ĉar
en urbo, fore, ; Li /studis, ĝis
la finon atingis ĝojkore. ....

'26 Enkurinte, li /vidas
malnovan muraron ; Kor/tuŝe,
kiel sian bonan konataron. ....

'27 Samaj mebloj, drapiroj
ape2ras renkonte, ; Kun /kiuj
de naskiĝo li ludis volonte. ....

'28 Nur pli grandaj, pli /belaj
ili ŝajne estis; Kaj la samaj
por/tretoj sur la muroj restis:
.....

'29 Kos/cjuŝko*, en laĉita
vesto, krakovane, ;
O/kullevante, tenas glavon
ambaŭmane; .....

'30 Per ĉi glavo li /ĵuris, sur
ŝtupo altara, ; Tri /potenculojn
peli el Polujo kara, ...

'31 Aŭ /mem sur glavon fali. –
Plu, en vesto pola, ; Post
/perdo de libero, Rejtan*
senkonsola, ...

'32 Turnas al /sia brusto
tranĉilon por bato; A/pud li
kuŝas Fedon* kaj vivo de
Kato* – .....

'33 Plu Jasiński*, ju/nulo
malserena, bela, ; A/pude
Korsak, lia kunulo fidela, ...

'34 Defendante rem/parojn
kontraŭ la moskvuloj, ;
Sa/bras la malamikojn; jen
Praga en bruloj! .....

'35 Li rekonis eĉ /lignan
ŝrankon kun malnova ;
Ludhorloĝo, sta/ranta ĉe l'
enir' alkova, ...

'36 Kaj, /kun infana ĝojo, li
ektiris ŝnuron ; Por /aŭdi la

malnovan Dombrovski-
mazuron*. .....

„& 5-a parto:

'37 Li, /trakurante domon,
ĉambron serĉis vane, ; Kie,
antaŭ dek /jaroj, li loĝis
infane. ....

'38 Li enkuras, ren/iras, vidas
mirigita: ; La /ĉambro por
virino estas aranĝita! .....

'39 Kiu loĝas? La onklo ne
ha2vis edzinon, ; Pe/tersburg'
antaŭ jaroj gastigis onklinon.
.....

'40 Nek /estas mastrinejo. Jen
la klavikordo! ; Sur ĝi notoj
kaj libroj, sed ĉi/o sen ordo,
.....

'41 Sen/zorge disĵetita: agrabla
senplano! ; Tiel ĉion dis/ĵetis
ne maljuna mano. ....

'42 Jen, el hoko prenita robe2t'
blanke brila! ; Por vestiĝo
etendas ĝin seĝ' /apogila. ....

'43 Sur fenestroj en potoj
aro2mas floretoj; ; Geranio,
lev/kojo, astroj, violetoj. ....

„& 6-a parto:

- '44 El fenestro li novan
miraĵon ekvidis: ; Ĉe l'
/fruktarbaro, kie urtikoj
insidis, ...
- '45 Nun /estis vojetara
ĝardenet' malgranda ; Kun
/florbukedoj, mento, herbo
anglolanda. ....
- '46 De l' /eta, ciferforme ligita
barilo ; Bri/lis da helkoloraj
lekantetoj milo; .....
- '47 Ĉe l' /freŝe surverŝita
bedaro ĝardena ; Sta/ris
ankoraŭ lada vazo, akvoplena;
.....
- '48 Ĝar/denistino tamen nenie
vidiĝas; Ŝi eliris, ankoraŭ
pordet' /balanciĝas, ...
- '49 Ĵus puŝite: sur /sablo jen
de piedeto ; Post/signo: ŝi sen
ŝuo estis, sen ŝtrumpeto. ....
- '50 Sur /sablo delikata, seka,
blanka pure, ; Postsigneto
pre/ciza, vi divenos: kure .....
- '51 Ĝin ĉi tie mal/grandaj
piedetoj lasis ; De /iu, kiu
teron tuŝetante, pasis.

„& 7-a parto:

- '52 Li /longe en fenestro staris,
meditante, ; Per aromaj
blovetoj de flo/roj spirante.
.....
- '53 La vizaĝon li /klinis ĝis la
violetoj, ; Per okuloj sci/eme
vagis sur vojetoj; .....
- '54 Kaj li ree al /etaj
postsignoj revenis, ;
Pripensante, al /kiu ili
apartenis. ....
- '55 Li /levis la okulojn: sur
tabul' barila ; Staris juna
kna/bino; vesto, blanke brila,
.....
- '56 Ĝis la brusto nur /kovras
figuron gracian, ; Ne kaŝante
la /ŝultrojn, cignan kolon ŝian.
.....
- '57 Ti/el vestite, sole por
matena iro, ; Litvanino neniam
vidi/ĝas al viro. ....
- '58 Do, /eĉ sen atestanto, per
manoj-surmeto ; Sur /bruston,
ŝi aldonis ŝirmon al robeto.
.....
- '59 La /haroj, ne en bukloj, sed
node-tordite ; Kaj, en blankaj
paperosili/kvoj, kaŝite, ...
- '60 Mirornamis la /kapon, ĉar,
de sun' radia, ; Ili lumis per
/nimbo ĉielana ia. ....

'61 Vi/zaĝo – nevidebla. Al kampo turnite, ; Ŝi /iun serĉis fore, malsupre. Subite .....

'62 Ŝi ekvidis, ekridis, kaj, ma2nojn plaŭdinte, ; Kiel bird', de barilo sur her/bon, fluginte, ...

'63 Tra l' ĝardeno, tra floroj, ŝi pa2sis en kuro. ; Sur tabu2l', apogita ĉe la ĉambra muro, ...

'64 An/taŭ ol li rimarkis, ŝi flugis facile ; Tra l' fenestro, subite, mallaŭ/te, lunbrile. ....

'65 Tri/lante, ŝi robeton kaptis kaj spegulon ; Enrigardi ku/retis. Vidinte junulon, ...

'66 Ŝi faligis ro/beton – pala de hororo ; Kaj /miro. Li ekflamis per roza koloro .....

'67 (Kiel nubo, ren/konte kun matenaŭroro. ;)× .....

'68 Li modeste o/kulojn kovris, ekbalbutis, ; Vo/lis sin senkulpiĝi, sed nur klinsalutis .....

'69 Kaj reniris. Virgino ekkri2is dolore, ; Mal/klare, kiel ido, sonĝe timigita. ....

'70 Li /time rerigardis: ŝi jam estis fore; Lia ko2r' laŭte batis, kaj li, konfuzita, ...

'71 El/iris, ne sciante mem, ĉu la renkonto ; Estas inda de rido, de ĝo/ĵo kaj honto. ....

„& 8-a parto:

'72 Dume oni ri/markis bone en bieno, ; Ke /antaŭ dom' okazis nova gastaĵo. ....

'73 Jam al stalo ĉe/valojn forkondukis oni ; Kaj /ne avaris, fojnnon kaj avenon doni. ....

'74 Ju/ĝist' ne volis novan modon rekomendi: ; Gastaĵojn al juda gastej/o forsendi. ....

'75 Servistar' ne eliris salu/ti respekte, ; Ne /tial, ĉar ĝi servis en domo neglekte, ...

'76 Sed /nur, ĉar ĝi atendis de Vojski* alvenon: ; Li /ekster dom' aranĝis vesperan festenon. ....

'77 Li /anstataŭas mastron; se mastro 'as fore, ; gas/tojn li mem akceptas kaj amuzas kore; .....

'78 (Domamiko de l' /mastro, forparencio ia). ; Vi/dinte gaston, kuris li al ĉambro sia; .....

'79 (Li ne povis ren/konte iri en tolvesto), ; Do li prenis rapide vestaĵon, por festo .....

'80 Preparitan, ĉar /sciis li ekde mateno, ; Ke /li kun multaj gastej sidis ĉe l' festeno. ....

„& 9-a parto:

'81 Voj/ski al gasto brakojn
etendis de fore, ; Kaj /krie
ĉirkaŭprenis lin kaj kisis kore.
.....

'82 Ra/pide kaj konfuze ili
ekparolis: ; Kelk/jaran
historion vortresumi volis .....

'83 Plej mallonge; de/mandojn
sekvis rakontado, ; Ek/krioj,
eksopiroj, nova salutado. ....

'84 Kiam Vojski de/mandis
kaj esploris ĉion, ; en /fino li
rakontis tagohistorion. ....

„& 10-a parto:

'85 "Bone, mia Ta/deuŝ" (ĉar
la juna homo ; Estis bapte
no/mita per Koscjuŝka nomo,
.....

'86 Pro /sia militempa
naskiĝo, memore), ; "Bone,
mia Tadeuŝ, vi ve/nis
ĝusthore, ...

'87 Ĉar ni havas en /domo
fraŭlinarĉeeston, ; On/klo por
vi pripensas jam edziĝofeston.
.....

'88 Do elektu; ar/iĝas societo
granda ; Ĉe /ni, de kelkaj
tagoj, pro juĝo limranda*, ...

'89 Por /fini kun la Grafo
malnovan proceson. ; La
/Grafo, morgaŭ venis mem,
donis promeson. ....

'90 Ĉambelan'* /kun edzino,
filinoj, jam venis. ; Jun/ular'
ĉaspafilojn en arbaron prenis;
.....

'91 Maljunuloj, vir/inoj
rikoltatan grenon ; Rigardante,
a/tendas junularrevenon. ....

'92 Se vi volas, ren/kontos ni
apud arbaro ; On/klon,
Geĉambelanojn kun
sinjorinaro". ....

„& 11-a parto:

'93 Vojski kun /Tadeuŝo al
arbaro iras, ; Kaj /ĉiam
satparoli ankoraŭ deziras. ....

'94 Su/no al ĉiellimoj aliradis
laste, ; Malpli forte ol tage,
sed lu/mis pli vaste, ...

'95 Tut/ruĝa, kiel sana vizaĝ'
de kampulo, ; Kiu finis
la/boron sur grenkampo sia
.....

'96 Kaj revenas ri/pozi. Jam
rondo radia ; Fa/las arbaran
supron; krepuska nebulo .....

'97 Jam la pintojn kaj
/branĉojn de arboj plenigas, ;
Kaj /tutarbaron kvazaŭ
kunverŝas kaj ligas; .....

'98 Ar/baro nigras, kvazaŭ domo grandegulo, ; La /suno ruĝas, kiel sur tegmento brulo; .....

'99 Ĝi /falas suben, ĵetis tra branĉegoj brilon, ; Ki/el kandel' tralumas fenestrovilon, ...

'100 Kaj /estingiĝis. Tiam en greno falĉiloj ; Son/antaj kaj en herbo ŝovataj rastiloj .....

'101 Si/lentis, haltis: tiel ordonas Juĝisto; Ĉe /li kun tago finas laboron kampisto. ....

'102 "Kiel longe la/bori, Mondoestro diras; Ki/am la suno, Lia laborist', foriras, ...

'103 Ankaŭ kampola/boron devas fini homo". ; La sinjoro Ju/ĝisto paroladis jene. ....

'104 Lian volon re/spektas sankte ekonomo, ; Ĉar /eĉ veturigiloj, ne ŝarĝitaj plene, ...

'105 Kun duona gar/baro al garbej' veturas: ; Bo/voj, pro nekutima malpezo, ĝojkuras. ....

„& 12-a parto:

'106 Ĵus /el arbaro iris tuta societo, ; Gaje, orde. An/taŭe, infanoj-areto .....

'107 (Kun /gubernist'; Juĝisto kun Ĉambelanino;)* .....

'108 Ĉambelan', /ĉirkaŭita familiakrone; Post ili la fraŭ/linoj, eble paŝduone. ....

'109 (Ti/on ordonas deco). Neniu parolis ; Pri /ordo, kaj neniu vicordon kontrolis, ...

'110 Kaj ĉiu, malgraŭvole, la ordon observis, ; Ĉar /Juĝist' malnovmorojn en domo konservis. ....

'111 Por /aĝo, nask', prudento, ofico respekton ; Fle/gante, ne toleris li ĝian neglekton. ....

'112 „Or/de, li diris, staras domo kaj nacio, ; Sen/orde ili falas, kaj pereas ĉio”. .....

'113 Do al ordo ku/timis anoj de la domo, ; Ser/vistoj, gast', parenco kaj eĉ fremda homo; .....

'114 Ĉar, se iu vi/zite al Juĝisto venis, ; Li /baldaŭ la kutimon de l' domo alprenis. ....

„& 13-a parto:

'115 La Juĝisto sa/lutis kore nevon sian, ; Do/nis por kiso manon, kisis frunton lian, ...

'116 Sed parolis malmulte, pro ga2stoj laŭvide; Ta/men la larmoj, kiujn li viŝis rapide .....

'117 Per tranĉita ma/niko de sia kontuŝo*, ; Vi/digis lian amon al Pan Tadeuŝo. ....

„& 14-a parto:

'118 Post la mastro al /korto iris sekvantaro: ; El rikolto, herbejo, paŝte/jo, arbaro .....

'119 Tie interpremiĝas la ŝa2foj blekante, ; Kaj /densan polvan nubon sur vojo levante; .....

'120 Kaj /poste, malrapide paŝas, kun latuna ; Tintilar', la ti/rola bovinaro juna; .....

'121 (Jen /el herbejo kuras ĉevaloj henante. ;)× .....

'122 Ĉi/o al put', al ĝia ligna brako, kuras, ; Kiu knare en trogojn trinka/ĵon mezuras. ....

„& 15-a parto:

'123 Ju/ĝisto, kvankam laca, kaj inter gastaro, ; Gravan devon de mastro ne la/sis pretere; .....

'124 Li /iris mem al puto. Plej bone vespere ; La /mastro vidas staton de sia brutaro. ....

'125 Li neniam in/spekton fidas al servulo, ; „Ĉar /la brutaron nutras de mastro okulo”.

„& 16-a parto:

'126 Kun Vokisto* Pro/tazo, Vojski, ĉe kandelo, ; En vestiblo dis/putis, iom en kverelo; .....

'127 Ĉar, /dum forest' de Vojski, Vokisto sekrete ; El /dom' forigis tablojn, jam kovritajn prete, ...

'128 Kaj rapide sta/rigi en kastel' ordonis, ; Ki/es ruinojn rando de l' arbaro zonis. ....

'129 Vojski, pro la trans/portoj malkontenta, iris ; Pra/viĝi al Juĝisto. Juĝisto ekmiris, ...

'130 Jam /ne povante ŝangi, preferis en fino, ; Sin ekskuzi kaj /gvidi gastojn al ruino. ....

'131 Vo/kist', dumvoje, ĉiam al Juĝist' klarigis, ; Pro /kio li disponon mastran aliigis: .....

'132 En /domo ne ekzistas ĉambro tiel vasta, ; Por /tiel estiminda, granda aro gasta; .....

'133 En kastel' 'as ves/tiblo bone konservita, ; Ar/kaĵo sendifekta, unu mur' fendita, ...

'134 Fe/nestroj, sen vitraĵoj, ne ĝenas somere, ; Proksimeco de /keloj oportuna vere. ....

'135 Sed li dume Ju/ĝiston per okul' sciigis, ; Ke /li pli gravajn siajn kaŭzojn sekretigis. ....

„& 17-a parto:

'136 Dumil paŝojn post /domo estis situata ; Kas/telo, grandioze, vaste konstruita, ...

'137 De Horeŝko antikva here2d' familia. ; Li /mem pereis en la temp' insurekcia; ....

'138 La bienojn detruis sekve2straj ediktoj, ; Sen/ordo de l' zorgado kaj juĝaj verdiktoj ....

'139 Pa/rencoj de l' patrino flank' heredis parte, ; Kreditoroj la reston divi/dis aparte. ....

'140 Ne/niu volis preni dum kalkul' kastelon, ; Ki/es subten' per kostoj troŝarĝus nobelon. ....

'141 Sed la Grafo, naj/baro, post plenkresko sia, ; Ri/ĉa sinjor', Horeŝka forparenco ia, ...

'142 El vojaĝoj veninte, ekŝa2tis la murojn, ; Klarigante go/tikan la arĥitekturon; ....

'143 Kvan/kam Juĝist' asertis, laŭ antikva plano, ; Ke /arĥitekt' ne Goto estis, sed Vilnano. ....

'144 Nu, Graf' volis kas/telon. Ĝuste samadate ; Ju/ĝist' ekvolis samon; kial? nesciate. ....

'145 Do proces': en distrikto, en ĉe2fa juĝejo, ; Senat', ree dis/trikto, provincoficejo.* ....

'146 Fi/ne, post mult-verdiktoj, multaj kostoj grandaj, ; La afero revenis al ju/ĝoj limrandaj. ....

„& 18-a parto:

'147 Vo/kisto diris prave, ke vestiblo vasta ; Am/pleksos la palestron* kun la aro gasta: ....

'148 Halo, kiel man/ĝejo, volbo sur kolonoj, ; Kon/vekso; planko estis sternita per ŝtonoj. ....

'149 Sur /muroj senornamaj, puraj sin etendis ; Kapreolaj kaj /cervaj kornoj, kiuj pendis ....

'150 Kun surskrib': /kie, kiam estis akiritaj, ; Sub ĉasistaj bla/zonoj, nomoj gravuritaj. ....

'151 Sur /la arkaĵo brilis ensupre, kun krono, ;

Duonkapro, an/tikva
Horeŝkoj-blazono. ....

„& 19-a parto:

'152 Gas/toj eniris orde, kaj
ronde ekstaris ; Ĉe /tabl’;
unuan lokon Ĉambelano
prenis, ...

'153 Laŭ /aĝ’, ofic’, la digno
al li apartenis; Li, irante, al
/ĉiuj klinsalutojn faris. ....

'154 Ĉe li, antaŭ Ju/ĝisto,
Pastro Bernardina* ; Di/ris
mallongan preĝon en lingvo
latina. ....

'155 Vi/roj ricevis brandon;
tiam, sidiĝante, ; Ĉiuj manĝis
mal/varman supon*,
silentante. ....

„& 20-a parto:

'156 Ta/deuŝ, gastorajte,
kvankam li junulo, ; Sidis
apud fraŭlinoj, ĉe Pas/tro-
moŝtulo; ....

'157 In/ter li kaj la onklo unu
loko restis ; Li/bera, kvazaŭ
iun atendanta estis. ....

'158 Onklo ofte la lokon kaj
po2rdon okulis, ; Kvazaŭ certa
pri /ies veno, ĝin postulis. ....

'159 Ta/de’ rigardon onklan al
pordo sekvante, ; Revenadis,
mal/plenan lokon rigardante.
.....

'160 Stran/ge! ĉirkaŭe estas de
fraŭlinoj sido, ; Ki/ujn plezure
povus rigardi reĝido: ....

'161 Ĉiuj noble nas/kitaj, bela,
juna ĉiu; Ta/de’ rigardas, kie
sidas ja neniu. ....

'162 E/nigma lok’, junuloj
ŝatas enigmaĵon. ; Li, distrite,
la /belan sian najbarinon ....

'163 A/penaŭ alparolis,
Ĉambelanidinon. ; Li ne
ŝanĝas te/lerojn ŝiajn, nek
trinkaĵon ....

'164 En/verŝas, nek ĝentile-
parole amuzas, ; Nek li sian
ĉefurban edu/kon fruktuzas.
.....

'165 Nur ĉi loko malplena lin
lo2gis kaj ligis... ; Jam /ne
malplena, li ĝin per pensoj
plenigis; ....

'166 Sur ĉi loko jam /kuris
mil’ da supozetoj, ; Ki/el, post
pluv’, sur sola herbejo,
ranetoj. ....

'167 U/nu figuro reĝas, kiel,
belvetere, ; Li/lio frunton
levas, sur lago, fiere. ....

„& 21-a parto:

'168 Ĉe la tria man/ĝaĵo, guton
da ruĝvino ; Ĉambelano
enverŝis al Ro/zo, filino, ...

'169 Al pli juna li ŝovis
kuku2moj-teleron, ; Kaj /diris:

„Vin, filinoj, servos, ĉi
vesperon, ...

'170 Mi maljuna, mallerta".
Tuj sa2ltis detable ; Kelk-
junuloj, por servi fraŭli/nojn
afable. ....

'171 Juĝist' flankenri/gardis al
Pan Tadeuŝo, ; Ĝustemetis
ma/nikojn de sia kontuŝo, ...

'172 En/verŝis hungarvinon
kaj diris: „Junuloj ; Por
instruo sendiĝas, laŭ nu/naj
postuloj, ...

'173 En ĉefurbon. Ke /niaj
filoj nun ricevas ; Pli da libra
in/struo, ni konfesi devas; .....

'174 Sed /por junuloj mankas
lernejoj, domaĝe, ; Ki/uj, kun
homoj vivi, instruus junaĝe.
.....

'175 Al kortegoj ve/turis
nobelid' antaŭe; Mi /mem dek
jarojn estis tia kortegano* .....

'176 De l' /Vojevodo, via
patro, Ĉambelano! ; Danke,
viajn genuojn mi pre/nas
ĉirkaŭe! .....

'177 Vojevod' min al servoj
publi2kaj preparis, ; El
zorgado ne /lasis, ĝis min
homo faris. ....

'178 Do /ĉiam lin memoros
kare domo mia; Por /li
korpregojn sendas mi al trono
Dia. ....

'179 Se /mi ne tiel grandan
elportis utilon ; Ki/el aliaj,
hejme postiras plugilon, ...

'180 Dum aliaj, pli /indaj de
liaj favoroj, ; Al/iris al plej
altaj en lando honoroj, ...

'181 Al/menaŭ mi profitis, ke,
en mia domo, ; Ne/niu min
riproĉos, ke al iu homo .....

'181 Mankas de mi ĝen/tilo,
afablo. – Ĝentila ; E/co ne
estas eta instruo, facila; .....

'182 Ĝentileco an/koraŭ ne
finiĝas tuta ; Per /lerta
piedŝovo, ekrido saluta .....

'183 Al /ĉiu: jen ĝentilo
komercistpopola, ; Laŭ /mi,
sed nek nobela, nek antikve
pola. ....

'184 Ĝentilecon al /ĉiu! ne al
ĉiuj samo: ; Ne /estas
senĝentila de l' infano amo,
.....

'185 Respekt' inter geedzoj,
de l' ma2stro al sia ; Ser/vist';
sed ĉie estas diverseco ia. ....

'186 Oni lernu tre /longe ĝin,
por ne erari, ; Kaj al ĉiu la
/ĝustan afablaĵon fari. ....

'187 Eĉ /maljunuloj lernis: ĉe
sinjoro granda, ; In/terparolo
estis – historio landa, ...

'188 Ĉe nobeloj – dis/trikta,
hejma historio; Do la frato
no/belo sciiĝis per tio, ...

'189 Ke la homoj lin /konis, ne
malŝatrigardis; Ti/al nobelo
zorge siajn morojn gardis. ....

'190 Nun /ne demandu: Kiu?
de kia deveno? ; Ki/on li faris?
– Ĉiu eniru sen ĝeno, ...

'191 Es/cepte mizerulon,
registarspionon. ; Kiel
Vespaziano* ne fla/ris la
monon, ...

'192 Ne demandis: el /kiaj
manoj, landolimoj? ; Tial oni
ne /scias pri deven', kutimoj;
.....

'193 Su/fiĉas valideco kaj
stampo; konkludo: ; Oni ŝatas
a/mikojn, kiel monon judo".
.....

„& 22-a parto:

'194 Juĝist' ĉirkaŭrigardis la
ga2stojn atente, ; Ĉar,
/kvankam li parolis flue kaj
prudente, ...

'195 Li /sciis, ke enuas la
nunaj junuloj ; Ĉe /parolad',
dirata eĉ plej elokvente; .....

'196 Sed /ĉiuj lin aŭskultis
profunde-silente. ;
Ĉambelanon demandis Juĝist'
/per okuloj; .....

'197 Sed, por ne /interrompi,
Ĉambelan' ne laŭdis, ; Nur
silente, per ofta kapkli/no,
aplaŭdis. ....

'198 Juĝist' haltis; responde al
je2sa kapklino, ; Li por ambaŭ
plenverŝis kali/kojn per vino,
.....

'199 Kaj /diris: „Ne malgrava
estas ĝentileco; Ĉar, /kiam
homo pesas konvene, laŭ
speco, ...

'200 La /aĝon, naskon, virtojn,
morojn de aliaj, ; Li samtempe
sci/iĝas pri valoroj siaj: .....

'201 Por ekkoni, pri /nia pezo,
ĝustan veron, ; Ni /devas iun
meti sur kontraŭteleron. ....

'202 Tre /atentinda estas
ĝentilec' modela, ; Kiun
ŝuldas ju/nuloj al la sekso
bela, ...

'203 Des /pli, se dom' honesta,
donoj de l' fortuna, ;
De/naskajn ĉarmojn, ecojn,
briligas en suno. ....

'204 Jen /vojo al korsentoj,
vojo al splendoro ; De
/familiaj ligoj – laŭ malnova
moro. ....

'205 Do..." Ĉi tie Juĝisto, la
ka2pon turnante, ; Sur Tadeo
severan rigar/don ektenis, ...

'206 Vi/deble al konkludoj de
l' parolo venis. ;

„& 23-a parto:

Tiam diris, per /ora tabakuj’
sonante, ...

'207 Ĉambelan’: „Ho,
Ju/ĝisto! estis ja antaŭe ; Pli
malbone! Ĉu /modo nin ŝanĝis
ankaŭe, ...

'208 (Ĉu junuloj bo/niĝis; sed,
laŭ mi, konstante ;)× .....

'209 Skan/daloj malpliiĝas. –
Kiam, al Patrujo, ; Ho, /mi
memoras, modoj venis el
Francujo, ...

'210 Tiam junaj sin/joroj, el la
fremdaj landoj, ; Hor/de al ni
invadis, kiel Nogaj-bandoj*
.....

'211 Per/sekutante Dion, de
prapatroj kredon, ; Leĝojn,
morojn, de vestoj naci/aj
posedon. ....

'212 Kom/paton junulaĉoj
vekis, flaviĝintaj, ; Parolantaj
tra /nazoj, ofte sennazpintaj,
.....

'213 Kun proviz’ da broŝuroj,
dive2rsaj gazetoj, ; A/noncoj
de novkredoj, leĝoj, tualetoj.
.....

'214 Grand/forton super
mensoj havis tiuj bandoj: ;
Ĉar, /kiam la popolon punas
Dia mano, ...

'215 La prudenton for/prenas
ĝi de l’ civitano. ; Pli /saĝaj ne
kuraĝis rezisti al dandoj; .....

'216 Tu/ta popolo timis ilin,
kiel peston, ; Ĉar /ĝi, interne,
sentis jam malsanoneston. ....

'217 Oni mokis modanojn,
mode2lojn prenante, ; Kre/don
kaj lingvon, leĝojn kaj vestojn
ŝanĝante: .....

'218 Post /tiu maskobalo,
karnaval’ petola*, ; Ve/nis la
granda fasto – malliber’
popola. ....

„& 24-a parto:

'219 „Mi memoras, an/koraŭ
estis mi infano, ; Ki/am al mia
patro, en distrikt’ Oŝmjano*
.....

'220 Alveturis, sur /franca
veturil', subite ;
Po/kalestrid'* , unua laŭfrance
vestite. ....

'221 Post li, kiel post /falko
birdoj, ĉiuj saltis* , ; Kaj enviis
la /domon, antaŭ kiu haltis ....

'222 La /dando kun durada sia
fiakreto , ; Ki/u franclingve
nomis sin karioleto: ....

'223 An/stat' lakeoj, poste,
sidis du hundetoj; Gvid/side:
ŝvab', tabule malgrasa,
ostvangoj, ...

'224 Kru/roj maldikaj, longaj,
kiel lupolstangoj , ; En
/ŝtrumpoj, kaj en ŝuoj kun
arĝentkrampetoj; ....

'225 Pe/ruko, en harsako
ligita. Ĉe l' vido ; De l' ekip',
maljunuloj eksplo/dis per rido,
.....

'226 Kam/puloj krucosignis
sin time kaj diris: ; Ke diablo
en franca ka/leŝo vojiris. ....

'227 Ski/zi Pokalestridon –
longa historio; Al /ni li ŝajnis
kiel papago, simio. ....

'228 Pe/rukon sian nomis li
ora lanaro; Laŭ /ni, kun pliko
estis pli ĝusta komparo. ....

'229 Se /iu polajn vestojn eĉ
pli belaj sentis, ; Ol imito de
/fremda modo, li silentis; ....

'230 Ĉar /junularo krius laŭte,
ke li faras ; Mal/helpojn al
kulturo, la progresojn baras,
.....

'231 Per/fidas! Tia estis
antaŭjuĝpotenco! ;

„& 25-a parto:

„Po/kalestrid' anoncis pri sia
intenco ....

'232 Re/formi, civilizaci nin
laŭkonstitue, ; Kla/rigis, ke ĉe
francoj aperis unue ....

'233 Pri /homoj-egaleco la
granda invento; Kvankam tion
jam /skribis Dia testamento,
.....

'234 Kaj /ĉiu pastro tion diras
en prediko. ; Sci/enc' malnova
estas, mankas nur apliko! ....

'235 Sed /tiam tiel granda
blindeco ekregis, ; Ke oni
malnovaĵon ne kre/dis, ne
flegis, ...

'236 Se en franca ga/zeto oni
ĝin ne legis. ; Po/kalestrido,
malgraŭ egalec', markizo ....

'237 Titoliĝis; ti/toloj venas el
Parizo, ; Kaj /tiam estis moda
titolo markizo; ....

'238 Do, /kiam aliiĝis poste
moda stato, ; Ĉi markizo
ti/tolon prenis – demokrato;
.....

'239 Fi/ne, kun modoŝanĝo,
sub Napoleono, ; Demokrat' el
Parizo re/venis barono. ....

'240 Se li vivus pli /longe,
eble nova dato ; El barono lin
/farus ree demokrato. ....

'241 Fa/mo de modoŝanĝoj al
Parizo flatas, ; Kaj /kion
franc' elpensas, tion polo
ŝatas. ....

„& 26-a parto:

'242 „Dank' al Dio, ke /nia
nuna junularo ; Ve/turas
eksterlanden jam ne pro
vestaro, ...

'243 Ne por serĉi leĝdonon en
pre2saj vendejoj, ; Lerni
elokven/tecon en parizkafejoj.
.....

'244 Sub Napoleon', /homo
saĝa, rapidaga, ; Ne /temp' al
modoserĉo, babilo papaga. ....

'245 Tondras glavoj, do /niaj
koroj releviĝas; Ke la famo pri
poloj en mon/do laŭtiĝas; ....

'246 Es/tos la Respubliko, ĉar
jam estas gloro: ; El /laŭroj
ĉiam kreskas liberecofloro. ....

'247 Nur malĝoje, ke jaroj
treni2ĝas senlime ; En
/senagec'! kaj ili ĉiam
malproksime! ....

'248 Atendado! novaĵoj
malo2fte aliras!... ; Pastro! (li

al moŝ/tulo pli mallaŭte diras)
.....

'249 Mi /aŭdis: el post Njemen
vi havas skribaĵon; Ĉu pri nia
armeo ĝi por/tas novaĵon?" ....

'250 „Ne, nenion”, res/pondis
Verm'* indifere, ; Kiu
interpa/rolon aŭdis
malkontente, ...

'251 „Politik' /enuigas min,
venis letero ; El Varŝavo, pri
nia mona/ĥa afero; ....

'252 Ĉu /dum la vespermanĝo
pri tio babili? ; Ĉe/estas ja
mondanoj, afer' ne por ili".
.....

„& 27-a parto:

'253 Ti/on dirante, strabis li al
festenano, ; Gasto rusa,
sin/joro Rikov, kapitano, ...

'254 En vilaĝo loĝanta
solda2to maljuna, ; Ĝen/tile
invitita al manĝo komuna, ...

'255 De l' Juĝist'. Li
bon/guste manĝis, parolante ;
Mal/multe; sed li levis la
kapon, aŭdante ....

'256 Pri Varŝavo, kaj /diris:
„Ho! Pan Ĉambelano! ;
Sci/emas pri Varŝavo!
Bonaparte-ano! ....

'257 Nu! Patrujo! Mi /pole
scias, ne spionas: ; Pa/trujo!

tion sentas mi ĉion kaj konas!
.....

'258 Vi, /poloj, kun mi, ruso,
ne militas nune; Batalhalto! do
/manĝas ni kaj trinkas kune.
.....

'259 Rus' kun franc',
/avangarde, ofte ĉe babiloj ;
Trinkas brandon, ĝis /krio:
hura! – pafegiloj! .....

'260 Ni /diras: mi lin batas, ĉar
mi amas kore; Do karesu
amike, aŭ ba/tu fervore. ....

'261 Ni /havos la militon! Al
majoro Plut-o, ; Stab/adjutant'
hieraŭ venis kun saluto: .....

'262 'Pre/tiĝu al marŝado!'
Kontraŭ turk' ordono, ; Aŭ
/franco? Ho, ruzulo, ĉi
Napoleono! .....

'263 Sen Suvorov* li povas
nin fra2pi per batoj. ; Kontraŭ
francoj marŝante, rakon/tis
soldatoj, ...

'264 Ke Suvorov sor/ĉadis,
same Bonaparto; Do /estis
tiam sorĉoj kontraŭ sorĉa arto:
.....

'265 (Bonapart' /malaperis
foje dum batalo, ;)× .....

'266 Ki/en? Li iĝis vulpo, do
Suvorov – hundo; Bonapart',
/kiel kato, en sama sekundo,
.....

'267 Ungegratas; Su/vorov tuj
iĝas ĉevalo. ; Ri/gardu, kion
faris lia sorĉivalo..." .....

'268 Li /haltis; ĉar manĝaĵon,
la kvaran laŭ ordo, ; Por/tis
servist'. Subite malfermiĝis
pordo. ....

„& 28-a parto:

'269 Venis nova per/sono,
juna kaj gracia. ; Ŝi/a aper'
subita, bela kresko ŝia, ...

'270 La /vest', okulojn turnis;
ĉiuj, ŝin konante, ; Ek/ster
Tadeuŝ, klinis kapojn,
salutante. ....

'271 Ŝi /havis ĉarman bruston,
la talion belan, ; Ro/bon el
silka ŝtofo, rozkoloran, helan:
.....

'272 Kun dekolt', /maniketoj
mallongaj, kolumo ; El
/puntoj. Ŝi, ludante, turnis
ventumilon, ...

'273 (Ĉar ne estis varm/ege);
ventumil-orumo, ; Svin/gate,
ĉirkaŭĵetis da fajreroj milon.
.....

'274 Ka/po belforma: haroj, en buklojn volvite, ; Kaj, per rozaj ru/bandoj, inter si plektite, ...

'275 Ŝajn/kaŝis brilanton, kiu lumis brile, ; Al /stelo, en kometa harligo simile. ....

'276 Kelkaj flustris, ke /troe eleganta vesto ; Por vilaĝo, kaj tago labo/ra, ne festo. ....

'277 Piedetojn okulo ekvi2di ne povis, ; Ĉar ŝi kuris ra/pide, pli ĝuste, sin ŝovis, ...

'278 Ki/el figuroj, kiujn, dum Trireĝoj-festo, ; Knaboj kaŝe trans/ŝovas en sia mirkesto. ....

'279 Ŝi /kuris, kapokline ĉiujn salutante, ; Sur /lok', por si lasita, sidiĝi volante; .....

'280 Malfacile; ĉar /seĝoj mankis por gastaro, ; Sur kvar benkoj, da /gastoj sidis vicoj-kvaro. ....

'281 Trans/salti benkon devis ŝi, aŭ vicon movi; Ŝi /lerte, inter benkoj, sciis sin traŝovi, ...

'282 Poste inter gastvico kaj ta2blo apuda, ; Ŝi /rondruliĝis, kiel globo bilardluda. ....

'283 Kure, nian ju/nulon trafis ŝia tuŝo; Per falbalo al ies genu/oj kroĉite, ...

'284 Ŝi /glitfaletis iom, kaj tiel, distrite, ; Sin apogis sur /brako de Pan Tadeuŝo. ....

'285 Ŝi ekskuzis sin, /prenis lokon, klinsalute, ; Inter li /kaj la onklo, sed ne manĝis tute. ....

'286 Ŝi /nur ventumis sin, aŭ turnis prenileton ; De /ventumil'; jen ŝia mano kolumeton .....

'287 El /la brabantaj punktoj iom ĝustemetis, ; Jen harbuklojn kaj helajn ruban/dojn tuŝetis. ....

„& 29-a parto:

'288 In/terparoloj paŭzis ĉirkau kvar minutoj. ; Du/me, ĉe tabla fino, mallaŭtaj disputoj .....

'289 De /viroj plilaŭtiĝis: interparolado ; Ju/ĝis pri hodiaŭa leporoj-ĉasado. ....

'290 De l' /Asesor', Rejento*, disput' nefinita ; Daŭ/riĝis pri Stumpulo, hund' vostetranĉita. ....

'291 Pri /leporul', fiere Rejento sinjoro ; A/sertis, ke ĝi estis kaptint' de leporo; .....

'292 Du/me, al li refutis, spite, Asesor, ; Ke /al vertrago Falko apartenas gloro. ....

'293 Do ĉirkaŭe de/mandis oni opinion: ; Ĉiu prenis de /Falko aŭ Stumpul' partion, ...

'294 Ki/el konul' aŭ kiel atestant'. – En fino ; Du/a, de tabl', Juĝisto al novnajbarino .....

'295 Di/ris: „Pardonu, ke ni sidiĝis pli frue, ; Ne povante pro/krasti vespermanĝon plue; .....

'296 Gas/toj malsataj, fore en kamparon iris; Mi /pensis, ke vi veni al tabl' ne deziris”. .....

'297 Pos/te Juĝist' mallaŭte, ĉe plena kaliko, ; Kun /Ĉambelan' parolis pri la politiko. ....

„& 30-a parto:

'298 Ĉe /tablo, ambaŭflanke tiel okupata, ; Ta/de' rigardis al la person' nekonata. ....

'299 Pri /lok' li rememoris, ke, ĉe la ekvido, ; Li divenis, por /kiu estis tiu sido. ....

'300 Lia kor' /nekutime batis, li ruĝiĝis, ; Vi/dante, ke misteraj konjektoj solviĝis: .....

'301 Sekve, ĉe /lia flanko sidis, laŭ destino, ; Vi/dita, en krepusko, lia belulino! .....

'302 Ve/re, ke pli belkreska ŝi estas ĉi tie, ; Ĉar la kreskon vestaĵo pre/zentas alie. ....

'303 Tie estis har/aro mallonga, helora, ; Jen: /longa, plektvolvita kaj korvokolora? .....

'304 Ŝaj/ne, kolor' devenis de suna radio, ; Per /kiu ĉe l' subiro, ruĝetiĝas ĉio. ....

'305 Vi/zaĝon li ne vidis tiam, ĉar tro frue ; Ŝi foriĝis; ĝin penso di/venas unue: .....

'306 Li /pensis, ke ŝi havis nigrajn okuletojn, ; Blan/kan vizaĝon, ruĝajn lipojn-ĉerizetojn. ....

'307 Ŝi similas, laŭ /buŝo, okuloj, vizaĝo; Plej /grandan diferencon prezentus la aĝo; .....

'308 Ĝar/denistino ŝajnis malgranda knabino, ; Kaj ĉi tiu, jam aĝe ma/tura virino; .....

'309 Sed junul' /ne demandas belecon pri aĝo; Al junu2l' ŝajnas juna, ĉiu belvizaĝo, ...

'310 Sam/aĝulin', al knabo, ĉiu belulino, ; Kaj /al ĉastulo, ĉiu amatin', virgino. ....

„& 31-a parto:

'311 Ta/deuŝ, kvankam preskaŭ dudekjarjunulo, ; Kaj

/loĝis en ĉefurbo* ekde
infaneco, ...

'312 Li /havis pastron, kiu laŭ
malnovregulo, ; In/spektis kaj
edukis lin en severeco. ....

'313 Do /kun Tadeuŝ venis, al
lia hejmlimo, ; Kor' senkulpa,
pens' vigla, kaj pu/ra animo;
.....

'314 Sed /kune petolemo eta,
de junaĝo. ; An/taŭe jam
projektis li, ke, en vilaĝo, ...

'315 Li /ĝuos je veninta
libereco nuna; ; Li /sciis, ke li
estis vigla, bela, juna, ...

'316 Kun gepatroj-he/redo,
fortiko kaj sano. ; Li nomiĝis
So/plica: ĉiu Sopicano .....

'317 Es/tas, sciate, brava,
forta, korpulenta, ; Bo/na
soldat', science malpli
diligenta. ....

„& 32-a parto:

'318 Ta/de' ne degeneris el
prapatroj-speco: ; Li /piediris
brave, rajdis kun firmeco; .....

'319 Ne /malkapabla, grandajn
progresojn ne faris, ;
Kvankam onklo ne/nion por
eduk' avaris. ....

'320 Li preferis pa/fadi,
sabrekzercojn fari, ; Ĉar /oni
lin intencis al arme' prepari;
.....

'321 Ĉi /volon testamente la
patro eldiris; Do /li jam en
lernejo al tambur' sopiris. ....

'322 Su/bite onklo ŝanĝis
unuan destinon: ; Or/donis
hejmveturi kaj preni edzinon,
.....

'323 Kaj promesis do/naci
vilaĝetmastraĵon, ; Kaj /poste
doni tutan sian posedaĵon. ....

„& 33-a parto:

'324 Ĉi /virtoj de Tadeo, kaj
ecoj-kombino, ; Al/tiris la
rigardon de la najbarino. ....

'325 Ŝi mezuris bel/forman kaj
altan figuron, ; Larĝan
bruston, for/tikajn ŝultrojn, la
staturon, ...

'326 Ri/gardis la vizaĝon, kiu
ruĝetiĝis, ; Ki/am junul' kun
ŝia okul' renkontiĝis. ....

'327 Li/bere de unua timem' ,
li rigardis ; Ku/raĝe per
okuloj, kiuj fajre ardis. ....

'328 E/gale ŝi rigardis: kaj
pupiloj-kvaro ; Kon/traŭ si
flamis, kiel frumeskandelaro.
.....

„& 34-a parto:

'328 Ŝi unue Ta/deon france
alparolis. ; Li revenis el
/Vilno, do ŝi aŭdi volis .....

'329 Pri aŭtoroj kaj /novaj libroj opinion, ; Kaj, /laŭ respond', sekvigis demandoj-serion. ....

'330 Ŝi /poste ekparolis pri arta pentrado, ; Pri muziko, pri /dancoj kaj eĉ pri skulptado.

.....

'331 Pruvis konon de /notoj, pres' en ĉia speco: ; Ĝis Tade' /konsterniĝis je l' instruiteco, ...

'332 Ti/mis, por ne fariĝi celo de mokanto, ; Bal/butis, kiel, antaŭ instruist', lernanto. ....

'333 Fe/liĉe, instruisto bela, nesevera, ; Di/venis, kia estis terurkaŭzo vera. ....

'334 Do /ŝi al pli facilaj transiris objektoj: ; Vi/laĝa viv', enuo, penoj kaj projektoj, ...

'335 Kiel oni distriĝu, la te2mpon partigu, ; Kaj, /en vilaĝo, vivon al si agrabligu, ...

'336 Ta/deo, respondante, parolis sentime: ; Post /duonhoro ili estis jam intime, ...

'337 Kaj komencis mal/grandajn ŝercojn, disputetojn; Fine ŝi /metis antaŭ li tri panglobetojn .....

'338 Por elekt': /plej proksiman li tuŝis per mano. ; Fruntsulkiĝis fi/linoj de /Ĉambelano; .....

'339 Najbarino ek/ridis, tamen ŝi silentis, ; Kiun tiu feliĉa globe/to prezentis. ....

„& 35-a parto:

'340 Ĉe /dua tablofino, oni sin alie ; A/muzis: Falko-anoj, fortiĝinte tie, ...

'341 Senkompate a/takis de Stumpul' partion. ; Dis/puto bruas, oni manĝis plu nenion; ....

'342 Ambaŭ flankoj kve/reliis stare, trinkis nure; Re/jento iritita estis plej terure: .....

'343 Li ne ĉesis a/feron sian prezentadi ; Kaj ankoraŭ tre klare per ges/toj pentradi. ....

'344 (An/taŭe advokato, Rejento Bolesta, ; Predikisto no/mata, pro la emo gesta), ...

'345 Ma/nojn al flank', kubutojn posten elfleksinte, ; El sub brakoj long/ungajn fingrojn elŝovinte, ...

'346 Per ĉi bildo du /hundojn li prezentis nune; Ĵus li finis pa/roli: „Pel!* ellasas kune, ...

'347 Mi kun Asesor'; kvazaŭ
du ĉa2nojn al subo, ; Fa/ligus
unu fingro ĉe pafildutubo; .....

'348 Pel! /Kiel kord' leporo en
kampon flankiris, ; Hundoj tuj
/tuŝ! (sur tablo li manojn
longtiris, ...

'349 Per /fingroj imitante de
hundoj movecon), ; Hundoj
tuj /tuŝ! forpelis de l' arbar'
jam pecon. ....

'350 Falk' antaŭen! ra/pida
hund', sed fervorulo, ; El/iĝis
tiom, fingron, antaŭ la
Stumpulo: .....

'351 Mi /sciis, ke maltrafos li.
Lepor' ruzulo, ; Kuris, ŝajne,
en /kampon, post ĝi hundoj;
nune .....

'352 Le/por', ruzulo! kiam
hundojn sentis kune, ; Salt!
/dekstren, kapriolon! hundar',
malprudente .....

'353 Sam/flanken; li
maldekstren sving! salt! salt!
momente ; Hundoj tuj /sving!
arbaren li, kaj la Stumpulo:
.....

'354 Kapt!!" Rejento, sur
/tablon klinite, kun tia ; Kri',
per fingroj al/kuris ĝis al
flank' alia, ...

'355 Kaj „/kapt!" en la orelon
kriis al junulo. ; Per ĉi
voĉoek/splodo, Tadeo kaj lia
.....

'356 Najbarin', /timigitaj,
mezinterparole ; Am/baŭ de si
forŝovis kapojn, malgraŭvole,
.....

'357 Kiel suproj de arboj,
ligi2taj kupole, ; Kiujn
dis/ŝiras vento; kaj manoj,
metite .....

'358 Pro/ksime sub la tablo,
diskuris subite, ; Kaj /du
vizaĝojn kovris unu ruĝetiĝo.
.....

„& 36-a parto:

'359 Ta/de' por ne konfesi pri
sia distriĝo, ; Diris: „Vere,
Rejento, sendu/be kaj certe,
.....

'360 Stum/pul' 'as bela hundo;
se li kaptas lerte..." ; – „Lerte?
kriis Rejento – do kap/tus
mallerte .....

'361 Mia hund/favorato?..."
Do Tadeo nia ; Ĝojis, ke /bela
hundo estis sen mank' ia; .....

'362 Do/maĝe, li nur vidis ĝin apud arbaro; Mankis tempo, koniĝi kun bo/na ecaro. ....

„& 37-a parto:

'363 Nun /Asesor' kalikon tremfaligis plenan, ; Kaj /turnis al Tadeo rigardon venenan. ....

'364 Li, /ol Rejento, malpli moviĝema, kria, ; Malpli dika li /estis kaj malpli statura, ...

'365 Sed en balo, distrikta kunve2no, terura. ; Laŭ /dir', pikilon havis li en lango sia; ....

'366 Li /sciis tiel spritajn ŝercetojn komponi, ; Ke /ilin kalendaroj povus prese doni: ....

'367 Ĉi/uj malicaj, akraj. Iam en bonstato, ; Li disipis post patro here/don, de l' frato ....

'368 Bi/enon, figurante en la granda mondo; Nun, /oficist', graviĝis en distrikta rondo. ....

'369 Li /amis tre ĉasadon, parte por amuzo, ; Par/te, ĉar kornoj-sono, de pelistoj uzo, ...

'370 Al li re/memorigis, kiam, en juneco, ; Li /havis pafistaron kun fama hundspeco: ....

'371 Nun al li, /el hundaro, du vertragoj restis, ; Kaj, /kontraŭ glor' de unu, oni nun protestis! ....

'372 Do /li alproksimiĝis, glatis malrapide ; Vangojarojn, kaj diris, mali/ce-ekride: ....

'373 „Hun/do sen vost' – nobelo sen ofica ago; Vost' /ankaŭ multe helpas, dum kur', al vertrago. ....

'374 Laŭ /vi, stumpeco pruvas pri boneco ia? ; Ni /povas lasi juĝon al onklinjo via, ...

'375 Telimen'. En ĉefurbo ŝi lo2ĝis antaŭe, ; Ne delonge distriĝas ĉi ti/e ĉirkaŭe, ...

'376 Sed /ĉason, pli ol junaj ĉasistoj, komprenas: ; Jen /tiel, kun la jaroj, sperteco mem venas". ....

„& 38-a parto:

'377 Ta/deuŝ', kiun trafis tondrobat' subite, ; Mo/menton senparole staris, konfuzite, ...

'378 Sed rigardis ri/valon terure severe... ; Ĉambelan' /tiam ternis, ĝustatempe vere: ....

'379 „Vi/vu!” ekkriis ĉiuj; li dankis kapline, ; Kaj, per fingroj, son/igis tabakujon fine; .....

'380 La /tabakuj' el oro, brilantkadreto, ; Kaj, en mezo, de /reĝo Stanislav* portreto. ....

'381 Re/ĝo, al lia patro, ĝin donis favore, ; Ĉambelano, post patro, ĝin var/tis honore; .....

'382 Per /ĝi donante signon, li paroli volis: ; Do /ĉiuj eksilentis, neniu parolis. ....

'383 Li /diris; „Moŝtaj fratoj, moŝta nobelaro! ; Ĉa/sistjuĝejo estas herbej' kaj arbaro; .....

'384 Mi, /pri l' afer', en domo ne donas decidon, ; Ti/al ĝis morgaŭ solvas mi nian kunsidon, ...

'385 Kaj partiaj refutoj ne tro2vos toleron. ; Vo/kisto! vi en kampon revoku aferon; .....

'386 Mor/gaŭ ĉi tien venos Graf' kun ĉasistaro, ; Vi /ankaŭ tien iros, Juĝisto, najbaro! .....

'387 Kun estrinoj, fraŭ/linoj ĉiuj, beleskorte; Ni apartan grand/ĉason faros, unuvorte; .....

'388 Ankaŭ Vojski ho/noros nin per akompano". ; Tabakujon trans/donis al li Ĉambelano. ....

„& 39-a parto:

'389 Vojski, inter ĉasistoj, ĉe ta2bla angulo, ; Aŭs/kultis, senparole, kun fermit-okulo. ....

'390 Ofte oni de/mandis lian opinion, ; Ĉar neniu pli /bonan havis ĉasoscion. ....

'391 El /tabakuj' pinĉprenon li pesis silente ; En /fingroj, kaj ĝin fine ekflaris atente; .....

'392 Li /ternis, ke resonis ĉambrego eĥante, ; Kaj /diris, kun maldolĉa rido, kapskuante: .....

'393 „Ho, /kiel min ĉagrenas, mirigas ĉi tio! ; Kion dirus maljunaj ĉasis/toj pri ĉio, ...

'394 Ke, en nombra nobeloj-, sinjo2roj-ĉeesto, ; Oni juĝos dis/putojn pri hunda vostresto? .....

'395 Ki/on, reviviĝinte, Rejtan al ni dirus? ; En /sian Laĥoviĉan tombon li reirus! .....

'396 Kaj /kion Nesjolovski*,
vojevodo landa, ; Posedant' de
plej /fama ĉashundejo granda?
.....

'397 Du/cent pafistojn tenas
tiu grandnobelo, ; Cent
/retveturigilojn havas ĉe
kastelo; .....

'398 Mo/naĥe, jarojn sidas li
en domo sia, ; Ne akceptas
in/vitojn al ĉasado ia; .....

'399 Al /Bjalopjotroviĉa*33 li
rifuzis peto! ; Kion li /povus
kapti dum via ĉaseto? .....

'400 Bela estus la /famo, se tia
moŝtulo, ; Laŭ /nuna modo
kurus post leporgrizulo! .....

'401 En /mia temp', nomataj
estis, ĉasparole, ; No/belaj
bestoj: apro, urs', alk', lupo,
sole. ....

'402 Sen kojndentoj, ungegoj,
sen ko2rnoj bestaro ; Restis
por la ser/vistoj kaj la
dungataro. ....

'403 En /manon preni volus
neniu sinjoro ; Pa/filon, kiun
ŝroto igis sen honoro! .....

'404 Oni tenis ver/tragojn, ĉar,
post ĉaso, vere ; O/kazas, ke
elkuras, sub ĉeval' senpere,
.....

'405 Le/por'. Amuze, oni
solvis hundoj-ŝnuron, ;
Sin/joridetoj faris ĉevale
postkuron, ...

'406 Ĉe okul' /de gepatroj,
kiuj vidi pelojn ; Bon/volis,
sed ne farus pro ili kverelojn!
.....

'407 Do, /Ĉambelana moŝto,
revoku ordonon, ; Kaj al mi ne
rifuzu fa/voran pardonon, ...

'408 Ke mi ne /partoprenos en
ĉasado tia; Ne/niam paŝon
faros tien pied' mia! .....

'409 Mi nomiĝas Hre/ĉeĥa:
ekde reĝo Leĥo* ; Post /la
leporoj kuris neniu Hreĉeĥo".
.....

„& 40-a parto:

'410 Junularo ek/ridis tiam
superbrue; De /tabl' oni
leviĝis, Ĉambelan' unue: .....

'411 Laŭ /aĝ', ofico, lia estis
digno tiu; I/rante, klinsaluton
faris li al ĉiu; .....

'412 Pas/tro post li, Juĝisto
apud Bernardino. ; Ĉe /pord'
Juĝist' brakdonis al
Ĉambelanino, ...

'413 Ta/de' al Telimena, al
Tranĉistfilino* ; Asesor' kaj
Re/jento al Hreĉeĥidino. ....

„& 41-a parto:

'414 Ta/deuŝ kelkajn gastojn al garbej' gvidante, ; Sin konfuza, ko/lera, malgaja sentante, ...

'415 I/ris, kaj okazaĵojn pripensis sen fino: ; Ren/konton, vespermanĝon apud najbarino; .....

'416 Ĉirkaŭ lia o/relo precipe vorteto ; „On/klinjo” zumis, kiel trudiĝa muŝeto. ....

'417 Li dezirus Vokiston dema2ndi explore ; Pri /Telimen', lin kapti ne povis ĉi hore; .....

'418 Vojski ankaŭ for/estis, ĉar, post vespermanĝo, ; Ĉiuj iris post /gastoj, zorgi pri aranĝo .....

'419 En /domo, kiel ĉambrojn por ripoz' reformi. ; Vi/rinoj, maljunuloj, en dom' povis dormi; .....

'420 Junularon Ta/deuŝ' gvidis en garbejon, ; Mas/tron anstataŭante, sur fojnokuŝejon. ....

„& 42-a parto:

'421 En la domo mallaŭtiĝis post duona horo, ; Kiel en /monaĥejo, post preĝa sonoro; .....

'422 Si/lenton interrompis nur voĉ' de gardisto. ; Ĉiuj dormas. Ne fermis oku/lojn Juĝisto: .....

'423 Li, /kiel maestr', ekskurson en kampojn preparis ; Kaj en domo a/ranĝojn por amuzo faris; .....

'424 Kaj /li, al ekonomoj, voktoj, garbejestroj, ; Skri/bistoj, domestrino, pafistoj, stalestroj, ...

'425 Do/nis ordonojn, tagokalkulojn kontrolis, ; Nun, kun help' de Vo/kisto, senvestiĝi volis. ....

'426 Vo/kist' malligis Sluckan* zonon, orteksitan, ; Per /densaj kvastoj, kiel faskoj, lumigitan: .....

'427 Unuflanke or/ŝtofo kun purpurfloraro, ; In/verse silko nigra, arĝentkarearo; .....

'428 Ambaŭflanke me/tebla estas zono tia, ; O/ra – solene, nigra – ĉe funebro ia. ....

'429 Nur Vokist' /sciis zonon malligi, kunmeti; Li, /ĉe l' okupo, finis tiel bableti: .....

„& 43-a parto:

'430 „Ĉu malbone, ke /tabloj en kastelo staris? ; Ne/niu perdis; eble, ke vi gajnon faris.

.....

'431 Ĉi kastelon kon/cernas ja procesaj aktoj. ; Por kastel', /de hodiaŭ, nin rajtigas faktoj;

.....

'432 Kaj, /malgraŭ obstineco, la kontraŭpartia, ; Mi /pruvos, ke okazis posedpreno nia. ....

'433 Se /iu en kastelon gastojn peti pravas, ; Li /pruvos, ke posedon li prenas aŭ havas;

.....

'434 Mi eĉ kontraŭpartion ate2ste proponas; Si/milajn okazaĵojn miaj tempoj konas”.

.....

„& 44-a parto:

'435 Juĝist' dormis. Vo/kisto en vestiblon iris ; Kaj, /ĉe kandel', el poŝo libreton eltiris, ...

'436 Kiu, kvazaŭ pre/ĝaro, al li servas ĉiam; Li forĵetas ĝin hejme, voja/ĝe, neniam. ....

'437 Ĝi /estis tribunala „vokando”*: laŭ vico ; Tie sekvis pro/cesoj, kiujn, ĉe l' ofico, ...

'438 Vo/kisto, propravoĉe, antaŭ jaroj vokis, ; Aŭ /kiujn li ekkonis kaj en libron lokis.

.....

'439 Al simpluloj „vo/kando” ŝajnas nur nomaro, ; Al Voki2st', grandioza de bildoj skizaro. ....

'440 Li /legis kaj meditis: Oginski – Vizgird-o, ; Do/minikanoj – Rimŝa, Rimŝa – Visogird-o, ...

'441 Radzivil – /Vereŝĉaka, Gedrojĉ – Rodultovski, ; Obuĥoviĉ – Kaĥalo*, Jura/ha – Pjotrovski, ...

'442 Ma/leski kun Mickjeviĉ, fine Graf' sinjoro ; Kun Sopllica; legante en si/a memoro .....

'443 Li /vidis grandprocesojn, okazaĵ-seriojn, ; Ju/ĝejon, atestantojn kaj kontraŭpartiojn; .....

'444 Kaj /li sin mem rigardis en blanka ĵupano*, ; Kon/tuŝ' blunigra, antaŭ tribunal', kun mano .....

'445 U/nu sur sabro, dua al partioj donas ; Alvoksignon, kaj lia: „Silen/tu!” eksonas. ....

'446 Re/vante, fine de la vesperpreĝo sia ; Ek/dormis lasta litva Juĝ-Vokisto nia. ....

„& 45-a parto:

'447 Tiaj estis amuzoj,
dispu2toj en rondo ; De kvieta
vi/laĝo litva, dum la mondo
.....

'448 Resta dronis en /sango;
kaj vir', di' milita*, ; En
/regimentoj-nuboj, milkanon-
armita, ...

'449 Aglojn orajn, ar/ĝentajn,
al batala ĉaro ; Jun/ginte, de
Libia dezert' ĝis Alparo, ...

'450 Flu/gis kaj tondreĵetis li
fulmon post fulmo, ; Ĉe
/Piramidoj, Tabor, Marengo,
ĉe Ulmo, ...

'451 Aŭsterlic. /Post kaj antaŭ
li, kuris Konkiroj ; Kaj
/Venko. Glor' de faroj, kaj de
kavaliroj .....

'452 He/roaj nomoj, bruis de
Nilo al Nordo, ; Sed /kiel
rokoj ilin, ĉe Njemena bordo,
.....

'453 Re/batis vic', gardanta
Litvon, feromura, ; Kontraŭ
famo, por /Moskvo*, kiel
pest', terura. ....

„& 46-a parto:

'454 Tamen, kiel ĉi/ela ŝton',
iam novaĵo ; Fa/lis sur Litvon:
Venas, peti pri manĝaĵo, ...

'455 Sen/krura aŭ senbraka iu
almozulo; Nu/trite, li rigardas
per atentokulo; .....

'456 Se /li en domo vidas nek
judan ĉapeton, ; Nek soldaton,
nek /rusan ruĝan kolumeton,
.....

'457 Tiam, legio/nisto, li
konfesas veron, ; Ke li portis
mal/junajn ostojn sur
hejmteron, ...

'458 Ne povante de/fendi ĝin
plu... – Tiam tuta ; Famili',
/servistaro, kun alprem' saluta
.....

'459 Lin akceptis plo/rege!
Kaj, ĉe tabl', al rondo, ; Li,
/kvazaŭ mirfabelojn, rakontis
el mondo: .....

'460 Ke /general'
Dombrovski*, ĉefo de
komando, ; Al Poluj' /penas
marŝi el itala lando; .....

'461 Ĉe /li, sur kamp'
lombarda, ariĝas la poloj; Ke
Knjazjeviĉ or/donas el la
Kapitolo, ...

'462 Ke li ĵetis, ven/kinte
Cezar-posteulojn, ; Cent
sangantajn stan/dardojn al
franc' en okulojn: .....

'463 Ke /Jablonovski kuris,
kun legi', ĝis tero, ; Kie
kreskas la pipro, la kan' /de
sukero, ...

'464 Kaj /arboj, en eterna
printempo, elspiras ;
A/romojn; li, venkante
negrojn, hejmsopiras. ....

'465 Ĉi rakont', /en vilaĝo,
rondiris kaŝite; Ju/nulo, ĝin
aŭdinte, el domo subite .....

'466 Malaperis; tra /marĉoj,
arbar', ŝteliĝante, ; Antaŭ rusa
postkuro en Nje/men saltante,
.....

'467 Na/ĝis, sub akvo, ĝis la
bordo de Varŝava ;
Duk/land'* , por aŭdi voĉon:
„Ho, kolego brava!” .....

'468 Sed li saltis sur /rokon,
antaŭ ol foriris, ; Kaj al rusoj
trans /Njemen: „Ĝis revido!”
diris. ....

'469 Tiel iris Go/recki, Pac kaj
Obuĥoviĉ, ; Pjo/trovski,
Obolevski, Ruĵicki, Janoviĉ,
.....

'470 Meĵejevski, Bro/ĥocki,
Kupŝĉ kaj Gedimin-o, ;
Ber/natoviĉ-oj, multaj aliaj
sen fino: .....

'471 Ili lasis ge/patrojn en
hejmlando kara, ; Kaj bienojn
for/prenis trezorejo cara. ....

„& 47-a parto:

'472 O/kazis, ke al Litvo
venis, de translime, ;
Almozist'; ekko/ninte domon
pli proksime, ...

'473 Li malkudris ga/zeton el
skapulario; Tie estis sol/datoj-
nombro, kaj, krom tio, ...

'474 De /ĉiu legiestro la nomo
kaj sorto, ; Kun priskribo de
/ĉies venko aŭ de morto. ....

'475 Post /jaroj tiel venis al la
familio, ; Pri /vivo, glor', pri
morto de filo ekscio: .....

'476 Pro /timo silentante,
dom' funebro prenis, ; Sed
/kiun ĝi funebris, oni nur
divenis .....

'477 Ĉir/kaŭe; kaj de mastroj
mallaŭta ĉagreno, ; Aŭ /ĝoj'
mallaŭta, estis gazet' de bieno.
.....

„& 48-a parto:

'478 Vermo estis, laŭ/dire, tia
almazisto: ; Li aparte pa/rolis
ofte kun Juĝisto; .....

'479 Post ĉi interpa/roloj
disvastiĝis kure ; Ia famo
ĉirkaŭe. Monaĥ', /laŭfigure.

.....

'480 Per/fidis, ke ne ĉiam en
kapuĉo sia ; Li /iris, nek en
servo maljuniĝis dia. ....

'481 Super dekstra o/relo, en
tempi-alteco, ; Li /havis
haŭtcikatron de manolarĝeco,

.....

'482 Kaj, en barbo,
post/signon de paf',
ponardego; Ĉi /vundojn ne
ricevis li ĉe mesolego... ..

'483 Ne /nur en vid' minaca,
en cikatroj-speco, ; Sed en
voĉ', /movo, estis ia soldateco.

.....

„& 49-a parto:

'484 Ĉe /meso, kun levitaj
manoj, turniĝante ; Al popol',
/kaj „Sinjoro kun vi!”
eldirante, ...

'485 Li /ofte, post lertega
turniĝo, ekstaris, ; Kvazaŭ li
„/dekstren-posten” laŭ
komando faris: .....

'486 Kaj /liturgiovortojn li
diris per tono ; De /oficir',
staranta antaŭ eskadrono: .....

'487 Servoknaboj ri/markis
ĝin, ĉe meso lia. ; Pri /politiko
estis Vermo pli konscia, ...

'488 Ol /pri Sanktuloj-vivo;
pro kolekto sia ; Veturante, li
/ofte havis mult-aferojn .....

'489 En /urb' distrikta: jen li
ricevis leterojn, ; Kiujn li ne
mal/fermis ĉe fremdulo ia; .....

'490 Li /sendis kurierojn, sed
kien ne diris. ; Tre /ofte li
sekrete, dum nokto, eliris .....

'491 Al /biendomoj, kun la
nobelar' murmuris, ; Ĉir/kaŭe
kampovojn piede-mezuris,

.....

'492 En /drinkej' kun
kampuloj diskutis intime, ;
Kaj /ĉiam tion, kio okazis
translime. ....

'493 Nun Juĝiston, jam /ekde
unu hor' en dormo, ; Li
/vekas; ŝajne venis li kun
novinformo. ....

„& Libro dua. Kastelo:

<&: Ĉaso kun vertragoj je observita leporo – Gasto en kastelo – Lasta el korteganoj rakontas historion de lasta el Horeŝkoj – Ekrigardo en fruktoĝardenon – Knabino inter kukumoj – Matenmanĝo – Petersburga anekdoto de sinjorino Telimeno – Nova eksplodo de disputoj pri Stumpulo kaj Falko – Intervenado de Vermo – Parolado de Vojski – Veto – Iru kolekti fungojn >

„& 50-a parto:

'494 Ĉi/u el ni memoras, kiam juna bubo, ; Li fajfante, en /kampon iris kun paftubo;

'495 Rem/par', baril' neniulacigis piedon, ; Limpasante, ne /konis vi fremdan posedon! .....

'496 Ĉar en Litvo ĉa/sisto, kiel ŝip' sur maro, ; Kien volas, li/bere vagas tra l' vastaro: .....

'497 Pro/fete li rigardas nubojn sur ĉielo; Multaj signoj vi/diĝas al ĉasistokuloj; .....

'498 Sor/ĉiste li babilas kun ter': por urbuloj ; Mu/ta, ĝi voĉojn flustras al lia orelo. ....

„& 51-a parto:

'499 En herbej' /krias kreko, ne serĉu en loko, ; Ĝi /naĝas, herbe, kvazaŭ en Njemen ezoko; .....

'500 Supre sonas prin/tempa la sonorileto; Ka/ŝita, en ĉiela profund', alaŭdeto. ....

'501 Aglo, larĝa-flugile bata2nte eterojn, ; Ki/el kometo carojn, timigas paserojn; .....

'502 Akcipitro, sub helaj blua2ĵoj pendante, ; Kiel pinglefi/ksita papili' flirtante, ...

'503 Ek/vidis jen leporon aŭ birdon en valo; ; Fa/las sur ĝin rapide, kiel stelofalo. ....

„& 52-a parto:

'504 Kiam Dio per/mesos al ni, hejmraveni ; Kaj /ree, sur patruja kampo, loĝon preni? .....

'505 Ser/vi rajdite, kontraŭ leporoj-grizuloj, ; Kaj /pafi birdojn, kiel piedoiruloj; .....

'506 Krom /falĉil', rikoltilo, ne havi aliajn ; Ar/milojn; por gazetoj – domkalkulojn niajn!* .....

'507 Jam super Soplicovo la
su²no leviĝis, ; Falis sur
pajlsegmentojn, tra fen/doj
ŝteliĝis .....

'509 En garbejon; sur freŝa,
aro²ma fojnar, ; El /kiu la
sternaĵon faris junularo, ...

'510 El aperto teg/menta, per
oritaj strioj, ; Kiel
harligru/bandoj, fluis
sunradioj; .....

'511 Su/no incitas buŝojn, per
maten' brilanta, ; Ki/el
knabin', per spiko, amaton
vekanta. ....

'512 Jam, saltante, ek/ĉirpis
sub tegment' paseroj, ; Jam
trifoje ek/kriis laŭte la anseroj,
.....

'513 Kaj /eĥis meleagroj-ĥor'
kaj anasaro, ; Kaj ekmuĝis,
iranta en kam/pon, brutaro. ....

„& 53-a parto:

'514 Le/viĝis junularo. Tade'
dormas plue: ; Li ekdormis
hi/eraŭ post festen' malfrue,
.....

'515 Ve/ninte maltrankvila;
ĝis krio de koko ; Li ne fermis
o/kulojn, kaj, sur sia loko, ...

'516 Li turniĝis, ĝis tute en
fo²jnon sin ŝovis. ; Li /dormis,
ĝis okulojn liajn vent'
alblovis, ...

'517 Kaj /malfermiĝis pordo
de garbej', kun krako: ;
En/iris, kun nodara zono,
Verm – Robako, ...

'518 Al Tade' /Surge puer! *
severe vokante ; Kaj /ŝerce,
super ŝultroj, la nodojn
svingante. ....

„& 54-a parto:

'519 Jam sur korto ĉa/sistoj
krias; oni kuras, ; Elkondukas
ĉe/valojn, gastoj alveturas; .....

'520 A/penaŭ kort' ampleksos
tiel grandan aron. ; So/nas
trumpetoj, oni ellasas
hundaron: .....

'521 Elkurinte, hurletas
vertra²goj, ĝojplenaj, ; Ĉe
/vido de ĉasistoj, gvidiloj
rimenaj. ....

'522 Hundoj, kiel frenezaj,
svingi²ĝas sur korto, ; Pos/te,
por meti kolojn sur kolumojn,
kuras; .....

'523 Kaj ĉi tio bonegan
ĉasa²don aŭguras. ; Al voji²r',
Ĉambelana sonas signovorto;
.....

'524 Instigistoj ek/iris unu post alia; Post pordego, dis/kuris longa vic' ilia. ....

'525 Meze rajdis a/pude, Rejent', Asesoro; I/am sin rigardinte kun malamo forta, ...

'526 Nun, parolis a/mike homoj de honoro, ; I/rante al decido de disputo morta: ....

'527 Eĉ /vorto ne perfidis obstinon de koro. ; Re/jent' Stumpulon gvidis, Falkon – Asesoro, ...

'528 Sinjorinoj ve/turis poste, kaj ĉe ili ; Ga/lopis junularo, por kune babili. ....

„& 55-a parto:

'529 La /Pastro malrapide korton paŝmezuris, ; Fi/nante matenpreĝojn; li rigardojn ĵetis ....

'530 Al Tade', /jen sulkigis frunton, jen ridetis, ; Fi/ne li svingis fingron; Tade' alveturis. ....

'531 Fin/gron al nazo metis Verm', por minaceto; Sed malgraŭ de Tadeo deman/do kaj peto, ...

'532 Ke /li eldiru klare, kion li ekvolis, ; Mo/naĥo nek rigardis lin, nek alparolis, ...

'533 Nur surtiris kapuĉon kaj pre2ĝon murmuris; Do Tade' al ce/teraj gastoj forveturis.

.....

„& 56-a parto:

'534 Ĉa/sistoj tiam hundojn ĵus haltigis tute, ; Kaj /staris sur la lokoj senmove kaj mute;

.....

'535 Ĉi/uj ripetis signon de silentordono, ; Kaj /ĉiuj turnis siajn okulojn al ŝtono, ...

'536 Kie staris Ju/ĝisto. Li ekvidis beston ; Kaj, /por ordon', klarigan faris manogeston. ....

'537 Ĉi/uj komprenis, staras; Asesor', Rejento, ; En /kampo malrapide trotras en silento. ....

'538 Ta/deo, pli proksima, alvenis antaŭe, ; Ek/staris ĉe Juĝisto, rigardis ĉirkaŭe. ....

'539 Jam /longe li ne ĉasis; sur grizaj spacfonoj ; Malfacile gri/zulon vidi inter ŝtonoj. ....

'540 Montris al li Ju/ĝisto: Sidis mizerulo, ; Sub /ŝtono platiĝante, orelpintigante, ...

'541 Kaj renkontis rigardojn per ru2ĝa okulo; Kva/zaŭ sorĉite, sian destinon sentante, ...

'542 Ti/me, ĝi eĉ ne turnis okulojn en loko, ; Kaj, sub

roko, sen/vive sidis, kiel roko.
.....

'543 En /kampo proksimiĝas
dume polvotrenoj, ; Ku/ras
Stumpul', rapida Falko, ĉe
rimenoj; .....

'544 Re/jent' kun Asesoro,
ambaŭ krias nune: ; „Pel!
Pel!” kaj en pol/vaĵo
malaperas kune. ....

„& 57-a parto:

'545 Nun, /kiam post grizulo
komenciĝis pelo, ; Gra/fo
aperis, apud arbar' de kastelo.
.....

'546 Oni sciis ĉir/kaŭe, ke tiu
sinjoro ; Ne/nie venas en la
difinita horo. ....

'547 Ho/diaŭ, malfruante, li
grumblis servistojn, ; Kaj en
kampon ga/lopis, vidinte
ĉasistojn, ...

'548 En surtut' /angla, blanka,
longa, ventflirtanta ; Per
/baskoj; post li trotis servistar'
rajdanta .....

'549 En /nigraj, brilaj,
fungoformaj ĉapeletoj, ;
Blank/pantalon', laĉitaj botoj,
en ĵaketoj. ....

'550 Ser/vistojn, kiujn vestis
Graf' per formo tia, ; Oni
nomis ĵo/keoj en palaco lia.
.....

„& 58-a parto:

'551 Ga/lopantaro kuris en
erikovalon; Graf' ekvidis
kas/telon, haltigis ĉevalon. ....

'552 Li, vidante kastelon,
mate2ne unue, ; A/penaŭ ĝin
rekonis: tiel, matenfrue, ...

'553 Fre/ŝiĝis kaj beliĝis
konstruaĵkonturoj. ; Gra/fon
mirigis nova aspekto de
muroj. ....

'554 Tur' altiĝis du/foje, sur
nebul' levite; La/da tegmento
brilis, de supre orite; .....

'555 Sub /ĝi, en kradoj flagris
vitraĵoj rompitaĵoj, ; Per
leviĝora/dioj ĉielarkigitaj; .....

'556 Su/bajn etaĝojn kovris
tego de nebulo, ; Kiu breĉojn,
fen/degojn, kovris per okulo.
.....

'557 So/nis ĉasistoj-krio, per
vent' alpelite, ; Kelk/foje de
kastelaj muroj rebatite, ...

'558 Kvazaŭ kas/telo krius;
sub nebulvualoj ;
Re/konstruiĝis muroj,
hompleniĝis haloj. ....

„& 59-a parto:

'559 Grafo amis vi/daĵon,
ne kutiman ian; Li /nomis ĝin
romana, same kapon sian .....

'560 Ro/mana; vere estis li
granda strangulo. ; Tre /ofte li,
pelante post vulp' aŭ grizulo,
.....

'561 Su/bite haltis, ĉielrigardis
sopire, ; Kiel ka2t', observanta
paserojn ŝtelire, ...

'562 Sur /pino. Sen pafilo,
rekrut-forkurule, ; Li /vagis en
arbaro; aŭ sidis silente, ...

'563 Sen/move, kun klinita
kapo, ĉetorente, ; Ki/el arde'
manĝanta fiŝaron okule. ....

'564 Tia estis sin/jora Grafa
stranga moro; Ĉiuj diris, ke
/mankas io al sinjoro. ....

'565 Tamen estis ŝa/tata
prapraavmoŝtulo, ; Ri/ĉega, tre
humana por najbar', kampulo,
.....

'566 Eĉ por judoj.

„& 60-a parto:

Ĉe/valon Grafo turnis bride, ;
Kaj altrotis, tra /kampo, ĝis
kastel' rapide. ....

'567 La /Grafo, sopirante,
rigardis la murojn, ; El/tiris
paperujon kaj skizis figurojn.
.....

'568 For /ducent paŝojn, vidis
li, flankrigardinte, ; Homon,
kiu e/gale vidaĵoj-ŝatulo, ...

'569 Kun /kap' levita, manojn
en poŝojn metinte, ; Ŝaj/nis, ke
li kalkulas ŝtonojn per okulo.
.....

'570 Grafo tuj lin rekonis, sed
kri2is kaj plaŭdis ; Kelk/foje,
ĝis alvokon Gervazo ekaŭdis.
.....

'571 No/bel', de kastel-estroj
servist' iam estis, ; Kaj /lasta
el Horeŝkaj korteganoj restis;
.....

'572 Mal/junul' alta, griza;
vizaĝ' malserena, ; Se/vera,
freŝa, sana, de sulketoj plena.
.....

'573 Iam, inter nobeloj, li
fa2ma gajulo, ; Post batalo, en
/kiu kastelheredulo .....

'574 Pe/reis antaŭ jaroj, li iĝis
alia, ; I/ris al indulgenco-,
edzofest' nenia; .....

'575 Ne/niun li gajigis per
sprita ŝerceto, ; Nek aperis, sur
lia viza/ĝo, rideto. ....

'576 Li /iris en malnova livreo
sinjora: ; Ja/ko, kun baskoj,
flava; kadro en galono; .....

'577 Kiu nun /flava, iam certe
estis ora, ; Ĉir/kaŭe,
silkbrodite, Horeŝkoj-blazono:
.....

'578 Duonkapro*; do, en la
ĉirkaŭ' de kastelo, ;
Duonkapro nomatis malju/na
nobelo. ....

'579 Iafoje, pro lia senĉesa
ripeto ; De l' ĉevojto, oni
ankaŭ lin nomis Moŝteto; .....

'580 Aŭ, /pro la fendoj-plena
kalvaĵo, Fendulo; Ger/vazo
mem sin nomis Rembajlo,
Sabrulo. ....

'581 Laŭ blazon' ne konate,
kun titol' – Ŝlosisto, ; Ĉar
/antaŭ jaroj tia kasteloficisto,
.....

'582 Li /portis ŝlosilfaskon,
sur la pasamenta ; Li/gil', ĉe
sia zono, kun kvasto argenta;
.....

'583 Kvankam li /ion ŝlosi en
kastel' ne povis, ; Ĉar /mankis
pordoj; tamen li dupordon
trovis, ...

'584 Ki/un li mem ripari igis,
proprapage, ; Kaj /sin, per
ŝlos'-malŝloso, distris ĉiutage,
.....

'585 En /unu el malplenaj
ĉambroj ekloĝinte. ; Man/ĝi
favoran panon, ĉe l' Grafo,
povinte, ...

'586 Li ne volis, kaj kva/zaŭ,
malsana, sopiris, ; Kiam li per
kastela ae/ro ne spiris. ....

„& 61-a parto:

'587 Ekvidinte la /Grafon, li
deprenis ĉapon, ; Antaŭ estroj-
parenci li kli/nis la kapon .....

'588 Kun grandega kal/vaĵo,
brilanta defore, ; De /multaj
sabroj dense signita memore;
.....

'589 Li /glatis ĝin per mano,
kaj, ankoraŭfoje, ; Sin
klininte: „Moŝteto!” li di/ris
malĝoje. ....

'590 „Par/donu, Grafa moŝto!
alparolo tia, ; Ne /malrespekto
estas, sed kutimo mia: .....

'591 „Moŝteto”, diris ĉiuj
Horeŝkoj; Tablestro* ; Lasta,
tiun ĉe/vorton uzis, mia estro.
.....

'592 Do, ĉu vere, Moŝteto, ke
vi monavaras ; Por proces'? al
Soplicoj kastel/cedon faras?
.....

'593 Mi ne kredis, dis/trikte
oni tion diris”. ; Rigardante
kas/telon, Gervazo sopiris. ....

„& 62-a parto:

'594 „Ĉu /strange? – diris
Grafo – granda kost’, enue ;
Jam fariĝis; mi /finos, ĉar
nobelo plue .....

'595 Obs/tinas, kaj min volas
tute enuigi: ; Do /plu mi ne
rezistos kaj volas pac-igi, ...

'596 Akceptante de l’ juĝo
kondiĉoj-donacon”. ;
„Pacon? kriis Ger/vazo: kun
Soplicoj pacon? .....

'597 Kun Soplicoj, Moŝteto?”
Ĉi ti2on dirante, ; Li kurbigis
la /buŝon, mem vortojn
mirante. ....

'598 „Pac’, Soplicoj! Moŝteto,
Estre2to! laŭ vido ; Vi /ŝercas?
La kastelo, de Horeŝkoj sido,
.....

'599 Trans/iros al Soplicoj?
Deiru, bonvole, ; El /selo. Ni
kastelon iros. Vidu sole. ....

'600 Ne rifuzu! Di/raĵon vi
mem ne komprenis...” ; Kaj
/li, por elseliĝo, piedingon
tenis. ....

„& 63-a parto:

'601 Sur kastel/sojlo, diris
Gervazo: „Antaŭe, ; Ĉi tie la
Tablestro, doma/noj ĉirkaŭe,
.....

'602 Ofte sidis en /seĝoj,
posttagmanĝahore. ; Li pacigis

kam/pulojn, aŭ, bonahumore,
.....

'603 Al /gastoj historiojn diris
belrakonte, ; Aŭ /per iliaj
ŝercoj distriĝis volonte; .....

'604 Junularon, en korto,
skermi2loj amuzis, ; Aŭ ĝi
turkajn ĉe/valojn dresante
rajd-uzis”. .....

„& 64-a parto:

'605 En vestiblo li /diris: „Ĉi
vestiblo, nune ; Ne /havas, en
pavimo, tiom ŝtonojn kune,
.....

'606 Ki/om, bontempe, krevis
ĉi tie bareloj; Nobelar’, /tiris
tinojn sur zonoj el keloj, ...

'607 Invitite al seĝmo*
distriĉka, aŭ landa, ; Al
nomfesto sin/jora, aŭ ĉasado
granda. ....

'608 Sur /ĉi ĥorejo staris
kapel’ dum festeno ; Kaj sur
instrumen/taro ludis kaj
orgeno*; .....

'609 Trum/petoj tondris, kiel
en juĝtago lasta, ; Dum
/vivukrioj sekvis laŭ ordo
toasta: .....

'610 Je l’ /san’ de reĝa moŝto
toaston unue, ; Kaj /poste de
primaso*, de moŝto reĝina, ...

'611 De /nobelar', de tuta
Respubliko plue; Fi/ne, post
eltrinkita vinpokalo kvina, ...

'612 Oni levis: Ni /amu nin!
Vivu' senfina, ; Ĝi /tage
ekkriita, sonis ĝis mateno: .....

'613 Ka/leŝoj, veturiloj staris
sur posteno, ; Por /hejmen
veturigi ĉiun post festeno". .....

„& 65-a parto:

'614 I/li trairis ĉambrojn;
Gervaz', silentante, ; Jen sur
muro, arkaĵo, rigar/de
haltante, ...

'615 Al/vokis rememorojn ,
agrabla, malĝoje; Kvazaŭ:
„Ĉio finigis!” li di/rus
kelkfoje, ...

'616 Li balancis la /kapon,
manon svinge movis; ; Ŝaj/ne
li, en memoro mem,
turmenton trovis, ...

'617 Kaj /volis ĝin forpeli. Ili
halton faris ; Su/pre, en
granda, iam spegula salono.
.....

'618 Post /spegularo, kadroj
nur, malplenaj staris, ; Sen
/vitr' fenestroj; kontraŭ
pordego, balkono. ....

'619 Maljunul' /tie kapon
klinis plenmedite, ; Kov/ris
per man' vizaĝon: ĝi,
remalkovrite, ...

'620 Es/primis malesperon
kun melankolio. ; Grafo,
kvankam ne sciis si/gnifon de
ĉio, ...

'621 Rigardante lin, /havis
emocian senton, ; Kaj /premis
lian manon; maljunul' silenton
.....

'622 Interrompis, sku/ante per
levita mano: ; „Ne /estos pac',
Moŝteto, inter Soplicano .....

'623 Kaj /sango de Horeŝkoj,
fluanta ĝis horo ; En /vi,
parenc' Tablestra, post patrino
via, ...

'624 Ĉasestrino*, fi/lino de la
Kastelano*, ; Ki/el sciata,
onklo de mia sinjoro. ....

'625 Aŭs/kultu: historio, via
familia, ; O/kazis en ĉi tiu
ĉambro, ne alia. ....

„& 66-a parto:

'626 „Mi/a sinjor', Tablestro,
altfamiliano, ; Ri/ĉulo, estis
patro de unu infano, ...

'627 Fi/lin' anĝele bela; al
fraŭlin' tiela ; Sva/tiĝis
grandsinjoroj kaj aro nobela.
.....

'628 In/ter nobeloj estis
brulkapulo granda, ; Ja/cek
Soplica, ŝerce Vojevodo landa
.....

'629 No/mata; li graviĝis en vojevodlando, ; Ha/vante Soplicanojn kvazaŭ sub komando: .....

'630 Tricent famili/voĉojn li regis laŭvole, ; Kvan/kam li mem posedis terpeceton sole. ....

'631 Kaj /sabron, kaj lipharon grandan, ĝis orelo. ; Ta/blestro kuraĝulon, dum sejm', al kastelo .....

'632 Al/vokis kaj regalis ofte, malavare, ; Pa/rencojn, partianojn, traktis populare. ....

'633 Lipharul' fie/riĝis, pro akcept' favora, ; Ke /li imagis iĝi bofilo sinjora. ....

'634 Al kastel', /nepetite, tre ofte li venis, ; Kaj /fine, kiel hejme, kvazaŭ loĝon prenis. ....

'635 Li /volis jam deklari: ĝin rimarkis oni, ; Kaj /igis nigran supon* ĉe la tablo doni. ....

'636 Laŭ dir', Ta/blestridino Soplicon korsentis, ; Sed, /al gepatroj, tion profunde silentis. ....

„& 67-a parto:

'637 „Tio estis Kos/cjuŝka temp’; sinjor’ protektis ;

Le/ĝon de Tria Majo*54, nobelojn kolektis, ...

'638 Por elmarŝi al /helpe de konfederuloj, ; Kiam, nokte, kastelon ĉir/kaŭis moskvuloj*. ....

'639 Nur /estis temp’, alarme elpafi pistujon, ; Fer/mi malsupre pordojn, kaj ŝtopi riglujon. ....

'640 Dome estis: Ta/blestro, mi, Estrino nia, ; Kuirist’, /du helpantoj, ĉi trio ebria, ...

'641 Pre/post’, lake’, hajdukoj kvar, kuraĝeguloj: ; Do pafiloj fe/nestren! Ĵus moskva amaso ....

'642 Kun „/hura!” de l’ pordego kuras sur teraso; Kaj /ni el dek pafiloj tondras: „For, kriuloj!” .....

'643 Oni vidis nenion; servi2stoj senhalte ; Pa/fis malsupre, Estro, mi balkone-alte. ....

'644 Ĉio iris bel/orde, kvankam en teruro: ; Du/dek pafiloj kuŝis ĉi tie, ĉe muro; ....

'645 Post elpafo de /unu ni havis alian. ; La preposto hel/pante faris servon tian, ...

'646 Es/trin’, Fraŭlin’, kortega fraŭlinaro, same: ; Do /estis tri pafistoj, pafantaj ĉiame .....

'647 De malsupre, mos/kvuloj
kuglojn hajle pafis, ; Ni, el
supre, mal/ofte, sed pli bone
trafis. ....

'648 Tri/foje rusoj pordon jam
tuŝis alsalte, ; Sed /ĉiufoje trio
levis krurojn alte. ....

„& 68-a parto:

'649 „Do /ili en tenejon rifuĝis
matene. ; Ta/blestro sur
balkonon eliris serene: ....

'650 Se /el tenejo kapon eligis
soldato, ; Estro pafis, ne/niam
maltrafis la bato; ....

'651 Ĉiufoje kas/kedo nigra
falas teron” ; Do /jam malofte
iu montris vizieron. ....

'652 Estro volis, vidante
time2gon ilian, ; Fa/ri
ekskurson, kaptis karabelon*
sian, ...

'653 Kri/ante el balkono,
servistojn ordonis, ; Kaj, /al
mi turniĝante: „Sekvu min!”
proponis. ....

'654 Ĵus /pafo el pordego...
Tablestr' ekbalbutis, ; Li
ruĝiĝis, pa/liĝis, sangokraĉe
sputis; ....

'655 Mi /vidas: jen trafita
brust'! Ŝanceliĝante, ; Fa/lis
Sinjor', per fingro pordegon
montrante; ....

'656 Mi rekonis ĉi tiun
fripo2non! Soplica! ; Laŭ
/kresko kaj lipharoj! Lia paf'
malica ....

'657 Mor/tigis Estron, vidis
mi! Li ne fortiris ; Le/vitan
tubon, fumo ankoraŭ eliris!
.....

'658 Mortigint', /kiel ŝtono,
staris! Mi elpafis, ; Lin
celante, dufoje, sed pa/foj
maltrafis ....

'659 Du/foje, pro kolero aŭ
malĝoj' en koro... ; Mi /aŭdas
virinkrion – malvivis Sinjoro”.
.....

„& 69-a parto:

'660 Eksilentis Gervazo, kun
la2rmaj okuloj, ; Pos/te li
finis: „Pordon jam romp
moskvuloj; ....

'661 Ĉar /mi, post mort' de l'
Estro, staris senkonscie, ; Jam
/ne sciante, kio okazis ĉi tie.
.....

'662 Fe/liĉe, helpe venis Pan
Parafjanoviĉ ; Kun /ducent
Mickjeviĉoj, ĉi el Horbatoviĉ,

.....

'663 Kiu estas mult/nombra,
brava nobelaro, ; Kaj malamas
So/plicojn, pli ol de centjaro.

.....

„& 70-a parto:

'664 „Tiel mortis po/tenca
estro, justa, pia; Havis
seĝojn*57, ru/bandojn,
bastonegojn lia .....

'665 Dom’; /li, kampuloj-
patro, frato nobelara, ; Ne
/lasis, kiu venĝon tombeĵurus,
filon! .....

'666 Sed fidelajn ser/vistojn.
Mi, en sango kara, ; Trempis
mian ra/piron, mian
plumfendilon, ...

'667 (Ver/ŝajne, ke vi aŭdis pri
mia rapiro, ; Fa/ma en ĉiu
sejmo, sejmeto, foiro); .....

'668 Mi /ĵuris, ke ĝin fendos
nuk’ de Soplicano, ; Ser/ĉis
ĝin dum invadoj*, sejm’, foir’;
kverele .....

'669 Mi morthakis per /sabro
du, kaj du duele: ; U/nun mi
ekbruligis en ligna kabano, ...

'670 Kiam ni Koreliĉojn kun
Ri2mŝa invadis, ; Li rostiĝis
mis/gurne*, mi ne kalkuladis,

.....

'671 De /kiuj mi fortranĉis
orelojn. Ĉi hore ; De /mi
ricevis unu nenion memore!

.....

'672 Nas/ka fratet’ de tiu
lipharul’ fripona ; Vi/vas ĝis
nun, pro sia riĉec’, fanfara; .....

'673 De Horeŝkoj kastelon li
tu2ŝas limstrie, ; Respektata
distrikte, Juĝis/to ĉi tie! .....

'674 Al /li kastelon cedos vi?
piedo lia, ; Ma/linda, viŝos
planke la sangon de mia .....

'675 Es/tro? Ne! kiel longe
animon sentantan ; Ha/vas
Gervaz’, kaj forton, ke li mane
levos .....

'676 Si/an fendilon, nune ĉe
muro pendantan, ; Tiel longe
kas/telon Soplic’ ne ricevos!”

.....

„& 71-a parto:

'677 – „Ho! – /kriis Grafo,
manojn alsupre levante, ; Mi
/antaŭsentis bone, ĉi murojn
ŝatante! .....

'678 Kvan/kam mi ne
suspektis ilin pri tiela ;
Tre/zor' da dramaj scenoj por
rakonto bela! .....

'679 Ki/am mi el kastelo
forpelos Soplicon, ; Vi
ricevos, en muroj, kastel/estr-
oficon. ....

'680 Vi/a rakont', Gervazo,
interesas vere; Do/maĝe, vi ne
gvidis min malfruvespere; .....

'681 Per mantel' /drapirite, mi
sur ruinaĵoj ; Si/dus, kaj vi
rakontus pri sangaj faraĵoj. ....

'682 Do/maĝe, vi rakontan
talenton ne flegis! ; Si/milajn
tradiciojn mi aŭdis kaj legis;
.....

'683 En Anglujo, Sko/tujo, ĉiu
lordsidejo, ; En /Germanuj',
grafkorto – mortigoj-scenejo!
.....

'684 Ĉiu nobla, po/tenca ligo
familia ; Estas fama pro /sanga
perfidaĵo ia, ...

'685 Post /kiu, heredate, venĝo
iras plue; En Polu2j' ĉi okazon
mi aŭdas unue. ....

'686 Mi /sentas, ke Horeŝka
sang', en mia koro, ; Ion
ŝuldas al /gento kaj al propra
gloro! .....

'687 Jes! /kun Soplica rompos
mi ĉian traktadon, ; Se /eĉ
pistolon preni mi devus aŭ
spadon! .....

'688 Ho/norordon' ...” Ekiris li,
per paŝ' solena, ; Kaj Gervazo
lin /sekvis, en silento plena.
.....

'689 An/taŭ pordego, Grafo
rigardis kastelon; Al si mem
parolante, li sal/tis sur selon,
.....

'690 Kaj, /al parol', distrite,
tian donis finon: ; „Do/maĝe,
ke Soplica ne havas edzinon,
.....

'691 Aŭ /de filino ĉarmojn
adori mi devus! ; Kaj, amante,
mi /ŝian manon ne ricevus; .....

'692 Estus nova konflikto de
se2ntoj en dramo: ; De /koro
kun la devo – de venĝo kun
amo!” .....

„& 72-a parto:

'693 Li /spronis, la ĉevalo al
bieno kuris; Duaflanke
ĉa/sistoj el arbar' veturis. ....

'694 Graf', /ĉasamant', apenaŭ
pafistojn ekvidis, ; Ĉi/on
forĝesis, rekte al ili rapidis;
.....

'695 Ĉe pordego, ĝardeno,
bari2lo, pasante, ; Li, /ĉe
baril', vojturne, haltis
rigardante. ....

'696 Fruktĝardeno:

„& 73-a parto:

En /vicoj staris fruktarbaro, ;
Om/brante vastan kampon;
malsupre bedaro. ....

'697 Tie griza bra/siko, kun
kalvaĵoklino, ; Sidas, ŝajne
me/ditas pri legomdestino. ....

'698 Si/likvojn, en verdaĵon de
karot' plektante, ; Staras fabo,
o/kulojn mil al ĝi turnante. ....

'699 Aliloke maiza ortu2fo
leviĝas; Ie akvome/lono
dikventra vidiĝas, ...

'700 Kiu for, /malproksime de
siaj trunketoj, ; Ru/liĝis, kiel
gasto, al la ruĝaj betoj. ....

„& 74-a parto:

'701 Bedojn tranĉas li/metoj.
Sur fosaĵoj ĉie ; Staras, kvazaŭ
sur gardo, kana/bo serie – ....

'702 Ĉi cipres' /de legomoj,
rekta kaj verdanta; Bedojn
gardas kanaba o/dor'
penetranta: ....

'703 Tra folioj ŝoviĝas vipe2ro
nenia, ; Raŭ/poj, insektoj
mortas de odor' ilia. ....

'704 Plu, /de papav' leviĝas
blanka trunketaro; Vi /pensus,
ke sidanta papilioj-aro ....

'705 Flir/tas sur ĝi flugile,
ĉielarke-brile, ; Di/verskolore,
hele, juvelarsimile: ....

'706 Pu/pilon logas tiom
papavokoloroj. ; Ki/el
plenluno inter steloj, meze
floroj ....

'707 Ron/da sunflor', kun
granda vizaĝo orflama, ;
Sekvas sunoir/adon per alturn'
ĉiama. ....

„& 75-a parto:

'708 Ĉe barilo, mal/largaj
levoj de tereno, ; Sen /arboj,
sen arbustoj: kukumoj-
ĝardeno. ....

'709 I/li belkreskis; granda,
vasta foliaro ; Kov/ris la
bedojn, kvazaŭ tapiŝa faldaro.
.....

'710 Meze iris knabino, en
ve2sta blankaĵo, ; Kaj /dronis,
ĝis genuoj, en maja verdaĵo;
.....

'711 Kli/nante sin, el bedoj ĝis
sulketoj fore, ; Ŝi /kvazaŭ sur
folioj naĝis, verdkolore. ....

'712 Pajlĉapel' /ŝirmis kapon
de suna radio, ; Du /rozaj
rubandetoj flirtis de tempio,
.....

'713 Kaj kelk-bukloj de
/blondaj, malplektitaj ruloj;
Sur /brak' ŝi havis korbon,
malleviis okulojn; .....

'714 Kva/zaŭ por kapt' leviĝis
ŝia dekstra mano. ; Ki/el
knabino pelas fiŝetojn en
bano, ...

'715 Kun /ŝia piedeto
ludantajn simile ; Ŝi kun
korbo, al frukto, sin kli/nas
facile, ...

'716 Laŭ /puŝo de piedo, aŭ
okulelekto.

„& 76-a parto:

Graf', ravite de tiel mirin/da
aspekto, ...

'717 Aŭ/dante for hufbatojn, al
anoj li faris ; Manosignon por
/halto; do ili ekstaris. ....

'718 Li, /eltirinte kolon, fiksas
la rigardon; Kiel gruo, de l'
/aro for, farante gardon, ...

'719 Staras unupi/ede,
viglatenti penas, ; Por /ne
ekdormi, ŝtonon en la dua
tenas. ....

„& 77-a parto:

'720 Grafon vekis sur /ŝultroj
kaj tempi' susuro: ; Jen /estis
Pastro Vermo; en lia manplato
.....

'721 Balanciĝis, le/vita supren,
nodoj-ŝnuro. ; Li /kriis: „Vi
kukumojn volas? jen salato!
.....

'722 For, sinjor', /de l'
domaĝo! sur ĉi tiu bedo, ; Ne
/por vi estas frukto; ne helpas
rimedo”. .....

'723 Minacinte per fingro,
kapu2ĉon alie ; Li /ŝovis kaj
foriris. Grafo restis tie; .....

'724 Pro subita obs/taklo, ride
kaj malbene, ; Ĝar/denon
rerigardis li, sed jam ĝardene
.....

'725 Ŝi forestis; lu/metis nur,
en fenestreto, ; Ŝia roza
rubando kaj blan/ka robeto.
.....

'726 Kian vojon ŝi /kuris, tion
montras bedo: ; Ver/da foli',
puŝita kure, de piedo, ...

'727 Le/viĝis, tremis, fine
restis en trankvilo, ; Kiel akvo,
fendite de bir/da flugilo. ....

'728 En /loko, kie staris ŝi, ĵus
forĵetite, ; Kor/bet'
pigmesalika, funde renversite,
.....

'729 Per/dinte siajn fruktojn,
sur foli' pendiĝis ; Kaj
ankoraŭ, sur /verda ondo,
balanciĝis. ....

„& 78-a parto:

'730 Post moment', /ĉie estis
solece, silente. ; Graf',
/rigardante domon, aŭskultis
atente; ....

'731 Li meditis; pafistoj
senmo2ve, senbrue, ; Sta/ris
post li. La domo, mallaŭta
unue, ...

'732 Ekmurmuris, ekbruis,
kie2le malplena ; Abeluj',
dum enflugo de svar/mo
revena. ....

'733 Jen /signo, ke el ĉaso
gastoj reveturis ; Kaj servistoj,
ĉe /tabloj, laboreme kuris. ....

„& 79-a parto:

'734 Efektive movado
ekre2gis ĉambraron: ; Oni
portis bo/telojn, manĝojn,
manĝilaron. ....

'735 Viroj, kiel eniris, en
ve2stoj de ĉaso, ; I/radis tra la
ĉambroj, kun teler' aŭ glaso,
.....

'736 Manĝis, trinkis, aŭ, /apud
fenestrapogiloj, ; Dis/kutis pri
vertragoj, leporoj, pafiloj. ....

'737 Ju/ĝist', Geĉambelanoj –
ĉe tabl'; en angulo ; Flus/tris
fraŭlinoj; mankis ordo, laŭ
regulo, ...

'738 Observata ĉe /taga kaj
vespera manĝo; Tio estis, en
/pola domo, novarangō: ....

'739 Ĝin sinjoro Juĝisto
tole2ras matene, ; Kvankam li
la sen/ordon ne aprobas plene.
.....

'740 Di/versa ankaŭ estis de
manĝaĵoj vico; – ; Por
/sinjorinoj, pletoj kun
kafoservico. ....

'741 Sur /pletoj, ornamitaj per
floroj-pentrado: ; A/rome
vaporantaj kafkruĉoj el lado;
.....

'742 Ta/soj, oritaj el la
porcelan' sakslanda, ; Kaj por
ĉiu, kun kremo, pote/to
malgranda. ....

'743 Kafon, kiel la pola, ne
ko2nas translimo; En /pola
dom' bonstata, laŭ
malnovkutimo, ...

'744 Es/tas, por kafpreparo,
aparta virino, ; Kafisti2n'; ŝi,
el urbo aŭ el ŝip' vicino*60,
.....

'745 Pre/nas plej bonan specon de kafa grajnaro, ; Kaj /konas la sekretojn de trinkaĵpreparo; .....

'746 Karbenigra, ĝi /havas de sukcen' klarecon. ; A/romon de la mokko kaj mieldensecon. ....

'747 Bonan kremon be/zonas kafo, memkomprene; Ĝi ne mankas vi/laĝe; kafistin', matene, ...

'748 Kru/ĉojn alfajriginte, en laktejon iras, ; Kaj, /delikate, freŝan laktfloron detiras, ...

'749 En apartan, por /ĉiu taso, belpoteton, ; Ke /ĝi ricevu propran sian kremŝeeton. ....

„& 80-a parto:

'750 Mal/junulinoj trinkis kafon jam pli fruan; I/li por si preparis nun mangĉaĵon duan: .....

'751 El varmega bi/ero, kreme blankigita, ; En /kiu naĝis, floke, kaze' pecigita. ....

„& 81-a parto:

'752 Por /viroj, fumaĵitaj kuŝas viandaĵoj: ; An/seraj brustoj, ŝinkoj, de lango tranĉaĵoj; .....

'753 Ĉi/o bonega, ĉio domomaniera, ; Ka/menefumaĵita en fum' junipera. ....

'754 O/ni enportis zrazojn* por lasta donaĵo: ; Ĉe Juĝisto, jen estis mate/na mangĉaĵo. ....

„& 82-a parto:

'755 En du ĉambroj, di/versaj rondoj sin kolektis: ; Ĉe tablet', maljunuloj sidej/on elektis, ...

'756 Pa/rolis pri mastraĵoj progresmanieraj, ; Kaj pri caraj u/kazoj*62, ĉiam pli severaj. ....

'757 El /la novaĵoj, kiuj pri milit' rondiris, ; Ĉambela2n' politikajn konkludojn eltiris. ....

'759 Pre/ninte okulvitrojn, de Vojski filino ; A/muze kartaŭguris al Ĉambelanino. ....

'760 De junuloj diskuto pri ĉa2so, en dua ; Ĉam/bro, ĝi estis malpli, ol kutime, brua; .....

'761 Ĉar /Asesor', Rejento, grandaj parolistoj, ; Ko/nuloj de ĉasarto, plej bonaj pafistoj, ...

'762 Ambaŭ sidis kontraŭe, kaj gru2mble koleris: ;

Instiginte ver/tragojn, ili
certesperis .....

'763 Ven/kon de siaj hundoj,
kiam, sur ebena, ; Tro/viĝis ia
bedo de kampula greno. ....

'764 Tien kuris leporo;
Stumpu2l', Falk' ĝin tenas, ;
Ki/am Juĝist' rajdanton ĉe
limo retenas, ...

'765 Ili devis o/bei, kvankam
grandkolere; Hun/doj revenis
solaj; kiu scias vere: .....

'766 Ĉu la besto for/kuris? kiu
ĝin akiris? ; Ĉu Stumpulo ĝin
/manĝis, ĉu Falko disŝiris? .....

'767 Ambaŭ kune? Di/versa
estis punkt' de vido, ; Kaj /la
disputo daŭris plue, sen
decido. ....

„& 83-a parto:

'768 Mal/juna Vojski ambaŭ
ĉambrojn trairante, ; Kaj,
distrite, par/tiojn ambaŭ
rigardante, ...

'769 Ĉa/sistojn, maljunulojn
preterpasis mute; Vi/deble, ke
alio lin okupas tute. ....

'770 Li /portas ledklakilon,
haltas kun murmuro, ;
Me/ditas, fine – muŝon
mortigas sur muro. ....

„& 84-a parto:

'771 Ta/de' kun Telimeno,
inter ĉambroj, sole, ; Sta/ris
sur porda sojlo,
mezinterparole. ....

'772 Ĉar /estis, ĝis aŭdantoj,
nur interspaceto, ; Ili flustris.
Nun scias Tade': /Onklineto
.....

'773 Telimen', /sinjorino estas
riĉostata, ; Kaj, kun li, /ŝi ne
estas kanone-ligata* .....

'774 Per /troa parenceco; kaj
eĉ dube restas, ; Ĉu /Telimen',
por nevo, parencino estas. ....

'775 On/kla fratino'? ĉar nomis
ŝin tiel, sen senco, ; Ku/naj
gepatroj, malgraŭ
aĝodiferenco. ....

'776 Kaj /poste, en ĉefurbo, tre
longe vivante, ; Ŝi, /al Juĝisto,
faris komplezojn konstante;
.....

'777 Tial ŝatas Ju/ĝisto, ŝin tre
estimante, ; Ĉe la homoj, sin
/nomi frato – eble vante; .....

'778 Pro /amikec', ne donis ŝi
la malpermeson. ; Ta/de',
malpeza-kore, elaŭdis
konfeson. ....

'779 Mult-aliajn a/ferojn ili
nun deklaris, ; Kaj /ĉion ĉi en
unu momenteto faris. ....

„& 85-a parto:

'780 Sed /en la ĉambro
dekstre, kun incita tento, ;
Asesor', /preterpase, diris al
Rejento: .....

'781 „Ne /povis ja sukcesi
ĉaso en bieno ; Tiel frue:
an/koraŭ trunkestaras greno
.....

'782 Kaj /de kampuloj bedoj
kun gren' nefalĉita; Do la
Grafo ne /venis, malgraŭ kart'
invita. ....

'783 Grafo pruvis pri ĉaso tre
bo2nan komprenon, ;
Pri/parolante ĉasotempon kaj
terenon; .....

'784 Li trans lim' /edukiĝis,
ekde infaneco, ; Kaj li diras,
ke /tio estas barbareco, ...

'785 Ĉasi, kiel ĉi tie, kun
ple2na neglekto ; De
statut/artikoloj, sen ia respekto
.....

'786 De /ies kampolimoj, sur
la fremdaj grundoj, ; Sen
/posedantpermeso; rajdi kun
ĉashundoj. ....

'787 Prin/tempe kaj somere,
tra kampoj, arbaroj; Mor/tigi
vulpon dum la ŝanĝado de
haroj; .....

'788 Pri /leporin' graveda tute
ne atenti, ; Kaj permesi al
/hundoj, ŝin morteturmenti,
.....

'789 Kun domaĝ' al bes/taro.
Grafo plendatestas, ; Ke, ĉe
rusoj, pli /granda civilizo
estas: .....

'790 Ti/e, pri ĉaso, estas
ukazoj de caro, ; Ins/pekto de
polico, por kulpoj – punaro”.
.....

„& 86-a parto:

'791 Telimen', /al maldekstra
flanko turniĝante, ; Per batista
tu/keto ŝultrojn ventumante,
.....

'792 Diris: „Kiel mi /panjon
amas, Grafo pravis; Mi /konas
ja Rusujon. Gesinjoroj havis
.....

'793 Dubojn, kiam mi /diris:
en multa rilato, ; Laŭ/don
meritas vigla severec' de l'
ŝtato. ....

'794 En Petersburg' mi estis
ne fo2je, multfoje! ; Ĉar/ma
memor' de bildoj, forpasintaj
ĝoje! .....

'795 Kia urb'! Vi ne /estis en
Petro-urbeto? ; Urboplanon mi
/havas en la skribtableto. ....

'796 Pe/tersburganoj loĝas en „daĉo” somere; Daĉ’ – vilaĝo, vi/laĝa palacet’, pli vere. ....

'797 Mi /loĝis palaceton tian, ĉerivere, ; De l’ /urbo nek tro fore, nek ĉe l’ urb’ senpere. ....

'798 Sur negranda, intence ŝuti2ta monteto: ; Ho, /kia dom’! Mi havas planon en tableto. ....

'799 Jen, /malfeliĉe, luis domon, ĉe la mia, ; Sub/oficist’, polica esploranto ia; ....

'800 Li /havis kelk-vertragojn: vera turmentaro ; Estas tia, kun /hundoj, oficist’, najbaro! ....

'801 Ki/am, kun libro, iris mi ĝardentrankvilon, ; Ĝu/i vespermalvarmon, kaj de luno brilon, ...

'802 Tuj alkuris kaj /svingis voston hundo lia, ; O/relojn pintigante, kiele furia. ....

'803 Mi /timis, mia koro aŭguris multfoje ; Pro /hundoj malfeliĉon; finiĝis malĝoje: ....

'804 Tra l’ ĝardeno pro/menis mi en iu tago, ; Kiam amaton mian sufokis vertrago. ....

'805 Bolonjan’ estis ĉarma ido de hundino!*64 ; Mi /havis

ĝin donace de princo Sukin-o, ...

'806 Hun/det’ prudenta, vigla, kiel sciureto; Ĝi/an portreton havas mi en skribtableto; ....

'807 Ĝi /kuŝis nun senvive; do min, pro ĉagreno, ; A/takis korbatado, spasmoj, naŭzo, sveno. ....

'808 Mi /eble pli suferus, sed min, por feliĉo, ; Vi/zitis Kozodusin*, Kiril’ Gavriliĉ-o, ...

'809 Kor/tega Grand-Ĉasestro, kaj, en ĝusta horo, ; De/mandis min pri kaŭzo de malbonhumoro, ...

'810 Kaj /igis oficiston per orel’ altiri: ; Li /venis pala, trema, penkapabla spiri, ...

'811 – Gra/vedcervinon, tondris Kiril’, per hundaro ; Vi /ĉasis, en printempo, sub nazo* de caro? – ....

'812 Oficist’ konsterniĝis kaj ĵu2ri komencis, ; Ke /li, ankoraŭ ĉason fari, ne intencis; ....

'813 Ke, kun granda per/meso de Ĉasestro Granda, ; Besto ŝajnas ne /cervo, sed hund’ itallanda. ....

'814 – Kion? kriis Ki/rilo, kanajl’! arogecon ; Vi /havis,

koni ĉason, kaj de bestoj
specon .....

'815 Pli, ol mi, /Kozodusin,
cara Jegermajstro?* ; Do,
/inter ni, tuj juĝon faros
Policmajstro! – .....

'816 Al /Policmajstro oni
esploron ordonas: ; – Mi,
/diras Kozodusin, ateston
eldonas, ...

'817 Kontraŭ li, ke jen estas ne
hu2ndo, sed cervo; Juĝu, kiu
pli /bone ĉasobestojn konas! –
.....

'818 (Policmajstro kom/prenis
devon de la servo, ;)× .....

'819 Pri /malrespekto de la
oficisto miris, ; Kaj lin, flanke,
per frata konsi/lo inspiris: .....

'820 Do /li, por lavi pekon, la
kulpon konfesis. ; Ĉas/estro,
pacigite, propeton promesis
.....

'821 (Ĉe l' /caro, kaj pli
mildan el punoj-serio. ;)× .....

'822 Fi/niĝis, ke vertragoj iris
ligoŝnuron, ; Kaj /oficist', por
unu monato, en turon. ....

'823 Tutvespere a/muzis nin la
historio; Sekvatage rond/iris
anekdot' pri tio, ...

'824 Ke en juĝon pri /hundo
miksiĝis Ĉasestro, ; Kaj mi

scias, ke /ridis mem
imperiestro.” .....

„& 87-a parto:

'825 Rid' eksonis en ĉambroj.
Juĝi2st' kun amiko ; Verm'
/ludis mariaĵon*68, per atuta
piko, ...

'826 Ĵus al Verm'
/penspiranta, Juĝisto atencon ;
Mi/nacis, sed li aŭdis de l'
rakont' komencon, ...

'827 Kaj, levinte la /kapon,
ekinteresita, ; Pre/ta por bato,
sidis kun karto levita, ...

'828 Si/lentis kaj la Pastron
timigis obstine, ; Kaj, /fine de
l' rakonto, damon metis fine,
.....

'829 Kaj /diris ride: „Laŭdu
kiu ajn de l' pruso ; Germanan
civilizon, kaj or/don de l'
ruso; .....

'830 La grandpoloj* res/pektu
prusan ĉasoficon, ; Procesadu
pri /vulpo, alvoku policon, ...

'831 Por aresti ĉashundon,
trans fre2mda kamplimo, ; En
/Litvo, dank' al Dio, laŭ
malnovkutimo, ...

'832 Ĉasobestoj su/fiĉas por ni
kaj najbaroj, ; Do, /ĉe ni,
malnecesaj estas ĉasobaroj;

.....

'833 Ankaŭ greno su/fiĉas; ne
malsatos homoj, ; Se /hundoj
iom iras tra gren' aŭ legomoj;

.....

'834 Nur /de kampuloj bedojn
mi ŝirmas severe". .....

„& 88-a parto:

Ekonom', /el maldekstra
ĉambro, diris: „Vere, ...

'835 Kaj ne mire: vi /kare
pagas ĉason tian. ; Kam/puloj
eĉ kontentas, kiam en ilian .....

'836 Grenon saltas ver/trago,
skuas spikoj-dekon: ; Vi
redonas al ili por ti/o
sesdekon. ....

'837 Of/te kampul' ricevas
taleron aldone. ; Kre/du, ke tio
homojn influas malbone, ...

'838 A/rogantigas..." Kiel
ekonomo plue ; Argumentis,
Jugisto ne aŭ/dis, ĉar brue .....

'839 Komenciĝis ba/biloj inter
la diskutoj, ; Anekdotoj,
rakontoj kaj fi/ne disputoj. ....

„& 89-a parto:

'840 Ta/de' kun Telimeno,
tute forgesite, ; Pri /si
memoris. – Tree sinjorin'
kontentis, ...

'841 Vi/dante, ke Tadeon ŝi
amuzas sprite; Ju/nulo,
reciproke, bel/komplimentis.

.....

'842 Telimen' /ekparolis
plimallaŭtatone, ; Ta/de'
simulis aŭdi apenaŭ duone;

.....

'843 Flus/trantoj proksimiĝis
do, pro bruoj-svarmo, ; Ke /lin
vizaĝe ĉarmis ŝia
fruntovarmo; .....

'844 Te/nante spiron, kaptis li
per buŝo ŝian ; So/piron, per
okuloj rigardon radian. ....

„& 90-a parto:

'845 In/ter la buŝoj fulmis
subite ekbrilo: ; U/nue muŝ',
tuj poste, de Vojski klakilo.

.....

„& 91-a parto:

'846 En /Litvo, muŝabunda,
ekzistas tiela ; A/parta muŝoj-
speco, nomata nobela; .....

'847 Laŭ kolor', /form', simila
al vulgara ia, ; Sed dikventra;
pli /larĝa estas brusto ĝia. ....

'848 Flu/ge netolereble ĝi
zumas kaj bruas, ; Kaj
/araneteksajon per forto
traskuas; .....

'849 Enfalinte, tri tagojn ĝi
zu2me sin movas, ; Ĉar /ĝi,
kun araneo, interlukti povas.

.....

'850 Tion Vojski observis; laŭ
li2a parolo, ; El ĉi muŝo
naskiĝas pli e/ta popolo: .....

'851 Ĝi, /inter muŝoj, kiel
patrino abela; Mu/ŝoj pereos
post la eksterm' de l' nobela.
.....

'852 Ve/re, ke domestrino kaj
prepost' vilaĝa ; Ne /kredis je
ĉi tiu konkludo kuraĝa, ...

'853 Ha/vante, pri muŝgento,
komprenon alian; Tamen
Vojski ne /lasis for kutimon
sian, ...

'854 Vi/dante tian muŝon,
postkuris nobelon. ; Ĵus /al li
tia muŝo zumis en orelon; .....

'855 Du/foje Vojski svingis,
bat' maltrafe pasis, ; Triafoje
li preskaŭ fenes/tron frakasis;
.....

'856 Ĝis /muŝo, surdigite de
krakoj- teruro, ; Vi/dante sur
la sojlo homojn, ĉe forkuro,
.....

'857 Sin, /malespere, inter du
vizaĝojn ĵetis, ; Kaj, tuj poste,
de /Vojski mano ekbriletis. ....

'858 Bat' /estis forta, kapoj
disiĝis forsalte, ; Kvazaŭ
fulm' /duonigus arbotrunkon
alte: .....

'859 Ili forte ba/tiĝis ambaŭ
pordofoste, ; Ti/el, ke ambaŭ
havis blujajn signojn poste. ....

„& 92-a parto:

'860 Sed neniu ri/markis ĉi
tion, feliĉe, ; Ĉar ĝisnunan
dis/kuton laŭtan, sed sufiĉe
.....

'861 Ordan, finis eks/plodo de
bruoj-amaso; Si/mile en
arbaro, dum la vulpoĉaso, ...

'862 Aŭ/diĝas arboj-krako,
bojado, pafanto; Kaj /jen,
subite apron movis
postrajdanto .....

'863 Kaj signalis: ekbruis
pafi2stoj, hundaro, ; Kvazaŭ
brue aŭdiĝis la tu/ta arbaro.
.....

'864 Same interpa/rolo:
malrapida iro ; Ĝia trafas
o/bjekton, kiel aproviro. ....

'865 Ĉa/sistoj-apro estis nun
disput' furia ; De Rejent',
/Asesoro, pri hundar' ilia; .....

'866 Ĝi /daŭris nur mallonge,
sed faris tre multe; I/li elĵetis
tiom da vortoj insulte, ...

'867 Ke, /fine de kutimaj
punktoj de l' debato: ;
Pik/vort', koler', provoko –
sekvus pugnobato. ....

„& 93-a parto:

'868 Do al ili ru/liĝis, el la
ĉambro dua, ; Ĉi/uj tra l'
pordo, kiel ondo rapidflua, ...

'869 For/portis junan paron,
sur sojlo starantan, ; Al
/Janus*, duvizaĝa dio,
similantan. ....

„& 94-a parto:

'870 Ta/deuŝ, Telimeno, antaŭ
ol sukcesis ; Or/digi harojn,
voĉoj minacaj jam ĉesis. ....

'871 En /ĉambroj sonis
ridemiksita brueto; Post
kverel', /dank' al Vermo,
ekregis kvieto: .....

'872 Li, /maljunul', sed
ŝultrevasta, korpulenta, ;
Kiam, Asesor' /kuris al moŝto
Rejenta, ...

'873 Kiam ili minacis sin
ge2ste kaj vorte, ; Li /ambaŭ,
je kolumoj, dorse kaptis forte,
.....

'874 Ba/tis dufoje kapojn
fortikajn iliajn, ; Unu al la
dua, kiel paskoovojn iajn, ...

'875 Kiel vojomon/trilo
brakojn krucetendis, ; Kaj en
du /ĉambrangulojn la partiojn
sendis. ....

'876 Mo/menton brakete de li
staris en loko, ; Kaj /Pax, pax,
pax vobiscum!* tondris lia
voko. ....

„& 95-a parto:

'877 Ek/miris, eĉ ekridis
ambaŭ kontraŭuloj, ; Kaj, /pro
estim', ŝuldata al pastroj-
dignuloj, ...

'878 Ne insultis mo/naĥon,
kaj, post tia provo, ; Ne
inklinis komenci kvere/lon de-
novo. ....

'879 Almozisto, vidante, ke
i2ĝis silente, ; Li ne serĉis
triumfon por si, /evidente, ...

'880 Ne mallaŭdis par/tiojn
per riproĉa tono, ; Nur ordigis
kapuĉon, kaj ma/nojn al zono
.....

'881 Me/tinte, tuj eliris el
ĉambro silente.

„& 96-a parto:

Ĉambelano, Juĝisto, si/diĝis
momente .....

'882 Inter ambaŭ par/tioj; kaj
Vojski, vekita ; Kva/zaŭ el ia
revo, profundemedita, ...

'883 Sta/riĝis en la mezo, kaj
iom tordinte ; Sian grizan
lip/haron, jakon ordiginte, ...

'884 Al /societo turnis la
fajran pupilon. ; Ki/e laŭtiĝis,
kiel pastro aspergilon, ...

'885 Li, /kvietige, svingis la
ledan klakilon, ; Kaj /fine,
grave supren levinte tenilon,
.....

'886 Kva/zaŭ marŝalbastone*
ordonis silenton:

„& 97-a parto:

„Si/lentu! Li ripetis, kaj havu
atenton, ...

'887 Vi, plej bonaj ĉa/sistoj en
distrikto nia! ; Ĉu vi pensis pri
/sekvoj de skandalo tia? .....

'888 Jen esper' de Pa/trujo, nia
junularo, ; De /kiu novan
gloron havu ĉasarbaro, ...

'889 Do/maĝe, jam preferas la
ĉason neglekti, ; Eble trovos
mo/tivon, por ĝin malrespekti,
.....

'890 Se /tiuj, kiuj ŝuldas por
imit' modelojn, ; El /ĉaso nur
alportas malpacon, kverelojn!
.....

'891 Ankaŭ volu res/pekti
mian grizan haron; Ĉar mi
konis pli /bonan ol vi
ĉasistaron, ...

'892 Kaj /juĝis ilin, kiel
arbitraciano. ; Ki/u ĉasist'
egalis tiam al Rejtan-o? .....

'893 Por aranĝi pel/ĉason,
renkonti bestaron, ; Ĉu por
Bjalopjotroviĉ vi tro/vus
komparon? .....

'894 Ki/e pafisto, kiel Ĵegota,
nobelo, ; Pistolkugle trafanta
lepo/ron dum pelo? .....

'895 Te/rajeviĉon konis mi; li
aproviron ; I/ris renkonti, sole
prenante rapiron; .....

'896 Budreviĉon: kun /urso
lukti, li maltimis; ; Tiajn
virojn rigardi, ar/baroj
kutimis! .....

'897 Ki/el pacigis oni tiam
disputantojn? ; Prenis
vet/garantion, elektis
juĝantojn. ....

'898 O/ginski arbar-hubojn
cent, pro lupkverelo, ;
Nesjolvski, vilaĝojn kelk
per/dis pro melo! .....

'899 Do vi, sin/joroj, sekvu
malnovan modelon, ; Per
/malpli granda veto decidu
kverelon. ....

'900 Vorto – vento, ne/niam finiĝas diskuto; Do/maĝe eĉ, sekigi buŝon per disputo. ....

'901 Do /arbitracianojn elektu komence; Kion ili ver/diktos, fidu konscience. ....

'902 Ke Juĝisto per/mesu, kuri eĉ tritikon, ; Al /postrajdant', mi petos Juĝiston amikon. ....

'903 Mi esperas ricevi la gra2ndan favoron". ; Di/rante, je genuoj li premis sinjoron. ....

„& 98-a parto:

'904 – „Ĉe/valon mi, Rejento, metas kun jungaĵo, ; Kaj promesas an/koraŭ, kun oficskribaĵo, ...

'905 Al Juĝisto ĉi /tiun ringon garantian". ; – „Mi, /Asesor', demetas orkolaĵon mian, ...

'906 Lacertlede-kovritan, kun ri2ngoj el oro, ; Kun silkteksa gvidilo, de ar/ta laboro; ....

'907 Sur ĝi ju/velo lumas per mirinda brilo. ; Mi /volis tion doni herede al filo, ...

'908 Se /mi edziĝus; tiun memoraĵon lasis ; Al mi princo Dominik*, /kiam ni pelĉasis ....

'909 Kun /princ' marŝal' Sanguŝko, Mejen generalo*, ; Kaj mi ĉiujn pro/vokis al hundvetbatalo ....

'910 Ĉas/histori' ne aŭdis pri tia kombino: ; Mi /kaptis ses leporojn per unu hundino! ....

'911 Ni /ĉasis en Kupiska erikeja valo; Princo Ra/dzivil saltis de sia ĉevalo, ...

'912 Emocie al/premis gloran Milvon mian, ; Kaj, fervore, tri/foje kisis kapon ŝian, ...

'913 Kaj trifoje, sur buŝon, frapi2nte hundinon, ; Li /diris: Mi vin nomas de Kupisk' princinon. – ....

'914 Tiel Bonapart' siajn ĉefe2strojn princigas, ; Laŭ /lokoj, kiujn ili per venkoj glorigas". ....

„& 99-a parto:

'915 Telimen', por ne /aŭdi pluan disputaron, ; Volis iri en /korton, sed ŝi serĉis paron; ....

'916 De /hok' ŝi prenis korbon. „Sinjoroj deziras, ; Ŝajne, resti en /ĉambro; mi – al fungoj iras: ....

'917 Ki/u bonvolas, sekvu!"

Ĉi tion dirante, ; Ru/ĝan
kaŝmiran ŝalon ĉirkaŭ kap'
volvante, ...

'918 Ĉambelanan ŝi /prenis je
man' filineton, ; Ĝis /maleol',
per dua, levante robeton. ....

'919 Ta/de', post ŝi, silente al
fungoj rapidis.

„& 100-a parto:

Ju/ĝist' promenintencon
ĝojigite vidis, ...

'920 Ki/el rimedon, rompi
krian disputaron: ; Do li vokis:
„Sin/joroj, iru en arbaron! .....

'921 Kun plej bela ruĝ/fungo,
kiu tablen venos, ; Ĉe plej bela
fraŭlino sidlo/kon li prenos:
.....

'922 Kaj /ŝin, li mem elektos.
Se fraŭlino trovos, ; Plej
/belan fraŭlon preni, ŝi mem al
si povos". .....

„& Libro tria. Koketado:

<&: Ekskurso de Grafo en
ĝardenon – La mistera nimfo
paŝtas anserojn – Simileco de
fungokolektado al promenado
de elizeaj ombroj – Specoj de
fungoj – Telimeno en la
sanktejo de meditado –
Interkonsiliĝo pri la estonteco
de Tadeo – Grafo kiel
pejzaĝisto – De Tadeo
pentristaj rimarkoj pri arboj
kaj nuboj – De Grafo opinioj
pri arto – Sonorilo – Bileto –
Urso, sinjoro!>

„& 101-a parto:

'923 Graf' ĉevalon hal/tigis
ĉiam, dum reveno, ; Kaj
rigardis, tur/nante kapon, al
ĝardeno;

'924 Al /li refoje ŝajnis, ke, el
fenestreto, ; Ek/brilis pure
blanka, mistera robeto .....

'925 Kaj, ke io malpeza
defa2lis el-alte ; Kaj momente
tra/kuris tutĝardenon salte; .....

'926 Inter verdaj ku/kumoj ree
lumis io: ; El nubeto e/liĝas
tiel sunradio .....

'927 Kaj, /inter glebo, trafas
silikan buleton ; Aŭ, sur verda
her/bejo, akvan vitraĵeton. ....

„& 102-a parto:

'928 Graf' desaltis,
hejm/sendis servistaron sian ;
Kaj /mem sekrete iris
ĝardenon magian: .....

'929 Li alkuris ba/rilon,
apertaĵon trovis, ; Kiel lup' en
ŝa/fejon, mallaŭte sin ŝovis.

.....

'930 Malfeliĉe, li /puŝis sekan
grosarbeton: ; Ĝar/denistino
kvazaŭ ektimis brueton; .....

'931 Ŝi rigardis ĉir/kaŭe, sed
nenion vidis. ;

„& 103-a parto:

Ta/men, al dua flanko de l'
ĝarden', rapidis: .....

'932 Grafo, flanke, tra /granda
ĉevalrumeksaro, ; Tra
/lapfolioj, herboj, sur finaĵoj-
kvaro, ...

'933 Ram/pis mallaŭte, kiel
rano eksaltante. ; Li /vidis
mirindaĵon, kapon elmetante:
.....

„& 104-a parto:

'934 Kelk-/ĉerizujoj kreskis tie
en ĝardeno; ; Inter ili, in/tence
kunmiksita greno: .....

'935 Tri/tik', horde' liphara,
fabo kaj maizo, ; Eĉ arbustoj
kaj floroj, mili/o kaj pizo, ...

'936 Al /sia kortbirdaro, tian,
kortestrino ; El/pensis
ĝardeneton: fama domestrino
.....

'937 Kokoŝnicka, kun /patra
Jendikoviĉ-nomo*. ; Ŝi/a
invent' epokon prezentas en
domo- .....

'938 Mastrumado; hodiaŭ jam
ĉi2e konata, ; Ti/am ankoraŭ,
kiel novaĵo, donata .....

'939 Al nemultaj per/sonoj,
kaj kiel sekreto, ; Ĝis
/kalendar' ĝin presis, sub
titol': „Rimedo .....

'940 Je /akcipitroj, milvoj, aŭ
nova procedo ; E/duki
kortbirdaron” – jen la
ĝardeneto. ....

„& 105-a parto:

'941 Do, apenaŭ la /koko, kiu
gardon faras, ; Su/pren levinte
bekon, senmove ekstaras, ...

'942 Kaj al flanko de/klinas
kapon la krestulo, ; Ke /pli
facile celu ĉielon okulo, ...

'943 Ek/vidas akcipitron inter
nubetaro ; Kaj /krias: – tuj
ĝardenon kuras kokinaro; .....

'944 Eĉ anseroj kaj /pavoj, kaj
alarmterure ; Ko/lomboj el
tegmento rifuĝas forkure. ....

„& 106-a parto:

'945 Sur ĉiel' ne vi/diĝis, en momento nuna, ; Malamiko. Nur, /kontraŭ fajrobrulo suna, ...

'946 Bir/doj per greno bosko sin ŝirmas agrable, ; Ku/ŝas sur herbokovro, aŭ baniĝas sable. ....

„& 107-a parto:

'947 In/ter la birdaj, homaj sin levis kapetoj, ; Sen/kovraj, kun mallongaj haroj, kiel lino; .....

'948 Koloj nudaj ĝis /ŝultroj; inter infanetoj, ; Pli /alta kape, haroj pli longaj – knabino. ....

'949 Post /idoj sidis pavo; ringoj de plumaĵo ; Disvastiĝis en arkon kolo/ran, ĉielan, ...

'950 Sur /kiu blondkapetoj, kiel sur pentraĵo, ; Bri/lis, ĵetite sur la fonon blumalhelan, ...

'951 Konturite de pavaj okuloj, en greno, ; Kiel steloj-kro/neto en aersereno, ...

'952 Meze de la ma/izaj bastonetoj oraj, ; Angla herbo, en /strioj arĝentokoloraj, ...

'953 Mer/kurial' korala, alteoj verdantaj, ; Kies formoj, ko/loroj, kune miksiĝantaj, ...

'954 Kun/plektis kvazaŭ kradon, el or' kaj arĝento, ; Kiel kurten' malpeza, move/blan de vento. ....

„& 108-a parto:

'955 Su/per densaĵ', kolora, spik-, trunketoj-plena, ; Papili-/helnebulo pendis baldakena: .....

'956 Ĉi „avin-papi/lioj” kun kvar flugiletoj, ; Mal/pezaj, diafanaj, kiel vitraĵetoj .....

'957 Pen/dante en aero, penvideblaj estas, ; Kaj, /kvankam zumas, ŝajne tutsenmovaj restas. ....

„& 109-a parto:

'958 Kna/bino svingis tufon per mano levita, ; Si/milan al pavpluma fasko kunplektita; .....

'959 Ŝi forpelis, laŭ/ŝajne, el kap' de infano ; Papilian or/pluvon. En la dua mano .....

'960 De /ŝi, lumetas io kornforma, orbrila, ; Al /vazo por infanoj-nutrado simila: .....

'961 Ĉar ĝin vice al buŝoj
alme2tis knabino, ; Kvazaŭ
oran a/bundokornon de feino.
.....

„& 110-a parto:

'962 Sed /ŝi turnadis kapon,
kvankam okupata, ; Al
/grosarbusto, pro la bruet',
memorata, ...

'963 Sen /sci', ke atakanto, tra
l' bedar', silente, ; El
/kontraŭflank', proksime
alrampis, serpente: .....

'964 Ĝis, el lapoj saltinte, li
sta2ris proksime, ; For kvar
bedojn, kaj klinalu/tis
estime. ....

'965 Ŝi /jam deturnis kapon,
levis brakojn alte, ; Ki/el
garol', ektime, por forflugi
salte; .....

'966 Jam foliojn al/blovis
piedetoj-spiro, ; Ki/am
infanoj, time, pro
fremduleniro, ...

'967 Kaj /pro knabinforkuro,
ekkriis momente. ; Ŝi,
aŭdante, ek/sentis, ke tre
malprudente .....

'968 Estus, lasi i/detojn en
terur' kaj sole, ; Kaj, haltante,
re/venis, kvankam
kontraŭvole, ...

'969 Ki/el laŭ ŝorĉalvoko
spirit', malvolonte; Ŝi alkuris,
kun ido plej kri/a ludonte, ...

'970 Si/diĝis kaj sur sinon
prenis la infanon, ; Sur /duan,
karesvorte, ŝi metis la manon:
.....

'971 I/li, trankviliĝinte, premis
per manetoj ; kaj kapetoj
ge/nuojn ŝiajn, laŭ birdetoj .....

'972 Sub flugil' de patrino. Ŝi
di2ris: „Ĉu bone, ; Ĉu /bele,
tiel krii? Timos senbezone .....

'973 Vin /la sinjor'. Ne venis
kun sak' almozulo, ; Sed
/gast', sinjoro bona, vidu, jen
belulo!" .....

„& 111-a parto:

'974 Ŝi /ekrigardis: Grafo, per
ridet' afabla, ; Ŝajne dankis
por tiom da laŭ/do agrabla; .....

'975 Ŝi mallevis o/kulojn, tion
rimarkinte, ; Kaj, /kiel
rozburĝono, tute roziĝinte. ....

„& 112-a parto:

'976 Ve/re, li estis bela:
mezkeska, ovalan ; Ha/vis
vizaĝon, freŝan, kvankam iom
palan, ...

'977 O/kuloj – bluaj, mildaj;
helblonda longharo, ; Sur /ĝi
folioj, viloj, kiujn, el herbaro
.....

'978 Graf' deŝiris, tra bedoj
rampa2nte vizite, ; Kaj /kiuj
verdis, kiel krono, malplektite.
.....

„& 113-a parto:

'979 „Ho /vi! li diris, kia vin
honoras nomo, ; Ĉu diaĵo aŭ
nimfo, spirit' /aŭ fantomo! .....

'980 Di/ru: ĉu propavole vi sur
teron venis, ; Aŭ /vin, sur
valo, fremda potenco katenis?
.....

'981 Ho! /mi divenas: certe
rifuzitamanto, ; Po/tenca
grandsinjoro, ĵaluza zorganto,
.....

'982 En ĉi parko vin /gardas,
kiel ensorĉitan! ; Vi /indas
kavaliroj-batalon armitan .....

'983 Kaj /iĝi de romanoj
heroino; bela! ; Mal/kovru la
misterojn de sorto kruela: .....

'984 Jen savonto! Al /gesto
via, de ĉi horo ; O/beas mia
brako, kiel mia koro”. .....

'985 Li etendis la /brakon.

„& 114-a parto:

Ŝi roziĝis honte, ; Sed, kun
gaja vizaĝo, aŭskul/tis
volonte; .....

'986 Ki/el infanon logas
bildar' helkolora, ; Kaj
ludmarkoj a/muzas ĝin per
brilo ora, ...

'987 Ĝis ekkon' de va/loro:
same ŝi, aŭskulte, ; Kap/tis
belvortojn, kiujn komprenis
malmulte, ...

'988 Kaj /fine ŝi demandis:
„Vi venas el kie ; Sin/jor'?
Kaj kion serĉas sur bedoj ĉi
tie?” .....

„& 115-a parto:

'989 Graf' malfermis okulojn,
konfu2ze, mirante, ; Si/lentis;
alparolotonojn mallevante .....

'990 Li diris: „Fraŭlineto,
pardo2nu! Laŭvide ; Mi /ĝenis
ludojn; kuris mi tiel rapide .....

'991 Matenmanĝi; mal/frui tro
mi ne dezirus; Vi /scias, ke,
sur vojo, mi ĉirkaŭe irus; .....

'992 Tra l' ĝardeno pli /rekte
al domo bona...” ; Kna/bino
diris: „Tie estas voj' ebena;
.....

'993 Jen vojet'; /ne difektu, moŝto, la bedetojn..." ; „Ĉu /dekstre aŭ maldekstre?" la moŝto sinjora .....

'994 De/mandis. Ŝi, levinte bluajn okuletojn, ; Ri/gardis lin, laŭŝajne, kun sciem' esplora; .....

'995 Ĉar /domo, for mil paŝojn, tutvideble staris, ; Kaj /Graf' demandis vojon? Sed li tion faris, ...

'996 Por /ion diri, serĉe je motivo ia. – ; „Fraŭ/lin', vi tie loĝas, proksime de via .....

'997 Ĝar/deno, aŭ vilaĝe? Mi, en domo, laste, ; Vin ne vidis...Vi /eble ĵus alvenis gaste?" .....

'998 Kna/bino skuis kapon – „Pardon', fraŭlineto, ; Vi /loĝas tie ĉambron, kun ĉi fenestreto?" .....

„& 116-a parto:

'999 Li /pensis: ne estante romanheroino, ; Ŝi /tamen estas juna, belega knabino. ....

'1000 Ofte granda a/nimo, granda pens', kaŝite, ; En solec', /kiel rozo en arbar', subite .....

'1001 Ek/floras; ĝin elportu en mondon, sunbrilon, ; Kaj /rigardantoj miros da koloroj milon! .....

„& 117-a parto:

'1002 Ĝar/denistino dume stariĝis silente; I/don, sur brak' pendantan, ŝi levis atente; .....

'1003 Du/an ŝi maneprenis, kaj kelkajn postiris, ; Kiel anseri/daron, pele, tra l' ĝardeno. ....

„& 118-a parto:

'1004 Turniĝante: „Ĉu povas sinjo2ro, ŝi diris, ; Mi/an birdaron ree peli al la greno?" .....

'1005 – „Mi /birdojn pelu?" kriis Grafo mirigite... ; Ŝi /dume malaperis, per arboj kovrite. ....

'1006 Mo/menton, el spaliro, tra verdaĵo maja, ; Tra/lumis io, kvazaŭ okulparo gaja. ....

„& 119-a parto:

'1007 La /Grafo staris sole, antaŭ la spaliro. ; Li/a animo, kiel ter', post sunsubiro .....

'1008 Malvarmiĝis, prenante
kolo2rojn malhelajn; Li
ekrevis, sed songôojn li ha/vis
nebelajn. ....

'1009 Ve/kite, li ne sciis, kiun
li koleris. ; Do/maĝe, li
malmulte trovis, tro esperis!
.....

'1010 Ki/am tra bedoj rampis
li, al paŝtistino, ; Bru/lis en lia
kapo, saltis kor' en sino: .....

'1011 Mil /ĉarmojn por
mistera nimfo li elektis, ; Ŝin
/vestis en miraĵojn, tiom li
konjektis! .....

'1012 Ĉion trovis a/lie. Jes,
vizaĝo ŝia – ; Be/la tali' –
gracia, sed senproporcia! .....

'1013 Kaj vizaĝa moleco,
ruĝi2ĝa viveco, ; Pru/vas pri
simplanima, troa feliĉeco! .....

'1014 Pen/so ankoraŭ dormas,
kor' – nenionfara; Ĉi/u
respondo – tiel vilaĝa,
vulgara! .....

'1015 „Kial iluziiĝi? li kri2is,
misterojn ; De l' /nimfo mi
divenas: ŝi paŝtas anserojn!”
.....

„& 120-a parto:

'1016 Kun /malesper' de
nimfo, tuta ŝorcvidaĵo ;
Aliiĝis: rubandoj, la ĉar/ma
kradaĵo .....

'1017 El /or', arĝent', domaĝe!
estis pajl' en vero? ;

„& 121-a parto:

Grafo, manojn plek/tante,
rigardis al tero, ...

'1018 Al /herbekunligita
agrosta garbeto, ; Kiun li
/opiniis plumofasko pava. ....

'1019 Li /ne forgesis vazon:
ora verŝileto, ; A/bundokorno
– estis karoto ruĝflava! .....

'1020 Li /vidis, kiel ido ĝin
manĝis avida, ; Do /pasis for
miraĵo! ĉarmo! ŝorc'! rapide.
.....

„& 122-a parto:

'1021 Tiel knabo, ĉe /vido de
flor' cikoria, ; Lo/gite de
silkaĵo mola, blua ĝia, ...

'1022 Kareseme al/iras,
blovas: tuj, forfluge ; Tuta
flor', en aero, disfa/las lanuge;
.....

'1023 Kaj, en mano, ek/vidas
esplorant' scivola: ; Nuda
trunk', de griz/verda herbo,
restis sola. ....

„& 123-a parto:

'1024 Graf' surpremis
ĉa/pelon, same revenante, ;
Ki/el li venis, sed la vojon
rektigante, ...

'1025 Li /sur legomoj, floroj,
grosarbustoj, iris. ;
Transsaltinte ba/rilon, fine li
ekspiris! ....

'1026 Al knabin' /li parolis pri
manĝo matena, ; Eble ĉiuj jam
/scias pri lia ĝardeno ....

'1027 Ren/konto, antaŭ domo?
eble serĉi iros? ; Rimarkinte
for/kuron, kion ili diros? ....

'1028 Do, revene, kli/nante sin
apud barilo, ; Ĉir/kaŭ limetoj,
herboj, post turniĝoj-milo, ...

'1029 Li troviĝis, kontente, sur
vojo ebena, ; Kiu rekte
kon/dukis al domo bona. ....

'1030 Ri/gardi la ĝardenon, li
zorge evitis, ; Ki/el ŝtelist'
grenejon; ke ne pensu iu, ...

'1031 Ke li volas vi/ziti ĝin, aŭ
jam vizitis; Sed /singardeman
Grafon observis neniu. ....

'1032 Li /vidis flanke, dekstre:
estis situata ;

„& 124-a parto:

Betularo mal/densa,
herbkovre-sternita. ....

'1033 Sur la herba tapiŝo, tra
bla2nka trunkaro, ; Sub /tendo
de pendiĝa, majverda
branĉaro, ...

'1034 Svarmis multo da
/formoj, strange moviĝantaj, ;
Kvazaŭ dancus, ĉe luno,
fanto/moj vagantaj; ....

'1035 En /nigra kaj malvasta,
stranga vest', kelkaj, ; En
/longa, dislasita, neĝblanka,
aliaj, ...

'1036 Tiu kap' /sub ĉapelo,
vasta barelinge, ; A/lia nuda;
tiuj kvazaŭ nubon pasas ....

'1037 Kaj, post kapo, laŭ
vento, vua2lojn dislasas, ;
Ti/ratajn, kiel vosto de
kometoj, svinge. ....

'1038 Ĉi/u aliapoze: tiuj,
terfiksitaj ; Turnas nur /per
okuloj siaj mallevitaj; ....

'1039 Ti/u rigardas rekte,
dormeme paŝante, ; Kiel su2r
ŝnur', neniel al flanko
turniĝas; ....

'1040 Kaj /ĉiuj, al diversaj flankoj, alkliniĝas, ; Ĝis al ter', /kapoklinojn kvazaŭ dediĉante. ....

'1041 Se /ili renkontiĝas, ili preteriras, ; Nek parolas, nek ian salu/ton eldiras, ...

'1042 En sin pro/fundiĝinte. Grafo, por komparo, ; Vidis en /ili bildon: elize-ombraro, ...

'1043 De doloroj kaj /zorgoj jam libera plene, ; Vagas tran/kvile, mute, tamen malserene. ....

„& 125-a parto:

'1044 Kiu di/venus, ke la malmulte sinmovaj, ; Si/lentaj homoj estas konatoj malnovaj? ....

'1045 Ili iris, post brua manĝado matena, ; Al /fungokolektado, laŭ rito solena. ....

'1046 Kiel homoj pru/dentaj, ili moderigas ; Si/ajn parolojn, movojn, ilin konformigas, ...

'1047 En /ĉiu cirkonstanco, al loko kaj horo. ; Do, antaŭ ol ekiri post mas/tro sinjoro, ...

'1048 Ili prenis la pozojn kaj ve2stojn aliajn; Ser/vantajn al promeno, blankajn linmantelojn, ...

'1049 (Kiuĵ ŝirmas desupre kontu2ŝojn iliajn;)× ....

'1050 Kaj, /sur la kapojn, ili metis pajlĉapelojn, ; Do similas a/nimojn, la purgatoriajn. ....

'1051 Ju/nular' samvestita, ekster Telimeno ; Kaj /kelkaj, sin vestantaj france.

„& 126-a parto:

Nova sceno ....

'1052 Por Graf': li ĝin ne konis, la mo2ron ne vidis, ; Do li, tre /mirigite, en boskon rapidis. ....

„& 127-a parto:

'1053 Fungoj estis a/bunde. De fraŭlar' ŝatataj ; Ruĝovangaj „vulpinoj”*, en kan/to glorataj ....

'1054 Sim/boloj de virgeco, sen verma difekto; Stran/ge, neniam sidas sur /li insekto. ....

'1055 Fraŭ/linoj „arbaranon” ĉasas la gracian, ; Kiun fungoj, en /kanto, nomas ĉefon sian*. ....

„& 128-a parto:

'1056 Ĉiuj serĉas „ru/ĝulon”;
kreske ĝi modestas, ; Malpli
fama en /kantoj, plej bongusta
estas, ...

'1057 Ĉu aŭtune aŭ /vintre,
freŝa aŭ salita. ; Vojski ĉasas
je „/muŝomorto” amanita. ....

„& 129-a parto:

'1058 A/liaj fungoj estas
malŝatataj juste, ; Kiel
san/malutilaj, aŭ malbonaj
guste. ....

'1059 Sed eĉ ili u/tilas: ĉar,
nutrante bestojn, ; Or/namas
boskon, donas al insektoj
nestojn. ....

'1060 Sur /verda herbotuko,
kvazaŭ da malgrandaj ;
Tablova/zetoj vico, staras
rondorandaj .....

'1061 „Rusuletoj” ar/ĝentaj,
flavaj kaj ruĝhelaj, ; Kvazaŭ,
kun /vin’ diversa, pokaletoj
belaj; .....

'1062 „Ka/prido” renversita
funde belpoteto; „Funeleto”
gra/cia ĉampankaliketo; .....

'1063 Plue „blan/kuloj”,
rondaj, blankaj, larĝaj, plataj. ;
Kiel lakt/plenaj taso, en
Saksuj’ farataj; .....

'1064 Globoforma, per /nigra
polvo, plenigita ; „Polvul”“

kiel pi/prujo; – de aliaj, nomoj
.....

'1065 Ko/nataj nur al lupoj,
leporoj; de homoj, ; I/lia
granda nombro estas ne
baptita. ....

'1066 Al /lupaj kaj leporaj
neniu rapidas; Se /iu,
kliniĝante, eraron ekvidas, ...

'1067 Kolere piedbatas: li,
fungon ro2mpante, ; Faras
ne/saĝe, belan herbkovron
difektas. ....

„& 130-a parto:

'1068 Telimeno nek /lupajn,
nek homajn kolektas, ;
Dis/trite kaj enue
ĉirkaŭrigardante, ...

'1069 Kun /kapo altlevita. Do
Rejent’, kolere, ; Diras: ŝi
/fungojn serĉas sur arboj
prefere; .....

'1070 Asesor’, pli malice, ŝin
i2gis kompari ; Al /in’,
serĉanta lokon, kie neston fari.
.....

„& 131-a parto:

'1071 So/lecon kaj silenton
serĉante laŭvide, ; Ŝi, /for de
societo, iris malrapide .....

'1072 Tra l’ /bosko, sur
monteton, deklive levitan, ;

Kaj, per arboj pli /densaj,
ĉirkaŭe ombritan. ....

'1073 En /mezo grizis ŝtono;
torent', el sub roko, ; Bruis,
ŝprucis kaj, /serĉe je ombrara
loko, ...

'1074 En /densaj, altaj herboj,
sin kaŝis subite, ; Kiu
ĉirkaŭflug/pendis,
akvotrinkigite: .....

'1075 Ti/e la petolulo, en
herba vindajo, ; Sen /movo kaj
sen bruo, sur folisternaĵo, ...

'1076 Ka/ŝite, penaŭdeble
flustris; laŭ similo, ; Kiel ido
kri/ema, kiun, al lulilo, ...

'1077 Metis pa/trino, ligis
super ĝi kurtenon ; Kaj
papavofolion ŝutis sub
kusenon. ....

'1078 Loko kvi/eta; ofte ĉi tie
kaŝita ; Telimeno ĝin /nomas
„Sanktejo medita”. ....

„& 132-a parto:

'1079 Ŝi deĵetis, sur
/herbokovron ĉe torento, ; De
/ŝultroj ruĝan ŝalon, flirteman
laŭ vento; .....

'1080 Kaj, /kiel naĝantino,
antaŭ ol kuraĝas, ; Sin /mergi
en malvarman banon, kaj
eknaĝas, ...

'1081 Ŝi /ekgenuis, klinis sin
flanke al ŝalo; Fine, kvazaŭ
kap/tite de torentkoralo, ...

'1082 Ŝi falante, laŭlonge
ete2ndis korptuton, ;
Tem/piojn manapogis, sur
herbo kubuton, ...

'1083 Kun malsupren kli/nita
kapo; ĉe kuseno, ; Brilis, /de
franca libro, paperoveleno, ...

'1084 Kaj, /super alabastraj,
libropaĝaj randoj, ; Plek/tiĝis
nigraj bukloj kaj rozaj
rubandoj. ....

„& 133-a parto:

'1085 En smaragda her/bar',
sur karneola* ŝalo, ; En /longa
robo, kvazaŭ tego de koralo,
.....

'1086 De /kiu refleksiĝis har'
el unu fino, ; El /dua – nigraj
ŝuoj, dum, ĉe flankoj brilis .....

'1087 Neĝ/blankaj ŝtrumpoj,
tuko, manoj, blankvizaĝo. ; Ŝi,
/malproksime, raŭpon
makulan similis, ...

'1088 Rampintan sur
acerofoli2on.

„& 134-a parto:

Domaĝo! ; Ĉi/uj, de tiu bildo,
ĉarmoj en kombino, ...

'1089 Vanatendis konulojn;
riga2rdis neniuj, ; Per
/fungokolektado sin okupis
ĉiu. ....

'1090 Ta/men Tade' atentis
flanke per okulo; Ne
/kuraĝante rekte, flankiris
junulo; .....

'1091 Kiel pa/fist', en sia
budo, sur durado, ;
Branĉkovrite, ve/turas al
otisĉasado*, ...

'1092 Aŭ /ĥaradriroj-ĉase* sur
selo pafilon ; Kaŝas aŭ sub
ĉe/vala kolo; la erpilon .....

'1093 Ŝajne, sur /kamplimeto
irante, li trenas ; Kaj /ĉiam pli
proksime al birdaro venas. ....

'1094 Tiel Ta/de' ŝteliris.

„& 135-a parto:

Juĝist' konfuzante ;
Em/buskon, tranĉis lian vojon,
rapidante .....

'1094 Al /fonto. Venteflirtis la
blanka mantelo ; Kaj /granda
tuk', ligita ĉe zono; ĉapelo .....

'1095 El /pajlo, subligite,
moviĝis sur kapo, ;
Ŝan/celiĝante, kiel folio de
lapo; .....

'1096 Jen ĝi falis sur /ŝultrojn,
jen okulojn kaŝas; En /mano –
grandbastono: Juĝist' tiel
paŝas. ....

'1097 Li kliniĝis, kaj, manojn
en fo2nto lavinte, ; Ĉe
/Telimen' eksidis sur ŝton',
apoginte .....

'1098 Sin per manoj sur
/globo, el ost' elefanta, ; De
baston'; /kaj aŭdiĝis alparol'
sekvanta: .....

„& 136-a parto:

'1099 „Aŭ/du , moŝtin', de
tempo, kiam Tadeeton ; Ni
gastigas, mi /havas grandan
malkvieton. ....

'1100 Mi – senida, mal/juna;
ĉi bubet' petola ; Estas mia, en
/mondo, konsolaĵo sola .....

'1101 Kaj /mia heredonto. Laŭ
favor' ciela ; Li /havas belan
pecon da pano nobela: .....

'1102 Pri/pensi lian sorton,
venas jam momento, ; Sed
/konsideru kaŭzon de mia
turmento! .....

'1103 Vi /scias: de Tadeo
patro, frato mia, ; Jacek,
stran/gul', silentas pri intenco
sia, ...

'1104 Ne /volas hejmvveni
kaj sin kaŝas ie; Pri /sia vivo,
filon lasante senscie, ...

'1105 Ĉiam lin /administras,
pensis en komenco ; Pri
/legion', afliktis min per la
intenco, ...

'1106 Pos/te konsentis: restu li
hejme trankvile ; Kaj edziĝu.
Edzinon li tro/vus facile; .....

'1107 Par/tion mi elektis. Kiu
civitano, ; Laŭ /nomo,
parenceco, al la Ĉambelano
.....

'1108 Egaliĝas? Jen lia pli
a2ĝa filino, ; Anna, bela,
dot/hava, estas jam fraŭlino.
.....

'1109 Mi /volis svati..." Tiam
Telimen' paliĝis, ; Fermis
libron, le/viĝis iom kaj sidiĝis.
.....

„& 137-a parto:

'1110 „Ki/el mi panjon amas,
ŝi diris, ĉu, frato, ; Via koro
sen /Dio estas, sen kompatio?
.....

'1111 Vi /pensas de Tadeo iĝi
bonfaranto, ; Se /vi la knabon
faros poligonsemanto!* .....

'1112 Vi /baros al li mondon!
li iam malbenos, ; Se vi tian
ta/lenton en arbaroj tenos! .....

'1113 Mi ekkonis: la /ido
havas kapablecon ; Kaj /indas,
en grandmondo, pluan
polurecon. ....

'1114 Fra/to, vi bone knabon
en ĉefurbon sendus, ;
Var/ŝavon? Aŭ mi, frato, kion
rekomendus?... .....

'1115 Petr-urbeton? Ver/ŝajne,
pro afer', aŭtune ; Ti/e mi
estos; tial ni pripensos kune
.....

'1116 Kion fari. Mi /tie mult-
personojn konas, ; Ha/vas
influojn, tio karieron donas.
.....

'1117 Kun /mia help' en
gravajn domojn li eniros ; Kaj
/kiam li, kun altaj dignuloj,
akiros .....

'1118 Konatecon, li havos
ofi2con, ordenon; ; Ti/am li
lasu servon, faru hejmravenon,
.....

'1119 Post akir' de si/gnifo kaj
de mondokono. ; Do /kion
frato pensas?" – „Vere, ne
malbono, ...

'1120 Diris Ju/ĝist', se iom
junulo veturas, ; Ri/gardas
mondon, inter homoj sin
poluras; .....

'1121 Ne malmulte en /mondo
mi veturis june: ; Al
/Pjotrkov'* , Dubno, kiel
palestrano, kune .....

'1122 Kun /tribunal'; aferojn
proprajn akcelante, ; Mi /estis
en Varŝavo, multe profitante!
.....

'1123 Ti/al mi ankaŭ volus, la
nevon junaĝe ; El/sendi inter
homojn, jen simple vojaĝe, ...

'1124 Ki/el metihelpiston, kiu
migri iras ; El /hejm', kaj
mondokonon per tio akiras;
.....

'1125 Ne pro rangoj, ti/toloj!
Pardon', Telimeno, ; Ki/an
signifon havas moskva rang',
ordeno? .....

'1126 Antaŭe, nun eĉ, kiu
sinjo2ro pli grava, ; Aŭ, /en
distrikt', nobelo, iome
bonhava, ...

'1127 Zor/gas pri similaĵoj?
Tamen ĉiu homo ; Lin
estimas, res/pektas, pro
deveno, nomo .....

'1128 Aŭ ofico, sed /ia
civitanelekta, ; Kaj ne danka
al ies favo/ro protekta". .....

„& 138-a parto:

'1129 Telimen' /interrompis:
„Sekve bone, frato: ; Tra la
mondo vo/jaĝi, iru la zorgato”.
.....

„& 139-a parto:

'1130 Ju/ĝist', skrapante
kapon, diris: „Jes, fratino, ; Mi
volus, /sed mi havas novan
malfacilon! .....

'1131 Ĉar /Jacek ne ellasas el
zorgado filon; Kaj /ĵus al mi,
sur kolon, venis Bernardino
.....

'1132 Vermo el/transvistule,
kiu konfidato ; Estas, ko/nanta
ĉiujn intencojn de l' frato; .....

'1133 Do /ili, pro Tadeo, jam
decidis ĉion ; Kaj /volas, ke
edziĝe li prenu Zofion, ...

'1134 Edukatan de /via moŝt'.
Ambaŭ havaĵon ; Ri/cevos
mian, krome, de Jacek
dotaĵon, ...

'1135 En /kapitaloj; ilin havas
ja sinjoro ; Jacek, kaj mi
plej/parton el lia favoro: .....

'1136 Do li rajtas dis/poni. –
Pensu pri metodo, ; Ke /ĉio
kun malgranda fariĝu
klopodo. .....

'1137 Ili interko/niĝu; vere,
junaj aĝe, ; Pre/cipe ŝi, sed tio
estas nedomaĝe. ....

'1138 Estas tempo el/igi ŝin el
fermiteco, ; Ĉar /Zosja jam
elkreskas ja el infaneco". ....

„& 140-a parto:

'1139 Telimeno ekmiris kaj
pre2skaŭ timiĝis, ; Leviĝante,
sur /ŝalo ree genuiĝis. ....

**'1140 Komence ŝi
aŭskultis, poste, ĉe
orelo, ; Neante skuis**

manon, kvazaŭ por forpelo ....

'1141 De /malagrablaj vortoj,
returne en buŝon ; De
/parolanto, kiel trudiĝantan
muŝon. ....

„& 141-a parto:

'1142 „Ha! novaĵo, sinjoro! ŝi
diris kolere, ; Ĉu bona por
Tadeo, juĝu mem prefere! ....

'1143 Min Tade' ne
koncernas; mem pri li decidu,
; Faru lin ekonomo, en
drinkej' li sidu, ...

'1144 Vendu brandon,
ĉasbestojn en arbar' insidu;
Kun li laŭvole agu. Sed
Zonjon – mi flegas! ....

'1145 Ĉu Zosja vin koncernas?
Ŝian manon regas ; Nur mi
mem! Se sinjoro Jacek donis
monon ....

'1146 Por edukado de Zonjo,
prometis aldonon ; Al
malgranda tut/jara pensieto
ŝia: ....

'1147 Li Zonjon ne aĉetis.
Cetere konscia ; Vi estas, kaj
memoras homoj ĝis momento,
....

'1148 Ke ne senkaŭza estas
malavaro via... ; Ŝuldas ion
Soplicoj al Horeŝkoj-gento".
....

'1149 (Tiujn vortojn aŭskultis
Juĝist' kun ĉagreno, ; Konfuzo
kaj videbla ia abonemo; ....

'1150 Kvazaŭ li timus reston
de parol', klinante ; La kapon,
li per mano jesis, ruĝiĝante).
....

„& 142-a parto:

'1151 Telimen' finis: „Estis mi
la vartistino ; Kaj nun sola, de
Zonjo, parenzorgantino. ....

'1152 Krom mi, neniu pensos
pri feliĉo ŝia". ; – „Se ŝi
feliĉon trovos en edziĝo tia?
....

'1153 Okullevente diris li; se
Tadeeto ; Plaĉos al ŝi?" – „Ĉu
plaĉos? Restu en kvieto! ....

'1154 Plaços, ne plaços: tute afero malgrava! ; Vere, Zosja ne estos partio dothava; .....

'1155 Sed ankaŭ ne vilaĝa ia nobelino, ; Sed ekscelenca moŝto, vojevodidino! .....

'1156 Edzon trovos nepino Horeŝko-devena! ; Ŝia eduko estis tiel zorgoplena! .....

'1157 Ŝi eble sovaĝiĝis ĉi tie!” – Atente ; Rigardis ŝin Juĝisto, ŝajne jam kontente, ...

'1158 Ĉar li diris gajete: „Nu, do kion fari! ; Dio vidas, mi iris al negoc’ sincere; .....

'1159 Nur sen koler’. Se volas fratın’ kontraŭstari, ; Ŝi rajtas; nu, domaĝe, tamen senkolere. ....

'1160 Mi konsilis, ĉar frato ordonis; ne uzas ; Iu devigon: se vi Tadeon rifuzas, ...

'1161 Mi reskribos al Jacek, ke, pro kulp’ ne mia, ; Ne povas fianĉiĝi Tade’ kun Zofia. ....

'1162 Nun mi zorgos mem. Ŝajnas, ke kun Ĉambelano ; Ni svatos kaj konsentos pri cetera plano!” .....

„& 143-a parto:

'1163 Dume ŝi malvarmiĝis el fervor’ laŭvide: ; „Mi nenion rifuzas, fratet’, malrapide! .....

'1164 Vi mem diris: tro frue, kaj tro juna paro – ; Ni pripensu, atendu, ne estos ja baro; .....

'1165 Interkoniĝi povas gejunuloj niaj, ; Sed ni laŭ traf’ ne risku sorton de aliaj .....

'1166 Nur mi frue avertas: ke frat’ ne emigu ; Tadeon kaj lin ami Zonjon ne devigu; .....

'1167 Kor’ ne estas servisto, ne konas sinjoron, ; Neniam superforto katenos la koron”. ....

„& 144-a parto:

'1168 Juĝisto, leviĝinte, foriris medite. ; Tade’, el kontraŭflanko, alvenis subite, ...

'1169 Ŝajnigante, ke fungoj-serĉo lin altiris. ; Samdirekte la Grafo malrapide iris. ....

„& 145-a parto:

'1170 Grafo, kiam disputis Juĝist, Telimeno, ; Staris post arboj, ege mirante pri sceno. ....

'1171 Paperon kaj krajonon el poŝ’ eliginte, ; Kiujn li ĉiam havas – sur trunk’ fleksiĝinte, ...

'1172 Li fiksis etenditan
desegnokarteton ; Kaj diris:
„Kvazaŭ mem vi pozigus
grupeton: .....

'1173 Li sur rok', ŝi en herbo,
pentrandaj en vero, ; Laŭ
vizaĝoj-kontrasto, kapoj-
karaktero!" .....

„& 146-a parto:

'1174 Li aliris, haltadis, frotis
la lorneton, ; Rigardis, ĉe
okuloj svingante tuketon: .....

'1175 „Ĉu belega vidaĵo, inda
je admiro, ; Malaperos, sin
ŝangos ĉe proksim-aliro? .....

'1176 Ĉu herbvelur' – papavo,
verdaĵ' betfolia? ; En nimfo ĉu
vidiĝos kortestrino ia? .....

„& 147-a parto:

'1177 Kvankam Graf'
Telimenon antaŭe vidadis ; En
domo de Juĝisto, kie li estadis,
.....

'1178 Li malmulte atentis ŝin;
do kun surprizo ; Li rekonis
modelon sian de la skizo. ....

'1179 Loko, ĉarma staturo,
gusta vestfasono, ; Ŝanĝis ŝin,
faris pene ebla al rekono. ....

'1180 En okuloj kolero ne
tutestingiĝis; La vizaĝo, sub
freŝa ekblovo, viviĝis, ...

'1181 Kiam subite venis
junuloj proksime, ; Per ruĝeco
pli forta, viva, ol kutime. ....

„& 148-a parto:

'1182 „Estrino, diris Grafo,
kuraĝon pardonu, ; Permesu
senkulpiĝi, dankemon rekonu:
.....

'1183 Ekskuzas sin de viaj
paŝoj esplorinto, ; Kaj dankas,
de medito via, atestinto. ....

'1184 Tiom mi vin ofendis!
tiom ŝuldas sento! ; Mi ĝenis
meditadon, ŝuldas por
momento .....

'1185 De l' inspiro, momento
feliĉa! personon ; Kondamnu,
sed artisto atendas pardonon!
.....

'1186 Mi tre multe kuraĝis, jen
pli da kurago: ; Juĝu!" – Li
genuiĝis kun sia pejzaĝo. ....

„& 149-a parto:

'1187 Do Telimeno juĝis la
skizojn per tono ; Ĝentila, kiel
arton konanta persono; .....

'1188 Ŝi, avarante laŭdojn,
vigligon ne ŝparis: ; „Mi
gratulas, ŝi diris, vi ĝin brave
faris, ...

'1189 Sed vi flegu talenton,
serĉu por modelo ; Belan

naturon! Ho! vi feliĉa ĉielo

.....

'1190 Itala! de Cezaroj vi
ĝardenoj rozaj! ; Kaskadoj, de
klasika Tibur'* , grandiozaj!

.....

'1191 Terura Pauzilipa* roka
voj'! Jen tio ; Pentristoj-lando,
Grafo! Nin, kompatu Dio! .....

'1192 Muz-id', ĉe Soplicovaj
nutristinoj, certe ; Mortos. Mi
tion, Grafo, enkadrigos lerte,

.....

'1193 Aŭ lokos en albumon, al
desegnareto, ; El ĉie kolektita
de mi, en tableto". .....

„& 150-a parto:

'1194 Ili interparolis pri
ĉielbluaĵoj, ; Marbruoj,
ventaromoj, pri rokaj supraĵoj

.....

'1195 Kaj intermiksitis, laŭ la
vojaĝulkutimo, ; Ridon,
mokon pri aĵoj en patruja
limo. ....

'1196 Tamen ilin ĉirkaŭis la
litvaj, malhelaj ; Arbaroj,
seriozaj kaj mirinde belaj! –

.....

'1197 En krono de lupoloj, la
padoprunujoj; Kun freŝa,
paŝtistina ruĝiĝo, sorpujoj; .....

'1198 Aveluj', laŭ menado*,
kun verdaj sceptretoj, ;

Kvazaŭ uv-ornamitaj de
nuksaj perletoj; .....

'1199 Arbaridoj: kratagon
viburn' ĉirkaŭprenas; Rubuso,
nigran buŝon al framboj
premanta, ...

'1200 Per folioj sin arboj,
arbustoj mantenas, ; Kiel por
danc' fraŭlinoj, junular'
staranta .....

'1201 Ĉirkaŭ geedzoj. Meze
de l' rond' staras paro, ;
Levite, super tuta amas' de l'
arbaro, ...

'1202 Per ĉarmo de koloro,
graciec' talia; ; Betulo,
amatino – karpen', edzo ŝia.

.....

'1203 Plue kvazaŭ infanojn,
nepojn, maljunuloj ; Rigardas
en silento: jen fagoj, aĝuloj,

.....

'1204 Tie poploj, matronoj;
jen muske barbhora, ; Kun sia
giba nuko, kverko
kvinentjara, ...

'1205 Kiun apogas, kvazaŭ
rompitaj kolonoj, ; Kadavroj
de kverkavoj, kiuj iĝis ŝtonoj.

.....

„& 151-a parto:

'1206 Tadeuŝ', enuante, turnis
sin kaj movis ; Pro diskuto, en
kiu part-preni ne povis. ....

'1207 Kiam laŭdon de fremdaj boskoj kaj belecoj ; Sekvis, vice nomate, ĉiuj arbospecoj:

.....

'1208 La cipresa, oranĝa, oliva, migdala, ; Citrona, mahagona, juglanda, santala,

.....

'1209 Aloa, kakta, fika, eĉ fine hedera ; Kaj sonis glor' de ĉies formo, trunko, floro, ...

'1210 Tiam Tade' fariĝis ĉiam pli kolera ; Kaj ne povis reteni indignon de l' koro. ....

„& 152-a parto:

'1211 Li simplul', sed kapabla por naturadmiro, ; Rigardante arbaron, diris kun inspiro: .....

'1212 „En Vilna botanika ĝarden', mi atente ; Observis famajn arbojn, kiuj oriente .....

'1213 Kreskas, kaj en la suda bela ter' itala; Kiu el ili estas al niaj egala? .....

'1214 Ĉu fulmoforigiloj – aloaj bastonoj? ; Ĉu pigmeo, kun oraj globetoj, citronoj, ...

'1215 Mallonga, dikotrunka, kun laka folio ; Kiel virin' malbela, sed riĉa por tio? .....

'1216 Ĉu maldika, malgrasa kaj longa cipreso? ; Enea, ne malĝoja arbo, laŭ impresoj; .....

'1217 Ĝi aspektas malĝoje sur tomb'? Jen lakeo, ; Germano, en funebra kortega livreo, ...

'1218 Ne kuraĝante levi manojn, nek moveton ; De l' kapo, por neniel rompi etiketon. ....

„& 153-a parto:

'1219 „Ĉu ne pli bela nia honesta betulo, ; Ploranta kampulino, pro filo, mortulo, ...

'1220 Aŭ pro edzo vidvino, kiu manplektante, ; Ĝis al tero etendas harligon torente: .....

'1221 Muta malĝoj', stature ploras elokvente! ; Kial sinjoro Grafo, pentradon ŝatante, ...

'1222 Ne pentras arbojn, inter kiuj li mem sidas? ; Vere, pri vi najbaroj eble ŝerce ridas, ...

'1223 Ke, loĝante fertilan litvan ebenaĵon, ; Vi pentras rokoplennan ian dezertaĵon". .....

„& 154-a parto:

'1224 „Amiko, diris Grafo, estas belnatura: ; Formo, fon', materio, sed anim' – inspiro, ...

'1225 Kiun levas alsupre
fantaziflugiro, ; Kaj apogas
reguloj; gusto 'as poluro. ....

'1226 Ne sufiĉas naturo, nek ia
fervoro: ; Idealsferon flugi
devas nia koro! ....

'1227 Ne ĉio bela estas
pentrebla, ne ĉio! ; Vi sciiĝos
pli vaste el libroj pri tio. ....

'1228 Koncerne pentroarton:
pejzaĝoj bezonas ;
Vidpunktojn, grupojn, kunon,
ĉielon, ĝin donas ....

'1229 Italuj'! Do en pentra
arto, Italujo ; Estis, estas kaj
estos: pentristoj-patrujo! ....

'1230 Tial ekster Breŭgel-o*,
sed ne Van der Hell-o, ; Nur
pejzaĝisto, (nome estas du
Breŭgel-oj), ...

'1231 Kaj krom Rujsdal-o*,
kie, en tuta nordlando, ;
Ekzistis pejzaĝisto de unua
grando? ....

'1232 Do ĉielon!" –
„Orlovski* nia, estis ĝuste, ;
Telimen' interrompis,
Soplican' laŭĝuste, ...

'1233 (Tio estas Soplicoj-
malsano, laŭ scio, ; Ke, krom
patrujo, plaĉas al ili nenio.)
.....

'1234 Orlovski ĉiam vivis en
Petro-urbeto; Fama pentrist',

(mi havas skizojn en tableto):
.....

'1235 Li loĝis apud caro, kiel
en edeno: ; Graf', vi kredos? li
revis pri hejmoreveno! ....

'1236 Li ĉiam pri juneco sia
rememoris, ; Polajn: teron,
ĉielon kaj arbarojn gloris..."
.....

„& 155-a parto:

'1237 „Kaj li pravis! ekkriis
Tadeo fervore: ; Ĉiel' itala
estas, laŭ dir', ĉiuhore ....

'1238 Blua, pura, do kvazaŭ
akvoj glaciŝelaj; Ĉu vent',
malbonvetero, ne estas pli
belaj? ....

'1239 Ĉe ni, vi levu kapon:
kiom da vidaĵoj! ; Kiom da
scenoj, bildoj, ludas la
nubaĵoj! ....

'1240 Ĉiu nubo – alia: aŭtuna
ĉi tie ; Pluvegraveda rampas,
laŭ maldiligenta ....

'1241 Testudo, kaj delasas ĝis
ter', longostrie, ; Malplektitajn
harligojn da pluvo torenta; ....

'1242 Vento pelas hajlnubon,
al balon' similan, ; Rondan,
malhelebluan, meze
flavebrilan; ....

'1243 Granda bruo ĉirkaŭe,
vidu, eĉ en niaj ; Ĉiutagaj
nubetoj, ŝanĝoj estas kiaj! ....

'1244 Komence anseraro,
blankaj cignoj velas, ; Dorse
vent', kiel falko, ilin kune
pelas: .....

'1245 Ili premiĝas, kreskas –
nova mirindaĵo! ; Ricevas
kurbajn nukojn, dislasas
kolharon, ...

'1246 Elŝovante piedojn, sur
ĉielarkaĵo, ; Kiel ĉevaltabuno,
trakuras steparon; .....

'1247 Ĉiuj, arĝenteblankaj,
miksiĝis; – subite ; El koloj
kreskas mastoj, el kolharo –
veloj; .....

'1248 Tabun', en grandiozan
ŝipon transformite, ; Naĝas,
sen bru', sur blua eben' de
ĉieloj!" .....

„& 156-a parto:

'1249 Graf', Telimeno staris,
supren rigardante; Tade', per
unu mano al nubo montrante;
.....

'1250 Per dua manon premis li
al Telimeno. ; Jam pasis kelk-
minutoj de silenta sceno; .....

'1251 Graf' dismetis paperon
sur sia ĉapelo ; Kaj eligis
krajonon. Tiam, por orelo .....

'1252 Malagrable, aŭdiĝis
sonoril' biena; La silenta
arbaro iĝis bruoplena. ....

„& 157-a parto:

'1253 Graf', balancinte kapon,
seriozate ; Diris: „Ĉio
finiĝis sonorilasone! .....

'1254 Kalkul' de granda
penso, plan' de imageco, ;
Ludoj de senkulpeco, ĝoj' de
amikeco, ...

'1255 Konfidoj de la koro: ĉe
l' bronzosonoro, ; Ĉio sin
miksas, rompas, for
malaperante!" .....

'1256 Al Telimen' senteman
rigardon turnante: ; „Kio
restas?" li diris, kaj ŝi:
„Rememoro!" .....

'1257 Kaj volante konsoli la
malĝojan koron, ; Ŝi deŝiris
por Grafo neforgesofloron*.
.....

'1258 Grafo kisis ĝin kore kaj
fi2kisis ĉe l' sino;
Duaflanke, Ta/deo, post
arbedisklino, ...

'1259 Vidis, ke tra folioj, al li
brilas io: ; Tio estis maneto,
kiel blanklilio; .....

'1260 Li, kaptinte ĝin, /kisis;
en ĝi buŝo lia ; Dronis, kiel
a/belo en kalik' lilia. ....

'1261 Li eksentis mal/varmon
sur buŝ': ŝlosileton ; Li /trovis
kaj da blanka papero ruleton;
.....

'1262 Li metis ĝin en poŝon,
sciante nenion, ; Kion ŝlosil'
signifas: kartet' diros tion. ....

„& 158-a parto:

'1263 Sonoro ĉiam sonis; eĥe
el arbaroj ; Respondis mil' da
krioj kaj da bruofaroj. ....

'1264 Tio estis resonado de
serĉo, vokado, ; Signalo de
finita fungokolektado; ....

'1265 Ne resonado malĝoja,
enterig-aranĝa, ; Kiel ŝajnis al
Grafo, kontraŭe, tagmanĝa,
.....

'1266 Subtegmente, en
ĉiutagmezo, krianta, ; Al
tagmanĝo servistojn, gastojn
invitanta. ....

'1267 Tia kutim' antaŭe en
bienoj estis ; Kaj ankaŭ en la
domo de l' Juĝisto restis. ....

'1268 Do iris ar' portanta
bastajn skatoletojn ; Kaj, al
fin' de tuketoj, ligitajn
korbetojn ....

'1269 Kun fungoj; ĉe
fraŭlinoj, en la unu mano, ;
Volvita ventumilo kvazaŭ:
„arbarano”, ...

'1270 En dua, kunligitaj, kiel
kampfloretoj, ; „Trunkanoj”*,
kaj diversaj, „kolor-rusuletoj”.
.....

'1271 Vojski kun
„muŝomorto”. Kun mano
malplena, ; Flanke de
sinjoridoj, venas Telimena.
.....

„& 159-a parto:

'1272 Gastoj eniris orde, kaj
ronde ekstaris; ; Ĉe tabl'
unuan lokon Ĉambelano
prenis; ....

'1273 Laŭ aĝ', ofic' la digno
al li apartenis; ; Li irante, al
ĉiuj klinsalutojn faris. ....

'1274 Ĉe li, antaŭ Juĝisto,
Pastro Bernandina ; Di/ris
mallongan preĝon en lingvo
latina. ....

'1275 Oni donis la /brandon;
poste, sidiĝante, ; Ĉiuj manĝis
mal/varman supon, silentante.
.....

„& 160-a parto:

'1276 Oni tagmanĝis
eksterkutime trankvile, ; Sen
babil', kvankam mastro invitis
ĝentile. ....

'1277 Partianoj de hundoj
manĝis sendispute” ;
Morgaŭan vetbatalon
pripensante mute; ....

'1278 Granda pens' al silento
devigas la buŝon. ; Telimen”
alparolis ĉiam Tadeuŝon, ...

'1279 Ankaŭ devis turniĝi al Grafo sinjoro, ; Kelkfoje okuleti eĉ al Asesoro. ....

'1280 Same birdist' rigardas kaptilon, logante ; Kardelojn, kaj samtempe paserojn kaptante. ....

'1281 Tade' kaj Grafo estis feliĉaj, kontentaj, ; Ambaŭ esperoplenaj, do ambaŭ silentaj. ....

'1282 Graf' rigardis fiere al sia floreto, ; Kaj Tadeo ŝtelume palpis je l' poŝeto, ...

'1283 Ĉu ŝlosil' ne forkuris? Kaj turnis en mano ; Ne legitan karteton. Al la Ĉambelano ....

'1284 Juĝisto alverŝadis hungar-, ĉampan-vinon, ; Premis lin je genuoj, servis diligente, ...

'1285 Sed por interparolo ne havis inklinon. ; Videble ian zorgon li sentis.

„& 161-a parto:

Silente ....

'1286 Pasadis de manĝaĵoj kaj teleroj ŝanĝo, ; Kiam rompis enuan iron de tagmanĝo, ...

'1287 De gast' neatendita, subita enkuro; Arbarist' eĉ tagmanĝofinon ne atendis, ...

'1288 Kuris al mastro; montris mieno, staturo, ; Ke grava, nekutima novaĵo lin sendis. ....

'1289 Ĉiuj al li okulojn turnis. Li respiris ; Iomete kaj: „Urso, Sinjoro!” nur diris. ....

'1290 Reston ĉiuj divenis: el sia pranesto*. ; En arbaron post Njemen, traŝteliĝas besto, ...

'1291 Oni ĝin persekutu; tion sciis ĉiu, ; Kvankam nek konsiliĝis, nek pripensis iu; ....

'1292 Kuna penso montriĝis en vokoj subitaj, ; Vivaj gestoj, diversaj ordonoj donitaj, ...

'1293 Kiuj, el tiom buŝoj elirante kune, ; Tamen al unu celo rapidis komune.

„& 162-a parto:

'1294 „Vilaĝen rajdu! kriis Juĝist' al centulo!* ; Tagiĝe morgaŭ ĉaso! ĉiu volontulo. ....

'1295 Kiu iros kun lanco, de laboro tera* ; Kaj kvintaga servuto estos tutlibera”. ....

„& 163-a parto:

'1296 „Selu grizulon, diris
Ĉambelan' ekkrie; Galopu
mian domon kaj prenu el tie
.....

'1297 Du hirudojn*, la fame
ĉirkaŭe konatan ;
Hundoparon, Strapĉina kaj
Spravnik, nomatan*; .....

'1298 Ŝtopu al ili buŝojn kaj
en sakon ligu, ; Kaj ĉi tien
rapide sur ĉeval' venigu!" .....

'1299 – „Vanjka! kriis al
knabo Asesor' rus-tone, ;
Larĝan glavon Sanguŝkan tuj
akrigu bone; .....

'1300 Vi scias, kiu estas de la
princo dono; Kuglo estu en ĉiu
ŝargaĵo ĉe l' zono!" .....

'1301 – „Pafilojn, kriis ĉiuj,
igu en pretecon! ; Asesor'
ĉiam vokis: „Plumbon,
plumbopecon! .....

'1302 Kugloformil' en poŝo”.
– „Al prepost' buena, ; Diris
Juĝist', sciigu, ke, en fru'
matena, ...

'1303 Morgaŭ li legu meson
en kapel': oferto* ; Por
ĉasistoj; jen, meso de sankta
Huberto” . .....

„& 164-a parto:

'1304 Post donitaj ordonoj
fariĝis silente. ; Ĉiuj meditis,
ĉirkaŭrigardis atente, ...

'1305 Kvazaŭ iun serĉante; ĝis
rigardo kuna ; Ariĝis sur
vizaĝo de Vojski maljuna: .....

'1306 Jen tiel por elmarŝo
ĉefon serĉis oni, ; Kaj decidis
al Vojski estr-bastonon doni...
.....

'1307 Vojski stariĝis, volon de
ĉiuj vidinte, ; Kaj, per man'
serioze la tablon batinte, ...

'1308 El ĉebrusto orbrilan
ĉeneton ektiris, ; Kun
poŝhorloĝo, dika kiel pir', kaj
diris: .....

'1309 „Morgaŭ, duon' de
kvina, al arbarkapelo, ; Venos
ĉasistoj kaj la anar' de
ĉaspelo” . .....

„& 165-a parto:

'1310 Dirinte li foriris de tabl';
arbarestro ; Lin sekvis: ili
ĉason pripensos, aranĝos, ...

„& 166-a parto:

'1311 Kiel, post anoncita
batal' armeestro; Soldatoj
armilaron purigas kaj manĝos.
.....

'1312 Aŭ sur manteloj, seloj,
senzorge jam dormas, ; Dum

la ĉefoj en tendo batalplanon
formas. ....

„& 167-a parto:

'1313 Post manĝo, tago pasis
je hufumforĝado, ; Hundoj-
nutro, kolekto, armilpurigado;
.....

'1314 Vespere estis preskaŭ
neniu ĉetable; Eĉ partioj de
Falko kaj Stumpul', afable,
.....

'1315 Sian grandan disputon
forĝesinte plene, ; Prenis sin je
la brakoj: Rejent', Asesoro,
.....

'1316 Serĉas plumbon.
Ceteraj, lace de laboro, ; Iris
dormi, por frue vekigi matene.

„& 168-a parto:

'1317 Al Tade' oni donis en
domo ĉambreton. ; Li starigis
kandelon en la kameneton, ...

'1318 Simulis dormon, tamen
ne fermis okulon, ; Sed
atendis meznokton. Enue,
junulo .....

'1319 Ĉe fenestrovila
eltranĉo ekstaris, ; Por vidi,
kion nokta domgardisto faris.
.....

'1320 Kiam gardist' foriris,
Tade', elsaltinte, ; Fermis

fenestron, kaj al tero
kliniĝinte, ...

'1321 Laŭlonge de la muroj,
ŝtelume forpaŝis. ; Kien? Ĉi
tion densa noktvualo kaŝis. ....

'1322

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

.....

'49

.....

'

;)×

.....

„& -a parto:

'

**„& Libro kvara.
Diplomatiko kaj ĉaso:**

„& 165-a parto:

'1220 .... ..

.,& Libro kvina. Kverelo:

.,& Libro sesa.
Nobeletejo:

.,& ... .. -a parto:

'1820 .... ..

.,& ... .. -a parto:

'2274 .... ..

•
**,& Libro sepa.
Interkonsilo:**

,,& ... .. -a parto:
'2582 .... ..

,& Libro oka. Invado:

,,& ... .. -a parto:
'2858 .... ..

„& Libro naŭa. Batalo:

„& ... .. -a parto:

'3261 .... ..

**„& Libro deka.
Emigracio. Jacek:**

„& ... .. -a parto:

'3642 .... ..

•
**,& Libro dekunua. Jaro
1812:**

,,& ... .. -a parto:

**,& Libro dekdua. Ni amu
nin:**

,,& ... .. -a parto:

'4434 .... ..

... ..

'4865 ?

<&Notoj:

,& Libro unua – *Mastrumado:*

'1 La sendependa Polujo konsistis el du ĉefaj partoj: Pola Krono kaj Litvo. La pola poeto estis naskita "litvano", kion oni ne konfuzu kun "litovo", ano de la litova gento en parto de Litvo.

'4 En tuta Polujo estas konata la mirakla bildo de la Sankta Virgulino, troviĝanta en la monaĥejo sur la Hela Monto (Jasna Góra) en ĉenstoĥova (Częstochowa). En Litvo troviĝas la famaj miraklobildoj de la Dipatrino en la preĝejo super la "Ostra-Brama" (Pinta Pordego) en la ĉefurbo Vilno, kaj en la antikva kastelo de Nogrodek.

'7 Sian epopeon verkis Mickiewicz kiel politika elmigrinto en Parizo. La poeto mortis en eksterlando, neniam revidinte sian amatan hejmon.

'29 Kościuszko Tadeusz (1746 en Litvo – 1817 en Svisujo), pola generalo kaj ĉefa armeestro dum la nacia leviĝo en 1794.

'31 Rejtan Tadeusz, unu el la plej noblaj viroj kaj patriotoj polaj. Post la unua dispartigo de Polujo (1773) li finis vivon per sinmortigo en malespero kaj melankolio (1780).

'32 Fedon, verko de la greka filozofa Platon pri la senmorteco de la animo.

; Kato el Utika, roma brava kaj virta civitano; ne volante postvivi la pereon de la roma respubliko, li mortigis sin en Utika en 46 a. K.

'33 Jasiński Jakób, ĉefo de la pola leviĝo en Vilno kaj en Litvo, generalo en la nacia milito (1794). – Korsak Tadeusz, ĉefo de la ĝenerala leviĝo de la Vilna vojevodlando. Ambaŭ partoprenis en la nacia insurekcio de Kościuszko kaj pereis en la sanga batalo ĉe Praga (antaŭurbo de Varsovio) en 1794, defendante ĝin kontraŭ rusoj sub komando de Suvorov.

'36 Dombrowski-mazurko, kanto de la polaj legionoj, batalantaj sub generalo Dąbrowski, por Napoleon en Italujo (1797), la fama

Ankoraŭ Polujo ne pereis
(Jeszcze Polska nie zginęła).
Jen ĝia unua strofo:

„La Polujo ne pereis, dum ni
vive spiros; Kion fremda forto
prenis, ni per fort' akiros. ;
Marŝu, marŝ', Dombrovski, el
itala lando ; Al patruj' nin
gvidos via ĉefkomando!”

'76 Wojski (tribuno), antaŭe
en Polujo oficisto, kies devo
estis gardi la sekurecon en la
konfidita al li distrikto kaj
zorgi pri la edzinoj kaj infanoj
de la nobelaro dum la militoj.
Tiutempe (1811) la ofico estis
nur titola.

'88 Limjuĝo estis juĝo, kiu
ekskluzive decidis procesojn
pri bienlimoj. Ĝin plenumis la
ĉambelano (kamerestro),
supera oficisto de la distrikto,
en loko de disputo, kaj li
verdiktis, kolektinte ĉiujn
dokumentojn.

'90 Ĉambelano (kamerestro),
antaŭe supera dignulo kaj
oficisto en sendependa Polujo;
li plenumis devojn de la reĝa
kortego. La distrikta
ĉambelano juĝis limprocesojn
(vidu supre). Sub la rusa
regado tiu ĉi ofico perdis sian
signifon kaj restis nur titola.

'117 Kontuŝo (kontusz), longa
nobela supervesto kun
distranĉitaj manikoj.

'126 Vokisto (woźny), antaŭe
malsupera juĝa oficisto en
Polujo; lia devo estis disporti
juĝajn alvokojn, anonci
verdiktojn k.t.p. Tiun ĉi oficon
plenumis kutime la
nobeletaro.

'145 Polujo konsistis el
vojevodlandoj (kvazaŭ
provincoj, poste gubernioj),
kiuj dividiĝis en distriktojn.

'147 Juristoj, advokatoj kaj
iliaj lernantoj. La palestro estis
praktika lernejo de
leĝoscienco kaj advokateco.

'154 Monaĥo, kolektanta
almozon por sia monaĥejo.

'155 Chołodziec – manĝaĵo el
betfolioj kaj malvarma kremo.

'175 En Polujo estis la kutimo,
ke nobelaj junuloj, precipe
malpli riĉaj, iris al la
korteganoj de grandaj sinjoroj,
tie ili lernis la societajn
manierojn kaj prepariĝis por la
publikaj oficoj kaj por la
armea servo.

'191 Roma imperiestro (69–79
p. K.), kiu impostis la urinon,
aplikatan de fulistoj; li diris,
ke la mono (pecunia), de tie

devenanta, non olet (ne odoras).

'210 Nogajoj, tataroj el la nomada hordo apud la Azova maro.

'218 Koncernas la korupton de naciaj moroj, kiu antaŭiris la pereon kaj dispartigon de Polujo.

'219 Proksime al Vilno.

'220 Filo de reĝa pokalestro (podczaszy), titolo.

'221 La sakerfalkon are postflugas birdetoj; el tio devenas la pola proverbo: „Postkuri iun kiel sakerfalkon”.

'250 Vermo (Robak), kaŝnomo de l' monaĥo.

'263 Suvorov Aleksandro (1729-1800), rusa generalo. Post la malvenko de Kościuszko ĉe Maciejowice li ekokupis Pragon (1794), poste Varsovion. Li batalis ankaŭ venke kune kun aŭstroj kontraŭ francoj en Italujo (1799). La rusa popolo rakontis multe pri la sorĉaĵoj de Bonaparte kaj Suvorov.

'290 Asesoroj prezentis la distriktan vilaĝan policon kaj estis elektataj de la registaro aŭ civitanoj. Rejentoj

(notarioj) administris la kancelarion, gardis la aktojn kaj enskribis en ilin dekretojn kaj privilegiojn.

'311 Vilno, kiu havis faman polan universitaton, fermitan de rusoj en 1832; tie studis interalie Mickiewicz.

'346 Imitante la ĉasistan lingvon, la traduko uzas en ĉi tiu rakonto de la Rejento kelkajn senfleksiajn interjekciojn: Pel! – pelu, postkuru (voko al hundoj, liberigataj de la kondukrimenoj); tuj tuŝ! – preskaŭ tuŝas, jam estas tre proksime; salt! – faras salton; salt! salt! – faras du saltojn; sving! – svingas, turnas sin; kapt! – kaptas.

'380 Stanislavo Aŭgusto, lasta reĝo de Polujo (1764-1795).

'396 Niesiołowski Józef, grafo, lasta vojevodo de Novogrodek, prezidanto de revolucia juĝejo, dum la insurekcio, kiun kontraŭ Rusujo organizis en Litvo Jasiński (1794).

'399 Białopiotrowicz, Jerzy (Georgo), ŝtatviro ĉe reĝo Stanislavo Aŭgusto, lasta „Skribisto” de Litva Grand-Duklando, partoprenis ankaŭ

en la litva leviĝo kontraŭ rusoj en 1794.

'409 Lech, fabela prtotoplasto de leĥidoj (poloj), fondinto de la urboj Gniezno kaj Poznań.

'413 Reĝa tranĉisto (krajczy), antaŭe en Polujo kortega oficisto, plenumanta servon ĉe la reĝa tablo. Tiu ĉi ofico fariĝis poste nur titola.

'426 En Słuck estis fabriko, fondita de princo H. Radziwiłł en 1750, kie oni faris famajn orteksajn zonojn.

'437 Mallarĝa longforma libreto, en kiun oni enskribis la nomojn de la procesantaj partioj laŭ difinita ordo. Ĉiu advokato kaj ĉiu juĝa vokisto devis havi tian vokandon.

'441 Estraro de israelida komunumo.

'444 Malsupra vestaĵo, sur kiun oni metis kontuŝon (vidu antaŭe).

'448 Napoleon la I-a, Bonaparte, granda imperiestro de francoj (1804-1815), kiu militis en Egipto (1780) kaj en Sirio, kie lia generalo Kléber venkis turkojn sur la monto Tabor (1799); same li venkis aŭstrojn ĉe Marengo en Italujo (1800) kaj ĉe Ulm en Virtembergio (1805), kaj

aŭstrojn kaj rusojn ĉe Austerlitz en Moravio (1805), fine li marŝis kontraŭ Rusujon (1812).

'453 En senco de Rusujo; la nomo restis parte en la pola lingvo kiel mallongigo de la malnova nomo „Moskva Grand-Duklando”.

'460 Post la tria dispartigo de Polujo en 1795, polaj elmigrintoj, diskutinte en Eŭropo, pensis pri restarigo de la sendependeco de sia patrujo per armita forto. Henryk Dąbrowski, generalo en la insurekcio de Kościuszko, organizis en 1797, kun permeso kaj helpo de la franca registaro, en Italujo polan armeon (polajn legionoj) kaj preparis planon, por batale trapenetri kun ili en Polujon. Kiam tio ne sukcesis, li restis plue en franca servo, partoprenis honore en la itala milito kaj enmarŝis (1798) en Romon. Lia subkomanda generalo Kniaziewicz, kreinto de t.n. apud-danuba legiono, ricevis (1799) rekompence de siaj meritoj la distingitan komision enmanigi al la franca registaro la standardojn, konkeritajn de la tuta armeo ĉe la malamiko.

Malgraŭ la brilaj faroj ne plenumiĝis la esperoj, kiujn oni altigis al la legiooj. Francujo disigis ilin en 1801, kaj parton de ili, kontraŭ ilia volo, ĝi elsendis sub komando de princo Jabłonowski sur la insulon San Domingo, igante ilin viktimo de malsanoj kaj negraj bataliloj.

'467 Varsovia Duklando, tiam (1811) pola ŝtato sendependa kun saksa dinastio, estis formita de Napoleono en 1807, post lia venko je Prusujo kaj Rusujo, el tiuj partoj de Polujo, kiujn prusoj forprenis post la lasta dispartigo en 1795. Tiu ĉi Varsovia Duklando, nomita tiel laŭ sia ĉefurbo, ekzistis ĝis 1812, kaj post la Viena kongreso ĝi transiris, kiel Pola Reĝlando, sub la rusan sceptron.

& Libro dua – Kastelo:

'506 Oni ne forgesu, ke Mickiewicz, skribante tiujn vortojn, estis ekzilito el patrujo.

'518 El la latina: Leviĝu, knabo!

'578 Duonkapro (Półkozic), blazono, havanta en ruĝa kampo (ŝildo) azenan kapon

kaj super kasko (helmo) duonon de virkapro.

'591 Tablestro (stolnik), antaŭe en Polujo ofico, komence kortega, poste krona, al kiu estis ligita la devo servi al la reĝo ĉe tablo; homoj plenumantaj ĝin fariĝis kelkfoje senatoroj kaj Stanisław August Poniatowski, antaŭ kiam li fariĝis reĝo, estis litva tablestro.

'607 Leĝdona kunveno de delegitoj (parlamento).

'608 En malnovaj kasteloj oni starigis sur ĥorejo orgenon.

'610 Primaso, titolo de la Gniezna ĉefepiskopo en Polujo; li estis respektata kiel pola ekleziestro, unua princo en la ŝtato, kaj post la morto de reĝo – lia anstataŭanto.

'624 Ĉasestrino, edzino de la ĉasestro (łowczy), kortega reĝa oficisto, kiu devis zorgi pri konservado de la ĉasbestaro kaj pri la aranĝado de ĉasoj por la reĝo. Ĉi tiu ofico fariĝis poste titola.

; Kastelano, antaŭe supera oficisto en Polujo; li havis sidon en la senato kaj estis, laŭ digno, malsupera al vojevodoj, kun escepto de la Krakova

kastelano, havanta rangon antaŭ vojevodo, kaj de la Vilna kaj Trokia – egalaj al la vojevodoj.

'635 Nigra t.e. sango-supro, donita ĉe la tablo al fraŭlo svatiĝanta al fraŭlino, signifis rifuzon.

'637 Leĝo de la Tria de Majo, t.e. Konstitucio de la 3-a de Majo 1791, trovis kontraŭulojn en kelkaj grandsinjoroj polaj, kiuj samtempe kun Rusujo konspiris por nuligi ĉi tiun tre liberalan ŝtatan reformon povantan savi Polujon de minacanta fina pereco. Ili formis la kontraŭ-konfederacion (unuiĝon) en Targowica (1792) kun Feliks S. Potocki kiel ĉefo. Kontraŭ la rusa armeo, kiu invadis en Litvon kaj Ukrainon kaj estis subtenata de la Targovicianoj, marŝis princo J. Poniatowski, Kościuszko, Zająček kaj princo Ludoviko Virtembergia. La Tablestro ne apartenis al la perfiduloj – Targovicianoj.

'638 Moskvulo (moskowita, moskal), malnova nomo por grandruso, same kiel Moskvo por Grand-Rusujo (komparu la rimarkon 41).

'652 Karabelo, malpeza kurba sabro kun ornamita tenilo.

'664 Tiu ĉi verso signifas, ke la Tablestro havis en sia familio senatorojn (seĝojn senatorajn), virojn ornamitajn per ordenaj rubandoj kaj hetmanojn (kun komandestraj bastonegoj).

'668 Invado (zajazd), posedopreno de juĝe-rajtigito per helpo de armita nobelaro, kiu plenumis la juĝan verdikton anstataŭante la nesufiĉan policon.

'670 Tiu ĉi graso fiŝo rostiĝas laŭdire en propra graso.

'744 Vicinoj (wiczyny), grandaj riverŝipoj sur Njemen, per kiuj la litvanoj faris komercon kun Prusujo flosigante grenon kaj prenante interŝanĝe koloniajn komercaĵojn.

'754 Zrazoj (zrazy), stufitaj frapviando-ruletoj.

'756 Ukazoj – dekretoj, ordonoj en la nomo de la rusa imperiestro.

'773 Tio signifas, ke ili ne estas tiel proksimaj geparencoj, ke laŭ katolikaj ekleziaj reguloj (kanonoj) ili ne povus geedziĝi.

'805 Bolonjano, speco de italaj hundetoj; la vortoj „de hundino” kaj „sukino” estas samsignifaj.

'808 La casestra ŝerce-fantazia nomo „Kozodusin” signifas: Kaprinsufokanto.

'811 Vulgare anstataŭ „tiel proksime (de la rezidejo)”.

'815 Jegermajstro, casestro; policmajstro, poliestro en Rusujo.

'825 Mariage, speco de kartludo.

'830 Grandpolujo, la okcidenta parto de la lando, post la tria dispartigo de Polujo aparteninta al Prusujo.

'869 Antikva roma diaĵo.

'876 El la latina: Paco, paco, paco kun vi!

'886 Marŝalbastono, insigno de marŝalo, t.e. de seĝma prezidanto.

'908 Dominik, princo Radziwiłł, granda ŝatanto de ĉaso; li elmigris en la Varsovian Grand-Duklandon kaj proprakoste formis kavalerian regimenton, kiun li mem komandis. Li mortis en Francujo (1813). Kun li estingiĝis la vira linio de princoj en Ołyka kaj

Nieŝwież, plej eminentaj grandsinjoroj en Polujo, kaj eble en Eŭropo.

'909 Generalo Mejen distingiĝis en la nacia milito dum la tempo de Kościuszko. Ĝis nun oni montras en Vilno la remparojn de Mejen.

,& Libro tria – Koketado:

'937 Nomoj ŝerce-fantaziaj; kokosz – kokino, klukulino; jędyk (indyk) – meleagro.

'1053 La traduko imitas la popolajn nomojn; la botanikaj latinaj estas: Vulpino – cantharellus cibarius; arbarano – boletus edulis; ruĝulo – lactaria deliciosa (agaricus deliciosus); muŝomorto – agaricus (amanita) muscarius; rusuleto – russula; kaprido – boletus luteus; funeleteo – cantharellus aurantiacus; blankulo – lactaria piperata; polvulo – lycoperdon.

'1055 Unu el litvaj popolkantoj parolas pri fungoj militirantaj sub komando de „arbarano”.

'1085 Karneola – flavoruĝa.

'1091 Otiso, birdo granda kiel meleagro, malfacile alirebla.

'1092 Ĥaradrio, birdo vadanta, nestas en vastaj marĉoj.

'1111 Moknomo por
bienposedanto, vilaĝa
mastrumanto.

'1121 Piotrków, urbo en Pola
Reĝlando, estis en malnovaj
tempoj loko de kunvenoj kaj
kronlandaj sejmoj; poste
sidejo de la plej supera aŭ
Kronlanda tribunalo. – Dubno,
urbo en Volinio, antaŭe fama
per foiroj kaj kontraktoj
(negocaj interkonsentoj).

'1190 Tibur, urbo proksima al
Romo, hodiaŭa Tivoli; tie
loĝis la glora roma poeto
Horaco.

'1191 Pausilippo, monto fama
per grandega groto, proksime
al Neapolo.

'1198 Menadoj, virinoj el
sekvantaro de greka dio
Bakĥo, portis en manoj
bastonojn ĉirkaŭvolvitajn per
hedero kaj vinberaj branĉetoj.

'1230 Breughel, Brueghel Jan
(1568-1625), fama nederlanda
pentristo de pejzaĝoj. Lia frato
de helsche Brueghel pentris
scenojn inferajn.

'1231 Ruisdael Jakob, fama
holanda pejzaĝisto.

'1232 Orłowski Aleksander
(1777 en Varsovio – 1832 en
Petersburgo), fama pentristo
kaj desegnisto.

'1257 Miozoto.

'1270 Armillaria; pri ceteraj
fungoj komparu al rimarko
1053-a.

'1290 Pranestejo (matecznik),
nealirebla loko en arbarego,
kie la sovaĝaj bestoj naskiĝas
kaj vivas sendanĝere.

'1294 Centulo aŭ centestro,
estro super cent kabanjoj.

'1295 Deviga komunuma
laboro ĉe vojoj kaj pontoj;
servuto, laboro por
bienposedanto.

'1297 Speco de anglaj hundoj,
malgrandaj sed fortikaj,
servantaj en pelĉaso je granda
sovaĝa besto, precipe urso
(buldogoj).

; Spravnik, landa policestro,
kaj Strapĉi, speco de registara
prokuroro; rusaj oficistoj, kiuj
pro misuzado de sia povo estis
malamataj de civitanoj;
Strapĉina, la nomo de la
hundino

'1303 Oferto, mallongigo de
offertorium, dua parto de la
meso kun preĝoj por la
intencita celo

**,& Libro kvara – Diplomatio
kaj Ĉaso:**

97) Bjalovjeĵa
praarbarego en la Grodna
gubernio kun la vilaĝo
Białowieża. – Świtez, ^ĵ
pentinda lago en la
Novogrodeka distrikto, fama
pro la balado de Mickiewicz
Svitezja nimfo (Świtezianka).
– Ponary, montoj. –
Kuszelewo, vilaĝo
malproksime de Novogrodek

98) Mendog aŭ
Mindove, litva reganto en la
13-a jarcento; li celis al
unuiĝo de ĉiuj litvaj landoj
sub unu reĝa sceptro. –
Vitenes, litva duko, mortinta
komence de la 14-a jarcento; li
batalis dum la tuta vivo,
precipe kontraŭ la germanaj
Krucokavaliroj (krucistoj), por
konservi sian landon en tuteco
kaj sendependeco. – Gedimin,
Granda Duko litva (1315–
1341), patro de Kiejstut kaj
Olgierd kaj avo de Vitold kaj
Vladislavo Jagiełło, kiu
alpreninte la bapton kaj
edziĝinte kun Jadviga, nepino
de la pola reĝo Kazimiro la
Granda, lasta vira posteulo de
la Piasta dinastio, donis
komencon al la Jagiellona
dinastio, reganta en Polujo de
1386 ĝis 1572. Litvo doninte

al la Pola Krono sian dinastion
kaj akceptinte kun la roma,
katolika kristaneco la polan
kulturon, post la libervola
unuiĝo de ambaŭ ŝtatoj, nacie
tute kunkreskis kun Polujo kaj
dum perfortaj dispartigoj de la
komuna pola ŝtato kaj poste,
Litvo refoje heroe kunbatalis
por la restarigo de ĝia tuteco
kaj sendependeco. Multaj el la
plej eminentaj polaj viroj estis
litvaj poloj.

99) Laŭ tradicio
Gedimin havis sur la Ponara
monto sonĝon pri fera lupo kaj
laŭ konsilo de Lizdejko
(ĉefpastro de la idolana
Litvujo) li fondis la urbon
Vilno, ĉe la enfluo de la rivero
Vilejka en Viljon

100) La unuaj fondintoj
de Romo: Romulo kaj Remo

101) Zigmunto Aŭgusto,
lasta pola reĝo el la Jagellona
dinastio; li regadis de 1548 ĝis
1572 kaj estis levita laŭ
antikva kutimo sur la tronon
de la Granda Litva Duklando;
li ligis al zono glavon kaj
kronis sin per kolpako (alta
pinta ĉapo velura kun

zibelpelta borderaĵo). Li estis fervora ĉasisto.

102) En la Rosień-distrikta vilaĝo Bordzie, bieno de la litva „Landskribisto” Paszkiewicz, kreskis kverko konata laŭ la nomo Baublis, kiu en idolanaj tempoj estis pie adorata kiel sanktaĵo. En la interno de tiu elputrinta grandegulo (forhakita en 1812), ŝtatviro Paszkiewicz aranĝis muzeon de litvaj antikvaĵoj.

103) Proksime al la Novogrodeka paroĥejo kreskis antikvaj tilioj; multaj el ili estis forhakitaj ĉirkaŭ 1812.

104) Czarnolesie, vilaĝo, en kiu loĝis Jan Kochanowski (1530-1584), plej eminenta poeto pola en la 16-a jarcento. Sub branĉegoj de tilio, kiu ĉirkaŭombris lian domon, li ofte meditis kaj verkis multajn siajn belegajn poemojn, interalie la famajn korskuantajn elegiojn: *Treny post la morto de sia plej amata filineto Urszula*.

105) Koncernas la ukrainan polan poeton Seweryn Goszczyński (1801–1876), kaj precipe lian poezian rakonton *Kanjova Kastelo* (Zamek Kaniowski), kiu laŭ la enhavo kaj karaktero estas vera kozaka kanto, plena de malserena, grandioza spirito de la stepoj.

106) *Driado*, antikva greka nimfo loĝanta en arbo.

107) *Tiro*, urbo en antikva Fenicio.

108) *Hiramo*, reĝo de Tiro, ŝatanto de grandiozaj konstruaĵoj, estis en rilatoj kun Salomono, kiu konstruis la faman templon.

109) *Temas pri turo en la itala urbo Pisa*. La turo estas 54 metrojn alta kaj 5 metrojn klinita.

110) *Cices*, fadenoj; ĉi tie oni parolas pri tefilim, leda skatoleto kun la diaj Dek ordonoj.

111) Kolomijkoj (kołomyjki), rutenaj kantoj, kiel la polaj mazuroj aŭ mazurkoj (t.e. mazuretoj).

112) Aŭzonoj, antikva loĝantaro de la sudokcidenta parto de Italujo; ĉi tie en senco de Italujo. La kanto estas marŝo de Dąbrowski, kies komenco troveblas en la rimarko 9.

113) Loko honora, originale pokucie: loko, kien antaŭe oni starigis la domajn diojn kaj kie ĝis nun la rusoj pendigas la bildojn de sanktuloj. Tie litva kampulo sidigas sian gaston volante lin honori.

114) El la latina: plej respektinda.

115) Kovno, urbo komerca en Litvo, ĉe la riveroj Vilja kaj Njemen. Ĉi tie, en 1819, la 21-jara Mickiewicz estis instruisto gimnazia.

116) Częstochowa apartenis tiam (1811) al Varsovia Duklando (komparu

la rimarkon 43). Pro la rusa-franca milito la litvanoj esperis, ke Napoleon kiel venkanto reunuigos Litvon kun Polujo kaj restarigos la polan regnon en la antaŭaj limoj.

117) La rusa eklezio; tio signifas: Litvo estas sub rusa regado.

118) Registara gazeto eldonata tiam en Vilno.

119) Mitro, princa krono super princa blazono.

120) Por dokumenti sian sindonecon al la nova religio, la konvertitoj kutimis meti krucon en la familian blazonon.

121) Poraj – la blazono de Mickiewicz – havis blankan rozon sur ruĝa ŝildo.

122) Strykowski Maciej, pola historiisto, vivinta en la 16-a jarcento.

123) Gdańsk, urbo apud Vistulo, ĉe la Balta maro, ekokupita de prusoj post la dua dispartigo de Polujo (1793). En 1807 la urbo kapitulaciis al la franca marŝalo Lefebvre.

124) Sukmano, vilaĝana drapsurtuto; ĉamaro aŭ ĉamarko, pola laĉvesto; taratato aŭ taratatko, mallonga pola kapoto kun laĉoj kaj franĝoj.

125) En la batalo ĉe Auŝtritz (1805), en kiu Napoleon venkis la aliancan armeon aŭstro-rusan sub komando de Kutuzov, ĉeestis persone la imperiestroj Franco la II-a kaj Aleksandro la I-a kun sia frato Grand-Duko Konstanto.

126) Kvesti, kolekti almozon por bonfara celo; ĉi tie por monaĥejo.

127) Standardestro (chorąży), antaŭe en Polujo ofico krona, kortega, aŭ landa. Dum grandaj solenaĵoj, militoj k.t.p. la standardestroj portis

standardon ŝtatan aŭ landan. Poste ĉi tiu ofico fariĝis titola.

128) Gulo, speco de urso.

129) Laŭ popola opinio, la bekoj de grandaj rabobirdoj en maljuneco ĉiam pli kurbiĝas kaj fine la supra pinto fleksiĝinte fermas la bekon kaj la birdo mortas de malsato.

130) Efektive oni neniam trovas skeleton de mortinta besto.

131) Birdeto, malgrandkalibra pafilo, en kiun oni metas malgrandan kuglon. Bonaj ĉasistoj el tiaj pafiloj trafas flugantan birdon.

132) Kutime Miĉjo (Misjo) nomo donata ŝerce al urso.

133) Serpentino, sabro kurbigita.

134) Vidu la rimarkon 123.

135) En boteloj de Gdanska brando (likvoro) estas funde oraj folietoj.

136) Kirejko, turka surtuto kun pelta subaĵo.

137) Vojski aludas ĉi tie la epopeon Eneido de la fama roma poeto Publius Vergilius Maro.

138) Aŭdiloj – oreloj de leporo; saltiloj – piedoj de leporo, laŭ pola lingvo ĉasista.

139) Vergilio, vidu la rimarkon 137.

140) Dido, filino de la reĝo de Tiro, devigite forlasi la patrujon, venis sur la bordon de Afriko, kie ŝi elpetis ĉe la reĝo tiom da tero por fondo de loksidejo, kiom kovros bova felo. La reĝo konsentis; tiam Dido tranĉigis la felon en maldikajn strietojn kaj ĉirkaŭzonis per ili grandan spacon, sur kiu ŝi konstruis la

urbon Kartago. – Vojski eraris parolante, ke li legis tion en verkoj de Vergilio, ĉar ĉi tiu priskribo, kvankam Vergilio multe parolas pri Didono, ne troviĝas en lia Eneido. La maljunulo verŝajne sciiĝis pri tio el iaj klarigoj al Eneido.

141) Skuiĝanta veturileto.

Libro kvina – Kverelo

142) Vidu la rimarkon 16.

143) Enkondukis, enportis (leĝe).

144) Originale: Kiel Filip el Konopie t.e. malĝustatempe (proverbe). Laŭ tradicia klarigo de la proverbo iam la parlamenta delegito „Filip el Konopie” komencis dum kunsido paroladon, kiu tute ne koncernis la objekton de la debato. La delegitaro laŭte ekridis kaj la malĝustatempa ekparolo fariĝis proverba. Ĉar leporon oni nomas ankaŭ en kelkaj distriktoj „Filipo”, kaj

„Konopie" signifas „kanabo”, do la proverbo povas esti simple klarigata kaj ĉi tiun pli simplan klarigon sekvas la traduko.

145) Lida kaj Oszmiana, urboj en Litvo.

146) Originale: „mutigi” estas „germanigi” (mutuligi), vortludo malfacile imitebla, ĉar en slavaj lingvoj, laŭ „muta” – niemy, la nomo de germano (Niemiec) signifas popol-etimologie „mutulo”; kvankam aliparte ekzistis iam apud Rejno la germana gento de „nemetoj”.

147) Citaĵo evangelia, proverbe kiel esprimo de mirego.

148) Naliboki, urbeto en Litvo, en la distrikto Oszmiana.

149) Duko Karlo de Nassau-Siegen (1745-1808), fama militisto kaj aventuristo. Li estis rusa admiralo kaj venkis turkojn ĉe Lemano; poste li estis venkita de

svedoj. Kelkan tempon li restadis en Polujo kaj havis polan civitanecon.

150) El la latina: spolia opima – venkosignoj, akiraĵoj.

151) Ŝlosisto (klucznik) kaj noktuo (puszczyk) donas en la lingvo pola riman asonancon, formante tiel vortludon malfacile imiteblan. Por tio la Ŝlosisto en sia respondo vortludas kun noktu' kaj nokte en la verso 622.

152) El la latina: vulgo – ordinare, kutime.

153) Obdukcio, ago de juĝa oficisto, de li protokole farita.

154) Vizio, ofica vokista rigardado de la loko kaj de la faritaj tie malutiloj.

155) Brzechacz, bojanto, kalumnianto, vortlude kun la samradika nomo de la Vokisto Brzechalski

156) El la latina: mores – moroj; deca konduto, respekto. La senco de la frazo estas: „Mi vin punos”.

157) Speco de sabro, tranĉa kaj pika armilo, iom kurbigita.

158) Duonĉano, parto de ĉano, subtenanta en fajroŝtonaj pafiloj la ŝtonon.

159) Avoj (Dziady), festo de mortintoj, litva popola festo, konservita el idolanaj tempoj kelkloke ĝis hodiaŭ, por honori la animojn de mortintaj parencoj. La sorĉisto (guŝlarz) invokis la spiritojn kaj oni ilin regalis per manĝo kaj trinkaĵo. – Tiu ĉi festo formas la centron de Dziady, unu el la plej sublimaj poeziaj verkoj de Mickiewicz. Fragmento el tio, Improvizacio de Konrad, ekzistas en Esperanto.

'744 La Ŝlosisto ne komprenas la stilon de la Grafo. Same kiel tiu li konfuzas ĵokeojn kun lakeoj, li ne konas la vorton „vasaloj” (wasale) kaj anstataŭigas ĝin per „vonsaloj” (własale), kiuj

signifas lipharulojn kaj estas sinonimo de nobeloj flegantaj grandajn lipharojn.

161) Zaścianek aŭ Okolica oni nomas en Litvo nobeletaran kolonion por diferencigo de kampulara vilaĝo. La fierajn nobeletojn-lipharulojn ni vidis jam en la drinkejo de Jankjel en la Libro Kvara. La ŝerce-fantaziaj nomoj de la nobeletejoj Rzezikowo, Ciętycze, Raĵbanki aludas la batalemecon de iliaj loĝantoj (ĉar rzezik – tranĉeto, tranĉilo; cięty – tranĉita, akra, tranĉema; raĵbanka – eta hakado, sabrado: nur Dobrzyn devenas de dobry – bona).

162) Vidu la rimarkon 124.

163) Konfederatka, kvarangula ĉapo kun borderaĵo el ŝafida pelto.

Libro sesa – Nobeletejo

164) Nomaro de la juĝataj aferoj.

165) Depreki – peti pardonon.

166) Targovico, t.e. la ĉefoj de la Targovica Konfederacio, formita kontraŭ la Maja Konstitucio (komparu la rimarkon 54). La Targovicianoj opiniis, ke Jacek Soplica, la mortiginto de la Tablestro, estis ilia partiano kaj rekompence por lia faraĵo ili donis al Soplicoj parton de bienoj, restintaj post la mortigito, kiu apartenis al la Maja Konstitucio. Tiu ĉi favoro de la Targovicianoj estis kvazaŭ makulo sur la Soplica familio. La klarigo sekvas ne pli frue ol en la Libro Dekaj.

167) En la jezuitaj mezaj lernejoj (kolegioj) la klasoj estis nomataj laŭ ĉefa instruata latina objekto: gramatiko, sintakso, poezio, retoriko (elokventeco).

168) Kisjel (acidaĵo) estas litva manĝaĵo, speco de gelato preparata el avena pasto, kiun oni lavas per akvo, ĝis kiam ĉiuj farunpartetoj estas forigitaj. El tio devenas

la supra proverbo pri malproksima parenceco. Ĉi tie ĝi signifas: La Grafo estas tre malproksima parenco de Horeŝkoj; li havas en si malmulte da Horeŝka sango.

169) Princo Józef Poniatowski, naskiĝinta en 1763, estis nevo de la reĝo Stanislavo Aŭgusto, generalo de la pola armeo, post la enmarŝo de Napoleono la I-a en Polujon ĉefestro de nacia gvardio kaj organizanto de nova armeo pola; li pereis heroe ĉe Leipzig en la rivero Elster (1813).

170) Krono estis nomata Polujo por diferencigo de Litvo.

171) En 1807 Napoleono la I-a faris kun Prusujo kaj Rusujo en Tilsit (Tylża) apud Memel (Njemen en Prusujo) pacon, ĉe kiu estis fondita la Varsovia Duklando; Litvo restis ĉe Rusujo

172) Postkuro (Pogoń), blazono de Litvo: kavaliro sur ĉevalo en plena kuro.

173) Samogitujo (Žmudź): parto de Litvo, apud la Balta maro, havas urson en la blazono.

174) Vilno; vidu la rimarkon 99.

175) Królewiec, germane Königsberg.

176) Barono Louis Bignon, diplomato, publicisto kaj historiisto franca; li estis ĉe flanko de Napoleono la I-a kaj loĝis en Varsovio (1811–1813). Pri princo Józef vidu la rimarkon 169.

177) Kałamaszka, veturileto kun tili-ŝela plektaĵo. Dum la litero „l” havas en la pola lingvo, kiel en Esperanto molan sonon, „ł” sonas kiel „l” kataluna, aŭ bulgara. La transskribo anstataŭas „ł” per la simpla „l”, kvankam oni povus ankaŭ skribi „ŭ” (ekz. kaŭamaŝko), ĉar multaj poloj la strekitan „ł” tiel nekorekte elparolas.

178) Tradi – ofice forpreni havaĵon de ŝuldanto kaj doni ĝin al kreditoro en posedon.

179) Wołodkowicz, aventuristo, post multaj malpacaj skandaloj estis kaptita en la urbo Mińsk kaj mortpafita laŭ tribunala verdikto.

180) Johano la III-a Sobieski, reĝo de Polujo, liberiginto de Vieno kontraŭ turkoj, regadis de 1647 ĝis 1696.

181) Originale: Ĝeneralan moviĝon per vergoj (branĉetaĵo, wici). Por kunvoki ĝeneralan enarmeigon la reĝo ordonis en ĉiu paroĥejo starigi altan stangon, ĉe kies pinto estis fiksita balailo aŭ branĉetaĵo. Tio estis nomata: „disdoni branĉetaĵon”. Ĉiu plenkreskinta nobelo havis la devon aperi senprokraste, por ne perdi sian nobelecon, ĉe la vojevoda standardo

182) Pola; komparu la rimarkon 34.

183) Tero Dobĵina, distrikto (hodiaŭ Lipna) en Mazovio, prapola lando kun la centro Varsovio. La mazovianoj estas nomataj mazuroj. La Dobĵinanoj, enmigrintaj el Mazovio en Litvon, donis la nomon Dobĵin (Dobrzyn) al sia nobeletara kolonio; la nomo Dobrzyński signifas Dobĵina.

184) Sanktulo adorata en la Kronlando (t.e. en Polujo).

185) Povas formi en la lingvo polan vortludon, ĉar la pola nomo de kuniklo (latine cuniculus) królik signifas ĝuste „reĝeto”, laŭ germana antikva künigel (Königlein).

186) Sabroj el la tempo de Zigmuntoj, reĝoj de Polujo.

187) Armaturo, armaĵo kaj partoj al ĝi apartenantaj ĉirkaŭ la blazono.

188) Mars, antikva dio de milito; Venus, diino de beleco kaj amo; al ŝi estis dediĉitaj la ame kverantaj kolomboj.

189) Bunĉuko, ĉevalvosto, pendigita sur lancotenilon, estis uzata en la turka armeo kiel hetmana (armeestra) insigno. La ĉi tie menciita devenis el la Viena ekspedicio de Sobieski kontraŭ turkoj en 1683.

190) Antikvaj romaj diaĵoj: Ceres, diino de grenoj kaj bonrikoltoj; Pomona, zorgantino de fruktaroj kaj ĝardenaj arbustoj; Flora, diino de printempo kaj floroj; Vertumnus, dio de fruktoj.

191) Ano de la Bara konfederacio, t.e. de la armita ligo, kiun la pola nobelaro formis en la Podola urbo Bar en 1768 kontraŭ la malforta, ŝanceliĝema reĝo Stanisław Poniatowski kaj liaj rusaj aliancanoj, kiuj lastaj permesis al si indignigantajn perfortaĵojn en Polujo.

192) Damaska karabelo, fama speco de sabroj el vejnstria ŝtalo, faritaj en la malgrandazia urbo Damasko.

193) Antoni Tyzenhaus, litva trezoristo, t.e. financa ministro de la Litva Grand-Duklando, fama disvastiganto de industrio kaj fondinto de kelkaj instruaj institutoj en Litvo, mortis en Varsovio (1785).

194) Grafo Aleksander Pocij subtenis malavare polajn elmigrintojn kaj la legiojn. Dobrzyński defendis lin, kiam Suvorov konkeradis Pragon (vidu la rimarkojn 8 kaj 27).

195) Vidu la rimarkon 60 pri „vicinoj”.

196) Pia kanto matena, populara en tuta Polujo. Jen la unua strofo (laŭ Karpiński): „Ĉe matena sunradio: – Vi laŭdatu, granda Dio! Ĥore kantas elementoj, – Oceanoj, kontinentoj.

Kaj de homo, por favora – Donacaro ĉiuhora.

Al Kreinto kaj Savanto, – Ĉu ne sonus laŭda kanto?”

197) Legu la rimarkon 36.

198) Bryczka, vojaĝveturilo; pri kałamaszka vidu la rimarkon 177.

Libro sepa – Interkonsilo

199) La rivero, ĉe kiu estas situata la urbo Poznań de la samenomata grandpola duklando.

200) Vidu la rimarkon 123.

201) Grafo Józef Grabowski, posedanto de la bienoj Łuków en la grandpola Poznana Duklando; dum la Napoleonaj militoj li estis kolonelo de la generala stabo, poste li ludis grandan rolon en la publika vivo de la Duklando. En Łuków,

proksime al la urbo
Obiezierze, gastis Adam
Mickiewicz kun sia frato
Franciszek.

202) Jenio, urbo apud la
rivero Saale, memorinda pro
la decida batalo, en kiu (1806)
Napoleon la I-a venkis
prusojn.

203) Titoloj de germanaj
oficistoj.

204) El la germana: Ho
sinjoro Dio, ho ve!

205) Herr – sinjoro;
Haarzopf – harplektaĵo,
portata tiam de oficiroj.

206) Pregel, Pregola,
rivero, ĉe kiu situas
Królewiec.

207) Armita unuiĝo de
nobelaro sub estr-bastono, t.e.
sub prezido de marŝalo
elektita.

208) Mallonga, laŭ
modo internacia.

209) Antaŭaj parolintoj;
la fremda vorto lasita ĉi tie
intence laŭ originalo.

210) Famaj estis
siatempe la kontraktoj aŭ
kunvenoj en Kijovo kaj
Minsk; en certaj templimoj ili
okazis por farado de diversaj
ĉiuspecaj interkonsentiĝoj,
precipe pri komerca foiro.

211) Babina Respubliko.
En 1568 fondis pola nobelo,
nome Pŝonka, en sia bieno
Babin ĉe Lublin, satiran
societon, kiu ricevis la nomon
de Babina Respubliko. Ĝi
vapis la morojn de
samtempoj kaj sendis al ĉiu,
kiu distingiĝis per difekto aŭ
malsaĝeco, diplomon, per kiu
li estis akceptita en la
respublikon kaj ricevis en ĝi
oficon: „Kuracfuŝulo” fariĝis
kuracisto, „timulaĉo” –
armeestro, „disipulo” –
ekonomio.

212) Trakto, landvojo,
kuniganta grandajn urbojn
(ŝoseo).

213) Vortoj sonimitaj,
signifantaj sensencan bruon.

214) Vortoj sone
imitantaj la skermadon.

215) Skribistoj (pisarze),
oficistoj en malnova Polujo,
apartaj por la Krono kaj Litvo;
ili laboris flanke de reĝoj kaj
kancelieroj kaj kun ilia scio
eldonis aktojn kaj diplomojn.

216) Plej malalta (unua
komenca) klaso en lernejo.

217) Vidu la rimarkon
69.

218) Malsupra ĉapeto,
ne deprenata de la kapo

219) Jegroj, ĉasistoj; la
germana vorto, uzata en la
rusa armeo.

220) Bielica, urbeto
apud Njemen.

221) Łosośna, alfluo de
Njemen.

222) Infanoj, pola etiga
formo laŭ la hebrea baĥur
(junuloj); fein – bele (el la
germana).

223) Vidu la rimarkon
60.

224) Marŝaleco,
administrado de la domo kaj
servistaro.

225) Piara konvikto,
edukejo kaj instruejo,
administrata de pastroj Piaroj,
estis tiutempe plej bona
instituto de publika edukado
en Polujo. – „Vikto” –
vivteno, nutraĵo.

226) Promovi – antaŭen
ŝovi, levi sur pli altan
pozicion.

227) Plej delikata kaj
plej bona faruno en la tuta
lando devenis el mueliloj en
Marymont apud Varsovio.

228) Sak, bovida ledο,
sinonimo de stultulo.

229) Ekzekvi – plenumi
juĝe

230) Plusk, plask –
vortoj sone imitantaj
plaŭdadon, laŭ originalo.

231) Ŝarĝa veturigilo.

232) Zan kaj Czeczot
estis universitataj kolegoj kaj
amikoj de la poeto, do li metas
ĉi tie iliajn nomojn apud la sia.

Libro oka – Invado

233) Harmoniko, ĉi tie
muzika instrumento,
konsistanta el vitraj diskaj kaj
rulo (aŭ sfero), kiu turniĝante
kaj tuŝante disketojn eldonas
sonojn.

234) Harpo de Eolo,
korda instrumento muzika,
kiun tonigas ekblovoj de
vento.

235) La steloj hodiaŭ
nomataj „Ĝemeloj”
(Dunaskitoj).

236) Kribrilo,
konstelacio nomata
„Harplektaĵo de Bereniko”.

237) Davida veturilo,
konstelacio nomata de
astronomo „Granda Urso”.

238) Satano, ĉefdiablo.

239) Estis la kutimo
pendigi en preĝejoj la
elfositajn skeletojn, kiuj laŭ
opinio de la popolo estis ostoj
de grandeguloj. – Mir, urbo en
Litvo.

240) Memorinda kometo
el 1811.

241) Puzyna Elżbieta,
fama fondintino kaj
subtenantino de la astronomia
observatorio en Vilno, mortis
en 1767.

242) Pastro Poczobut
Odolanicki (1728-1810), fama
astronomo pola, eldonis la
verkon Pri zodiako en
Dendera kaj kunhelpis per siaj
astronomiaj observoj al

Lalande ĉe liaj kalkuloj pri rondo de la luno. Poczobut estis profesoro kaj rektoro de la Vilna Akademio (1764-1799). Lasinte sian instruistan okupon li revenis al la societo de Jezuitoj en 1808.

243) Jan Śniadecki (1756-1830), eminenta matematikisto kaj astronomo pola, profesoro de la Krakova, kaj post Poczobut rektoro kaj profesoro de la Vilna akademioj.

244) Karoso, kovrita kaleŝego.

245) Branicki Franciszek Ksawery, granda hetmano kronlanda, kaj poste generalo rusa; li estis apud Feliks Potocki kaj Seweryn Rzewuski unu el la formintoj de la Targovica konfederacio (komparu la rimarkon 54).

246) Jassy, urbo en Rumanujo; en 1792 kunveturis tien la Targovicianoj.

247) Leŭtenanto de kirasa signo, rango oficira ĉe t.n. kirasaj standardoj en la pola armeo.

248) Turkaj armeoj, marŝantaj kontraŭ Vieno.

249) Pastro Bartochowski, jezuito, dediĉis sian laŭdan poemon sub la titolo Fulmen Orientis al reĝo Johano la III-a, post lia reveno el la Viena ekspedicio.

250) T.e. princo Adam Kazimierz Czartoryski, ĉefestro de podolaj landoj, civitano meritplena por patrujo. Li naskiĝis en Gdańsk (1734) kaj mortis en Sieniawa (1823).

251) La duelo de la duko de Nassau (komparu la rimarkon 149) kun tigro en Libio resonadis tiam en ĉiuj gazetoj eŭropaj.

252) Ĉefo de samregulaj monaĥejoj en monaĥeja provinco

253) El la latina: En danĝero de morto.

254) Meduzo – ĉe antikvaj grekoj – fabela, monstra virino kun serpentaj haroj kaj rigardo ĉion ŝtoniganta.

255) Ŝwitezianka – laŭ popola famo, sur la bordoj de la lago Ŝwitez (vidu la rimarkon 97) montriĝas nimfoj, kiujn la popolo nomas Svitezjankoj t.e. Svitezjaninoj.

256) Sinjorinoj, fraŭlinoj (france kaj internacie), laŭ originalo.

257) Leĝa enkonduko.

258) Tiuj vortoj estis diritaj de la Ŝlosisto per ŝerce imitita malbona latinaĵo, laŭ uzata tiam en juĝejoj, kiu enhavis ofte polajn esprimojn kun latinaj deklinaciaj finaĵoj. La frazo signifas: „kun boskoj, arbaroj kaj limoj, kampuloj, vilaĝestroj kaj ĉiuj aĵoj, kaj kelkaj aliaj”.

259) Manlius, brava militisto, post invado kaj dezertigo de Romo per Galloj en 389 a. K. savis antaŭ ili Kapitolon (Roman kastelon kun templo de Zeŭso) vekite per krio de sanktaj anseroj

260) Speco de koboldo aŭ malbona spirito.

Libro naŭa – Batalo

261) Kunvoko de armeo.

262) Flava Libro, tiel nomata laŭ kovrilo, estis barbara libro de rusaj militaj leĝoj. Ofte dum paca tempo la registaro anoncis tutajn provincojn kiel estantajn en milita stato kaj laŭ la Flava Libro donis al armea komandanto plenan povon pri la havaĵo kaj vivo de loĝantoj. Tiel ekde 1812 ĝis la revolucio (1831) tuta Litvo dependis de la Flava Libro, kies plenumanto estis la Grand-Duko tronsekvanto.

263) Antaŭuloj, prapatroj.

264) Pastro Józef Baka, jezuito, vivanta en la 18-a jarcento, verkis la poemon Rimarkoj pri morto neevitebla, al ĉiuj komuna, el kiu Mickiewicz citas ĉi tie kelkajn versojn.

265) Brokato, orteksaĵo. – Skarlato, skarlatkolora teksaĵo, metafore en la senco de reĝa aŭ kardinala digno.

266) El la germana: Dekunu-dekdu (kartludo).

267) Sukinsyn (hundinfilo), insulta vorto rusa.

268) Tasako – larĝa glavo; sturmako – pafilo kun larĝa tubo ĉe elfluga aperto.

269) Kruca arto, sabrado dekstren kaj maldekstren, kvazaŭ krucforme.

270) Kaporalo, instruanta rekrutojn.

271) Praporŝĉik, la unua rango oficira en la rusa armeo tiutempe.

272) La litva maczuga estas farata laŭ sekvanta maniero: oni elektas junan kverkon kaj ektranĉas ĝin de supre ĝis malsupre per hakilo, por vundi supraĵe la arbon, distranĉante la mukŝelon. En tiujn entranĉaĵojn oni enmetas akrajn silikojn, kiuj post kelka tempo enkreskas en la arbon kaj formas malmolajn tuberojn. La „maĉugoj” prezentis dum idolanaj tempoj la ĉefan armilon de la litova piedira armeo. Oni uzas ilin ĝis nun kaj nomas nasieki (tuberbastonegoj).

273) Post la leviĝo de Jasiński, kiam la litvaj armeoj cedis en direkto de Varsovio, la rusoj proksimiĝis al la forlasita urbo Vilno. Generalo Dejov, fronte de la stabo, rajdis tra la Pinta Pordego en la urbon. La stratoj estis malplenaj, la loĝantaro enfermis sin en la domoj. Tiam iu urbano, rimarkante kanonon forlasitan en strata angulo, ŝargitan per kartoĉoj, turnis ĝin al la pordego kaj

elpafis. Ĉi tiu unu pafo savis tiam Vilnon. Generalo Dejev pereis, kun li kelkaj oficiroj; la restintoj, timante embuskon, forcedis de la urbo. La nomo de tiu urbano ne estas certe konata.

274) Indulgo, konservo de vivo soldata.

275) Ĉefserĝento.

276) Cnicus benedictus aŭ centaurea benedicta, kuraca kreskaĵo.

277) Malnova rusa nomo de poloj.

278) Estis ankoraŭ poste invadoj, kvankam ne tiom famaj, tamen sufiĉe laŭtaj kaj sangaj. Ĉirkaŭ 1817 sinjoro U... en la Novogrodeka Vojevodlando, venkis dum invado tutan novogrodekan garnizonon kaj malliberigis la ĉefojn.

Libro deka – Emigracio – Jacek

279) Niobe laŭ antikvaj tradicioj estis edzino de la Teba reĝo kaj patrino de sep filoj kaj sep filinoj. Kolerigite pro ŝia fiereco, dio Apolono kaj diino Diana mortigis ŝiajn infanojn. La malesperanta patrino pro granda doloro transformiĝis en ŝtonon sur la monto Sipilos.

280) Oczaków, urbo apud la dekstra bordo de Dnepro; ĝi estis konkerita de princo Potemkin en 1788. – Izmail, fortikaĵo, kiun prenis sturme Suvorov en 1790. – Novi, en Italujo, estas memorinda pro la venko de rusoj kaj aŭstroj super francoj en 1799. – Preussisch-Eylau, en Prusujo; tie batalis sange Napoleon la I-a kontraŭ prusoj kaj rusoj en 1807. – Generalo rusa Korsakov estis helpe sendita al Suvorov en Svisujon kaj kape-batita apud Zuriko en 1799.

281) Raclawice, vilaĝo ĉe la nordorienta flanko de Kraków; ĉi tie Kościuszko, fronte de malgranda armeo (ĉirkaŭ 5 000 kaj inter ili 500 kampuloj armitaj per falĉiloj),

venkis 7 000 rusojn, la 4-an de aprilo 1794.

282) Maciejowice, urbeto apud la rivero Okrzejka, memorinda pro la batalo (la 4-an de oktobro 1794), en kiu Kościuszko estis venkita de la rusaj armeoj sub komando de Fersen, kaj grave vundita kun multaj aliaj li fariĝis militkaptito. Ĉi tiu batalo decidis la sorton de la Kościuszka insurekcio.

283) Meĉaĵo (pole lont, germane Lunte).

284) El la latina: Li ripozu en paco.

285) El la latina: Por komuna bono.

286) Kaŝujo por relikvoj, t.e. restaĵoj de Sanktuloj aŭ de aĵoj de ili poseditaj.

287) Himenajos, ĉe antikvaj Grekoj dio de edzeco

288) Potocki Włodzimierz, filo de Feliks (Szczęsny), kreinto de la Targovica Konfederacio (vidu la rimarkon 54), volis forviŝi la patran makulon kaj aliĝis al la pola armeo de la Varsovia Duklando (1808), kie li honore distingiĝis kaj ricevis la rangon de kolonelo; li mortis en 1811 havante 22 jarojn.

289) Pri Radziwiłł vidu la rimarkon 73.

290) La lasta sankta komunio, donata al la mortantoj.

291) Jan Tenczyński, Belza vojevodo, estis edziĝonta kun Cecilio, filino de la sveda reĝo Gustavo la I-a, sed li mortis en malliberejo en Kopenhago (1562).

292) Plej alta sankta altara Sakramento.

293) Vidu la rimarkon 53.

294) Kastelanoj estis superaj kaj malsuperaj. La Tablestro eraris dirante, ke la Kastelano de Vitebsk havis en la senato malsuperan lignan seĝon; kontraŭe, li apartenis laŭ digno al la superaj kastelanoj.

295) Vidu en la Libro Kvara la versojn 650-659 kaj 775-803.

296) Tio okazis en 1792, kiam Rusujo deklaris militon al Polujo, kaj la rusaj armeoj enpaŝis en limojn de la pola lando.

297) Jenio, vidu rimarkon 202.

298) Ŝajnas, ke la Tablestro estis mortigita ĉirkaŭ 1792 dum la unua milito. La dua milito estis en 1794. – Pri Targovico vidu la rimarkon 166.

299) Postponi – malpli respekti, malŝati.

300) Galicio, parto de Polujo aneksita de Aŭstrujo. – Pri Grandpolujo legu la rimarkon 69.

301) Spielberg, urbo proksime al Brno en Moravio, tiam malbonfama pro sia malliberejo por politikaj krimuloj.

302) El la latina: severa malliberejo.

303) Pri Postkuro legu la rimarkon 172.

304) Józef Poniatowski, vidu la rimarkon 169.

Libro dekunua – Jaro 1812

305) Historiisto rusa similmaniere priskribas la aŭguraĵojn kaj antaŭsentojn de la moskvolanda popolo antaŭ la milito en 1812.

306) La dekstran alon de la Napoleona armeo komandis la reĝo de Vestfalujo, frato de Napoleon la I-a, Hieronimo

(Jérôme) Bonaparte, sub kies komando estis princo Józef Poniatowski, ĉefo de la pola armeo, havanta ĉirkaŭ 70 000 virojn. – Grodno, urbo apud Njemen, ĉelime de Litvo, Polujo kaj Blank-Rutenujo. – Słonim, urbo en la Grodna gubernio.

307) Kniaziewicz Karol (1762 – 1842 en Parizo), pola generalo, partoprenis nacian leviĝon en 1794, komandis la unuan polan legionon en Italujo, kie li plenumis multe da brilaj faroj (vidu la rimarkon 42); en 1812 li aliĝis al la Napoleona armeo kaj estis komence lokita en la generala stabo de la vestfala reĝo; poste li ricevis komandecon super la 18-a divizio de la korpuso de princo Poniatowski; li distingiĝis en la bataloj ĉe Smolensko, Moskvo kaj apud Berezino. – Małachowski Kazimierz (1765–1845 en Francujo), aliĝinte al armeo en 1786 kiel simpla soldato, atingis la rangon de generalo, batalis en polaj legionoj, distingiĝis en la milito de 1812, batalis en la pola insurekcio (1830). –

Grabowski Michał, generalo, pereis en la batalo ĉe Smolensko (1812). – Princo Romuald Giedrojc, generalo el la tempo de la Varsovia Duklando.

308) Libro nun tre malofta, eldonita en 1682 en Krakovo sub la titolo Compendium ferculorum, aŭ kolekto de manĝaĵoj de (nobele) naskita Stanisław Czerniecki, Sekretario de Lia Reĝa Moŝto kaj kuirejestro de Lia Moŝto Princo Lubomirski. Ĝi estis poste kelkfoje represita kun ŝanĝita titolo.

309) Jerzy (Georgo) Ossoliński, grafo de Tęczyn, eminenta ŝtatviro; sendite de reĝo Vladislavo la IV-a kun delegitaro al la papo Urbano la VIII-a, li faris brilan enveturon en Romon (1633), aperante ĉie kun eksterordinaraj pompo kaj lukso. Czerniecki, aŭtoro de Kuiristo perfekta, estis ankaŭ lia kuirejestro.

310) Princo Karol Radziwiłł, nomata „Sinjoro Amato” (Panie Kochanku),

laŭ la proverbo, kiun li ĉiam uzadis, la plej riĉa magnato de sia tempo en tuta Polujo, akceptis (1785) en sia kastelo en Nieśwież la reĝon Stanislavon Poniatowski, kaj ĉi tiu akcepto kostis al li milionojn.

311) Festo de Anunciacio.

312) En Litvo, post la enmarŝo de francoj kaj polaj armeoj, oni formis en la vojevodlandoj konfederaciojn kaj elektis senditojn por la sejmo.

313) Gros-de Tours, peza silkŝtofo franca.

314) Lacertledo, ledo malglata (ĉevala aŭ azena), aspekte simila al lacerthaŭto.

315) En la batalo ĉe Hohenlinden (la 3-an de decembro 1800) francoj sub komando de Moreau venkis aŭstrojn kaj bavarojn; la venkon decidis la pola korpuso sub komando de generalo Kniaziewicz.

316) Sommo-Sierra, intermontoj en Hispanujo; en ĉeesto de Napoleon ili estis okupitaj de polaj ulanoj, kiujn komandis Leon Hipolit Koziatulski (1808); tiu heroaĵo ebligis al francoj la vojon al la ĉefurbo Madrido.

317) Honora legio, franca ordeno por merito, fondita de imperiestro Napoleon la I-a en 1802.

318) Vortoj latinaj, kiuj signifas: „De notaĵo pri prava makulo”, t.e., ke li estos enskribita en aktojn de juĝejo kiel homo, kiu plenumis krimon.

319) Militem (latine) – soldaton, ĉi tie en la senco de nobelo; scartabello (itale) – malnova paperaĉo; la latinigita formo scartabellus signifas posedanton de la dokumento pri nobeligo.

320) Aĵo pie dediĉita.

321) Intercizo – ofica antaŭedziĝa kontrakto.

322) La unua kuniĝo aŭ unio de Litvo kun Polujo okazis en 1386 sekve de la edziĝo inter Jadviga, pola reĝino, kaj Vladislavo Jagiełło, litva grand-duko.

323) Laŭ fabela historio – poloj kaj rusoj devenas de la du fratoj: Leĥ kaj Rus. Pri Leĥ vidu la rimarkon 34.

324) La ordeno de Krucistoj aŭ Kruckavaliroj, venigita en la 13-a jarcento de la pola duko Konrado Mazovia, por ke ili defendu la limojn de Polujo kontraŭ atakoj de la idolanaj Prusoj, post la venko kaj ekstermo de tiu litova gento ili volis ankaŭ aneksi Litvon sub la preteksto de konvertado al kristaneco. La potencon de la Ordeno rompis fine Jagiełło en la militbatalo ĉe Grunwald kaj Tannenberg en 1410.

325) El la latina: pendebat – pendis, ne estis decidita.

326) Pola proverbo signifanta, ke ambaŭ estas egalvaloraj. – Generalo Pac konstruigis fine de la 18-a jarcento en sia bieno Jezno proksime al la urbo Troki grandiozan palacon, kiu fariĝis proverba. – Dum la tramarŝo de la Napoleona armeo en la Pac'a palaco ekloĝis tuta regimento. – Alia palaco de Pac troviĝas en Varsovio ĉe la strato Miodowa.

327) Ĉe Podhajce (en Galicio) okazis kelkaj bataloj kontraŭ turkoj kaj tataroj; ne estas konate, pri kiu batalo la Rejento parolas.

Libro dekkdua – Ni amu nin

328) Princo Mikołaj Krzysztof Radziwiłł, nomata „Sierotka” (Orfeto), Vilna starosto, kortega marŝalo litva, edukite en kalvina religio, li transiris al katolika eklezio, veturis en la Sanktan Landon kaj priskribis ĝin en aparta verko; li mortis en 1616.

329) Doni afirmativon,
doni voĉon por iu; doni
negativon, voĉdoni kontraŭ iu.

330) Veto, la latina vorto
signifas: „Mi ne permesas”.
Ĉiu pola sendito havis la
rajton, se li ne aprobis la
rezolucion de la seĵmo, diri:
„Veto” kaj tiamaniere
interrompi la parlamentan
kunvenon. Ĉi tiun rajton – la
simbolon de persona plej alta
libereco, dum tre longa tempo
kuraĝis uzi neniu sendito.
Fine, kiam la moroj
malboniĝis, la rajto estis ofte
misuzata de anarĥiaj
elementoj; do ĝin forigis la
Konstitucio de la Tria de Majo
(1791). Komparu ankaŭ la
rimarkon 11.

331) Gardistoj de
publika sendanĝereco.

332) Viandsupo,
buljono.

333) Kontuzo, speco de
kolbaso, mortadelo; arkaso,
gelato el kremo kaj ovoflavo;
fegatelo (itale), hepatherbo,
hepataĵo; Dunajec, rivero,

dekstra alfluo al Vistulo en
Galicio; veneca – Venecia.

334) En la 16-a kaj
komence de la 18-a jarcentoj,
en la epoko de florantaj artoj,
estis aranĝataj, eĉ de artistoj,
festenoj plenaj de simboloj kaj
teatraj scenoj. Dum fama
festeno, donita en Romo por la
papo Leon la X-a (1513-
1521), troviĝis servico,
prezentanta laŭvice la kvar
jaro-sezonojn, kiu verŝajne
servis kiel modelo por la
Radzivila. La tablokutimoj
aliiĝis en Europo ĉirkaŭ la
mezo de la 18-a jarcento; en
Polujo ili daŭris plej longe
(M.).

335) Pinetti, italo,
ĵonglisto fama en tuta Polujo;
kiam li tie gastis, ne estas
konate.

336) Tromblono, pafilo
kun larĝa elflug-tubo;
flankiroj, rajdista taĉmento,
disigita laŭ reguloj kaj
destinita por atentado kaj
maltrankviligo de la
malamikoj, ankaŭ por ŝirmado
de la ĉefa taĉmento antaŭ la
malamikaj pafadoj.

337) Dembiński Henryk (1781-1864), generalo de la pola armeo, batalis en Napoleonaj militoj, en du naciaj leviĝoj – pola (1830-1831) kaj hungara (1849).

338) Dwernicki Józef (1779-1857), servis en polaj legioj kaj batalis en la rusa milito (1812), fariĝis generalo de la pola armeo (1829) kaj batalis en naciaj vicoj (1830-1831).

339) Różycki Samuel, ĉefo de la tria bataliono.

340) Kniaziewicz naskiĝis en Kurlando, kien lia avo transmigris el Litvo. Vidu la rimarkojn 42 kaj 307.

341) Puławski (aŭ Pułaski) Józef, forminto de la Bara konfederacio (vidu la rimarkon 191) en 1768 kaj ĉefkomandanto de la armeo, havis du filojn: Franciszek, kiu pereis dum konfederacia batalo (1769), kaj Kazimierz, gloran heroon kaj bonegan komandanton, kiu pereis

(1779) en la amerika milito pri sendependeco.

342) Dzierżanowski Michał, fama konfederato Bara.

343) Sawa, unu el la plej bravaj armeestroj en la Bara konfederacio.

344) En Litvo estas konata plenda kanto pri sinjorino Cybulska, kiun la edzo kartlude malgajnis al moskvulo.

345) Dumouriez Klaŭdio Francisko, franca generalo; li batalis en la Bara konfederacio, kiun la franca registaro subtenis per monrimedoj kaj spertaj oficiroj.

346) La modo de alia vestiĝado en francajn vestaĵojn disvastiĝis tra polaj provincoj de 1800 ĝis 1812. La plej multaj junuloj alivestis sin antaŭ edziĝo laŭ postulo de siaj fianĉinoj.

347) Speco de muslino.

348) La historio pri la disputo de Rejtan kun la duko de Nasso, kiun Vojski ne rakontis ĝis la fino, estas konata el la tradicio. Ni donas ĉi tiun finon, por kontentigi la sciemon de legantoj: Rejtan, kolerigite pro fanfaronado de la duko de Nasso, stariĝis apud li en mallarga trairejo. Ĝuste tiam grandega virapro, furiozigite de pafado kaj hundaro, ĉi tien alkuris. Rejtan elŝiras pafilon el la manoj de la duko, sian pafilon li ĵetas teren, kaj kaptinte ĵetponardegon kaj transdonante duan ekzempleron al la germana duko: „Nun, li diris, ni vidos, kiu pli bone svingas lancon”. La apro jam atakis, kiam Vojski Hreczecha, staranta defore, per celtrafa pafo la beston mortigis. La sinjoroj komence koleris; poste ili interpaciĝis kaj rekompencis malavare Hreczechan. (Rimarko de la poeto).

349) La rusa registaro ne rekonis liberajn homojn krom nobeloj. Kampuloj, liberigitaj de posedanto, estis tuj

enskribitaj en registrojn de caraj apanaĝaj bienoj kaj anstataŭ servutaĵo devis pagi pligrandigitan imposton. Estas konate, ke en 1818 la bienularo de la Vilna gubernio decidis dum seĝmeto projekton liberigi ĉiujn servutulojn kaj tiucele elektis delegitaron al la caro; sed la registaro ordonis nuligi la projekton kaj neniam plu ĝin rememorigi. Ne ekzistis alia maniero liberigi homon, ol adopti lin al nobela familio. Tiamaniere nobeliĝis multaj dank’ al sinjora favoro aŭ por pagita mono. (A. M.)

350) El la tataro:
„kanako” – virina kolornamo,
inkrustita per juveloj;
„manelo” – braceleto.

351) Bellona – ĉe antikvaj Romanoj diino de milito.

352) Boreas – ĉe antikvaj Grekoj norda vento kaj ĝia personigo.

353) Janiĉara aŭ turka muziko distingiĝas per multaj

tintantaj kaj tamburantaj instrumentoj.

354) La Tria de Majo (1791), dato de la fama konstitucio bonege reforminta la regnon de Polujo. (vidu la rimarkon 54)

355) Pola parlamento.

356) Pri la ribela Targovica konfederacio legu la rimarkon 54.

357) Praga, antaŭurbo de Varsovio. En 1794 la rusa generalo Suvorov forbruligis ĝin.

358) Post la tria dispartigo de Polujo (1795) polaj soldatoj elmigris el la patrujo kaj generalo Dombrovski formis el ili la polajn legiojn, kiuj batalis heroe en diversaj landoj kaj terpartoj por Napoleon. Komparu la rimarkon 9.

359) Kanto de la legioj en Italujo; ĝi fariĝis poste kaj estas ĝis nun la pola

nacia himno. Komparu la rimarkon 9.

360) Kometo en 1811. Komparu en la Libro Oka la version 109 kaj pluajn.

361) Legu la rimarkon 13.

362) Karabelo, kurba sabro; komparu la rimarkon 56.

363) Konfederatka, vidu la rimarkon 163.

364) La leganto, kiu rimarkis la intiman interligon, en kia la poeto prezentadas naturaperaĵojn flanke de homaj aferoj, facile komprenos, ke la nubajo, tiel vaste pripentrita ĉe la fino de la poemo dum la granda festeno, ne estas nur okaza eksterajo, sed, ke ĝi havas por la tuta situacio simbolan signifon. La okcidenta nubajo, ekstere ornamita per oro kaj perloj, interne sange-ruĝa, malgraŭvole pensigas pri la granda okcidenta heroo Napoleon kaj pri la esperoj,

kiujn Polujo ligis al lia nomo.
Estas la jaro 1812: La aŭreolo
de lia nomo kaj la ĝojaj
esperoj de la festenantoj same
baldaŭ iĝos „flavaj, palaj,
grizaj laste”, kiel la brilanta,
preterpasema aĉeraĵo, post kiu
la suno ekdormis. – Kiel
antaŭe en la vortoj de la
maljuna Maciek Dobrzyński
(el la Libro Dekdua vidu la
versojn 370-400) la poeto
kvazaŭ antaŭsentigas la
grandan tragedion, kiu estis
baldaŭ skuonta Litvon-
Polujon kaj la tutan mondon.

.

>

.....

'

;)×

.....

o o o o o o o o o o o o o o o o

„& -a parto:

'

.....

'49

€€

ĈĜĤĴŜŬ ĉĝĥĵŝŭ Üßü ÇĔİĖçëïœ Ññ ÂÊÎÔÛ âêîôû
ABCDĎEFGHĴ KLMNOPQRSTP UVWXYZÆØÅÄÖ
abcdďefghĵ klmnopqrstp uvwxyzæøåäö